

Prirreditve in tekmovanja

ob rojstnem dnevu predsednika Tita in Dnevu mladosti

Ljubljana, 25. maja. Danes so po vsej Sloveniji lepo proslavili rojstni dan predsednika Tita in Dan mladosti. V Tolminu, Kobaridu in Dobroviču so hkrati slavili tudi občinske praznike v znamenju pomembnih gospodarskih in drugih uspehov. V mariborski garniziji so izročili nekaterim pripadnikom JLA odlikovanja, zmagovalni ekipi, ki je bila najboljša v dvo-mesečnem tekmovanju v po-častitev Dneva mladosti pa so izročili pokal. V Mariboru so bila tudi zaključna tekmovanja srednjih strokovnih šol mariborskega okraja v lahki atletiki in drugih športnih igrah. V nekaterih občinah so sprejeli nove člane v mladinsko organizacijo in Zvezo komunistov. Ponekod so ustanovili tudi nove mladinske aktivne. V Bohinjski Bistrici se je začel promet po novem mostu čez Savo Bohinjsko na cesti med Bledom in Bohinjem.

Na slavnostni seji občinskega ljudskega odbora v Kobaridu, ki se je udeležil tudi zvezni poslanec dr. Aleš Bebler, je govoril predsednik ObLO Ivan Kurinčič o pomembnih gospodarskih uspehih, ki so jih dosegli v 15 letih po osvoboditvi. Po seji so položili vence na grobnico padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. Potem pa je bilo na trgu slavnostno zborovanje, na katerem je govoril dr. Aleš Bebler. Med drugim je poudaril, da smo dosegli že lepe uspehe in tako ustvarili naš mladinski boljše in lepše življenje. Nadalje je govoril še o naši zunanji politiki in o prizadevanjih za ohranitev miru na svetu. Z zborovanja so poslali čestitke predsedniku Titu za njegov rojstni dan.

Sledilo je razvitje gasilskega prapora. Ob tej priložnosti so najbolj poštvovalni gasilec podelili diplome in odlikovanja. Na sporedu je bil še nastop mladinskega pevskega zbora in mešanega zbora Svobode. Za zaključek so priredili še telovadno akademijo in patrijni tek za pokal ObLO, ki ga je osvojila ekipa domačega Partizana.

Podobno slavlje so priredili tudi v Tolminu. Na slavnostni seji je govoril predsednik ObLO Ciril Kos. Po tolminskih ulicah se je nato razvil sprevod, v ka-

terem so sodelovali gasilci, smučarji, planinci in člani drugih športnih organizacij, šolska mladina in delovni kolektivi. Skoraj dva tisoč glava množica, ki se je zbrala na Trgu prvega maja, je navdušeno pozdravila v svoji sredi zveznega poslance dr. Aleša Beblerja, ki je pozdravil prebivalstvo in pohvalil njihova prizadevanja za napredek.

Tudi drugod po Goriškem, zlasti po šolah, so prisrčno proslavili Dan mladosti. Danes popoldne je priredila proslavo tudi mladina ljubljanskega železniškega vozlišča. V pestrem sporedu so nastopili pevci, recitatorji, harmonikarski zbor, pevski zbor, plesalci narodnih plesov in drugi. Po zabavnem delu programa so zmagovalci zadnjih športnih in šahovskih tekmovanj prejeli priznanja.

Z današnje slavnosti so mladinci in mladinke ljubljanskega železniškega vozlišča, ki so tokrat prvič nastopili pod skupnim imenom, poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko.

Trboveljska mladina je v planem sprevodu skozi mesto pokazala svojo vsestransko dejavnost v šolah, krožkih, podjetjih in društvih. Zborovanja na Trgu revolucije se je udeležilo šest tisoč Trboveljčanov. Z zborovanja so poslali pozdravno pismo predsedniku Titu.

Tudi zagorska mladina je priredila danes veliko povorko in zborovanje. V Hrastniku pa bodo imeli glavno slovesnost v nedeljo.

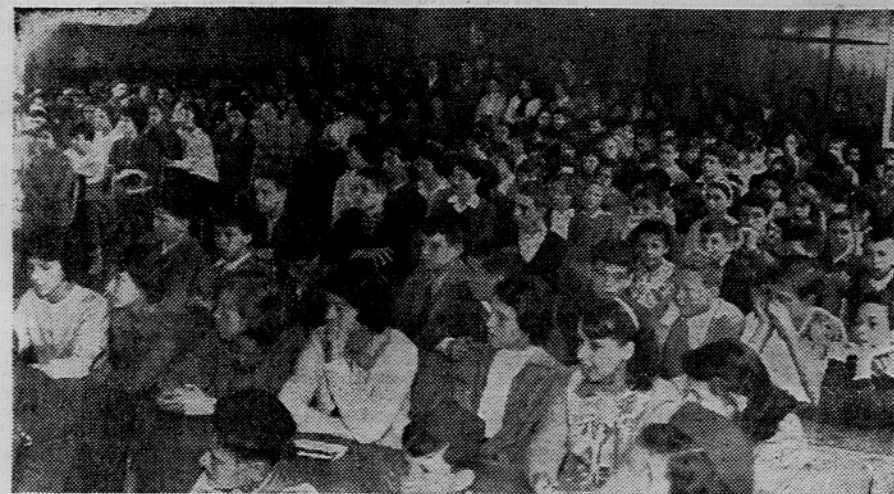
V Velenju so odprli novo osnovno šolo. Ime so ji dali po španskem borcu Mihi Pintarju-Toledu. Zborovanja ob otvoritvi se je udeležil tudi okrajni sekretar ZKS Celja Franc Simonič.

Precejšen delež pri dograditvi šole je prispevala velenjska mladina, ki je opravila več tisoč prostovoljnih delovnih ur pri zunanji ureditvi šole. Nova šola ima 18 učilnic, dvorano za prireditve, telovadnico, prostor za tehnični pouk in več manjših prostorov. Nedvomno imajo za pravočasno dograditev šole precej zaslug termoelektrarni Sočanj in Velenje ter velenjski rudniki.

Praznovanja v koprskem okraju so se začela že pred dnevi v različni športni nastopi in krajsih kulturno-prosvetnih prireditvah. Piranski pionirji

so sinoči zakurili številne kresove po gričih in obali, tako pa je bilo tudi v Kopru in Izoli. Za najmlajši naraščaj je bil velik dogodek sprejem v pionirsko organizacijo. V Kopru jih je bilo sprejetih 129 v koprskem gledališču.

Med športnimi prireditvami naj omenimo šahovski turnir med mladinskimi podružnicami v Kopru in okrajni namiznoteniški turnir, na katerem so sodelovala telesno-vzgojna društva Partizan in moštva raznih podjetij. V herpeljski občini so mladinci obiskali nekatere brkinske vasi in obdarili zaslužne borce.

V dvorani Zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani je bil včeraj popoldne slovesen sprejem pionirjev in pionirk z osnovne šole Angele Ocepke v mladinsko organizacijo. Sprejemu so prisostvovali tudi predstavniki množičnih in političnih organizacij. — K slovesnosti se je zbralo mnogo pionirjev in pionirk, tako da jih je bila polna vsa dvorana. — (Foto: M. Svabič)

Izpolnjevanje sklepov zveznega kongresa SZDL v Bosni in Hercegovini

Sarajevo, 25. maja (Tanjug). Priprave za izvajanje novega statuta SZDL Jugoslavije so v vseh bosenskih in hercegovskih organizacijah SZDL v polnem razmahu. Pogoje in možnosti za izvajanje kongresnih sklepov podrobno proučujejo. Jese- ni bo republiški kongres SZDL, ki bo prav tako znatno pripomogel, da bodo sklepe zveznega kongresa čimbolje izvedli. Sedaj sklicujejo v vseh okra-

Odprta na široko razvejana pot izobraževanja kadrov v trgovini in blagovnem prometu

Pomanjkanje kadrov v trgovini je ob naraščajočem blagovnem prometu kljub večjemu dotoku vajencev čedalje bolj pereče. Tudi perspektivne potrebe narekujejo hitrejšo usposabljanje trgovskih delavcev, ki naj bi bilo bolj usmerjeno na pridobivanje znanja za delo na delovnem mestu in za aktivno sodelovanje v delavskem samoupravljanju. Hkrati bo treba omogočiti izobraževanje po

različni poti — ne samo v rednem šolanju, marveč tudi v večernih šolah različnih stopenj, v tečajih in seminarjih. Potrebe trgovine terjajo še posebej raznoliko izobraževanje za različna delovna mesta. Prodaja preprostega blaga ožjega sortimenta, kakor so kruh, pecivo, mleko, mlečni izdelki, sadje in zelenjava, tobačni izdelki, je manj zahtevna kakor n. pr. prodaja tekstilnega blaga.

konfekcije in modnega blaga, elektrotehničnih predmetov, železnine in tehničnega blaga.

Z vsem tem se že dolgo ukvarja odbor za kadre in šolstvo pri Trgovinski zbornici za Slovenijo v tesnem sodelovanju z okrajnimi trgovinskimi zbornicami in sindikatom trgovskih in gostinskih delavcev. Po teh predlogih naj bi se delavci in vajenci izobraževali predvsem za opravljanje poslov na konkretnih delovnih mestih in ne za pridobivanje formalnih kvalifikacij. Izobraževanje naj bi bilo usmerjeno za naslednja osnovna delovna mesta: blagovni manipulant, pomožni prodajalec (za blago preprostejšega sortimenta), prodajalec, prodajalec specializirane, aranžer in aranžer dekorater. Trgovinske organizacije imajo sicer še druga delovna mesta, kakor so skladiščnik, prevzemalec, komisionar itd., vendar je osnovna izobrazba za vsa ta delovna mesta že zajeta v navedenih kvalifikacijah.

Trgovske šole naj bi izobraževale blagovne manipulante in pomožne prodajalce v neobveznem 6- do 8-tedenskem večernem tečaju, prodajalce z rednim šolanjem in učno dobo ali pa s priučevanjem in dopolnilnim šolanjem v enoletnih večernih šolah, prodajalce specialiste z dopolnilnim šolanjem v ustreznih tečajih ter poslovodje (oddelkovodje) v enoletni večerni šoli. Praktično znanje naj bi si delavci pridobili v glavnem na delovnih mestih.

Dosedanje izobraževanje za pridobivanje formalne kvalifikacije nikakor ni v skladu z načelom nagrajevanja po delu in ne spodbuja delavca, da bi si pridobil dodatno znanje za boljše opravljanje poslov na delovnem mestu. Zglašeno je tudi razporejanje delavcev po kvalifikaciji na mesto po znanju, ki je po-

trebno za konkretno delovno mesto.

Upravni odbor Trgovinske zbornice za Slovenijo je pred kratkim te predloge v celoti sprejel in sklenil, da se razen dosedanjega izobraževanja vajencev takoj uvede širši sistem izobraževanja, ki naj vključuje tudi delavce v drugih panogah gospodarstva, kakor so skladiščniki, delavci v drugih in v industriji, ki delajo v blagovnem prometu. Izobraževanje pa naj bo razločno: s priučevanjem na delovnih mestih, z učno dobo in rednim šolanjem, v večernih šolah, tečajih in seminarjih, v centrih podjetij ali v občinskih centrih, z individualnim študijem ter s prekvalifikacijo. O tem, ali se delavci sprejmejo na priučevanje ali pa mladina v uk, naj samostojno odločajo delavski sveti podjetij. Priučevanje na delovnih mestih se lahko uvede v vseh strokah trgovine. Za učence v trgovini se s 1. septembrom uvede za vse stroke dvoletna učna doba in šolanje dvakrat po 4 mesece. Vajenci, ki bodo v šolskem letu 1959-60 končali prvi letnik vaješke šole, bodo obiskovali samo še drugi letnik, toda po novem sistemu; vajenci, ki bodo letos končali drugi letnik šolanja, pa bodo morali končati še tretji letnik. Zbornica pa priporoča podjetjem, da tem vajencem zvišajo mesečno nagrado.

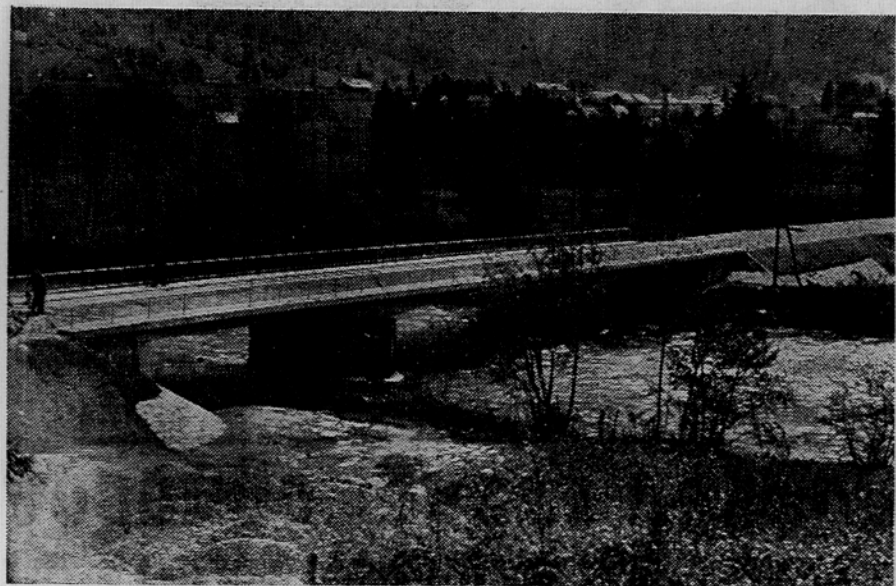
Upravni odbor je potrdil načelo, da je povsem stvar delavskih svetov, koga podjetje zaposluje na delovnem mestu. Šole, zbornice in drugi družbeni organi pa so dolžni omogočiti izobrazbo vsem interesentom na različne načine, pri čemer se je treba ravnati le po načelu, da je izobraževanje enotno v okviru učne snovi, tako da bo usposobljenost enaka ne glede na način, kako si jo delavec pridobi. Za delavce naj velja, da se lahko vključijo v tečaj ali šolo, kjer menijo, da bodo lahko sledili pouku, delavski sveti pa sami odločajo, koga pošljejo v nadaljnje izobraževanje, v katero šolo ali tečaj.

Pristojnim državnim organom bo zbornica predlagala, da s pravnimi predpisi spreminijo sedanje vaješke šole v trgovske šole, ki naj delujejo kot izobraževalni centri za ves blagovni promet. Prilagoditvi se pa morajo potrebam podjetij. Predsedstvo zbornice bo imenovalo komisijo, ki naj čimprej uredi podrobno učno snov. Upravni odbor zbornice je opozoril, da je treba pospešiti akcijo za dograditev šolskih prostorov in zmogljivosti in v okviru programa za gradnjo šol in internatov.

Smrti nesreči

Ljubljana, 25. maja. Danes ob 14.30 se je v bližini vasi Marno pri Hrastniku pripetila smrtna nesreča. Na tovornjaku S 2481, ki ga je vozil Ivan Planko je bil 45-letni ko nesrečno padel s tovornjaka. Maki Afrit, Le-ta je nenadoma taga ga je zadnje kolo povzročilo. Poškodban je na mestu podlegel. d.

Novo mesto, 25. maja. V torek zvečer, nekaj minut po 22. uri, je na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb v vasi Medvedjek iz neznanega vzroka zapeljal s ceste vojaški avtomobil in se prevrnil. Hudo poškodovani so bili 22-letni Franc Polanec, doma iz Benedikt, Budimir Marković, Simso Jasadić in Sava Ivković. Franc Polanec pa je v bolnišnici zaradi hudih poškodb umrl. d.

V okviru praznovanja rojstnega dne predsednika Tita in Dneva mladosti se je včeraj slovesno začel promet po novem mostu čez Savo Bohinjsko v bližini Bohinjske Bistrice

Od včeraj nove potne dnevne

BEOGRAD, 25. maja. (Tanjug). Zvezni državni sekretariat za finance je izdal naredbi, po kateri se dnevne in stroški za službena potovanja in selitve doma in v tujini, plačilo za delo na terenu in za ločeno življenje pripadajo gospodarskim organizacijam kot materialni stroški do zneskov določenih s tarifnimi pravilniki, toda največ do zneskov, ki jih navaja ta naredba.

Dnevne (stroški za hrano in stanovanje) so določene z naredbi za vodilna delovna mesta do 1.700 din dnevno. Prav toliko pa tudi za delovna mesta, za katera je potrebna

visoka ali višja strokovna izobrazba in sicer, če ima uslužbenec nad 12 let službenega staža. Do 1500 din znašajo dnevne drugih uslužbencev z visoko ali višjo strokovno izobrazbo ali visoko kvalificiranih delavcev. Enake dnevne smejo gospodarske organizacije šteti za materialne stroške, če so namenjene uslužbenecem s srednjo izobrazbo ali kvalificiranim delavcem, ki imajo nad 12 let službenega staža. Za druga delovna mesta velja to za dnevnice do 1300 din, za učence v gospodarstvu pa do 900 din. Naredba določa tudi izdatke, ki se štejejo za materialne stroške podjetja v sestavi skupnosti gospodarskih podjetij jugoslovanskih pošl, brzojava in telefona in ki se nanašajo na osebje potujočih pošl.

Določeni so tudi stroški prevoza in sicer po višini dnevnice. Pri tem se za materialne stroške pripoznavajo izdatki za najkrajšo pot, to se pravi za pot, ki je najbolj racionalna, da uslužbenec opravi službene posle. Določeni so tudi izdatki za selitve, za delo na terenu in prispevek za ločeno družinsko življenje.

DNEVNE VESTI

Festival bolgarske manjšine

Dimitrovgrad, 25. maja. (Tanjug) V Dimitrovgradu je bil danes osmi festival bolgarske narodne manjšine v Jugoslaviji. Proslava se je začela sinoči, ko je kakih 3000 prebivalcev korakalo po ulicah z baklami. Potem je bila v Domu kulture svečana akademija, na kateri so nastopili dijaki gimnazije »Josip Broz Tito«.

Davi je bil v Dimitrovgradu mimohod delavske in srednješolske mladine, ki se je zaključil z zborom sredi mesta. Z zbora so poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko.

Učenci iz Izole v Beogradu

Beograd, 25. maja. — V Beogradu je dopotovala skupina učencev prve osnovne šole iz Izole v goste k beograjskim »kolegom«. Z njimi so se pomerili v matematični igri »Kdo bo prejel«. Tekmovanje se je končalo z zmago Izolčanov, ki so v skupnem plasmanu premagali ekipo dvajsetih beograjskih osnovnih šol. Povprečno v treh in pol minutah so izračunali 120 našl, brzojava in oštevanja. Najboljša sta bila Zlatica Ceglar in Ferdo Jordan. S. St

Skupščina študentov pravne fakultete

Ljubljana, 25. maja. Danes dopoldne je bila v zbornici dvorani pravne fakultete letna skupščina Zveze študentov prava. Prodekan dr. Stojan Pretnar je govoril o proble-

mih, ki so se pojavili s stopenjskim študijem na tej fakulteti in jih osvetlil s strani predavateljev. Tudi ostali diskutanti so obravnavali študijsko reformo za prva dva letnika in poudarili predvsem vsebinsko stran stopenjskega študija. Študentje so načeli tudi problem študijskih prostorov, ki tako glede površin ne kakor tudi glede opreme že dolgo ne odgovarjajo vedno večjim potrebam, saj je na primer v edini čitalnici prostora le za 40 slušateljev. Za predsednika novega odbora ZSP je bil izvoljen Janez Roškar.

PRED SKUPŠČINO ZDRUŽENJA REPRODUKTIVNE KINEMATOGRAFIJE

Politika v izboru tujih filmov

Kinematografi so postali ustanove, v katerih se najbolj množično uveljavlja kulturno-vzgojni vpliv

Split, 25. maja. (Tanjug). V Jugoslaviji si je lani ogledalo nad 125 milijonov ljudi predstave, na katerih so predvajali 835 filmov. Na ta način so kinematografi postali ne samo najbolj popularne zabavne ustanove, temveč tudi ustanove, v katerih se najbolj množično uveljavlja kulturno-vzgojni vpliv. To poudarjajo v letnem poročilu Zdrženja reproductivne kinematografije Jugoslavije, ki bo imelo 27. maja v Splitu svojo tretjo letno skupščino.

K povečanemu vplivu kinematografije je pripomogla tudi stalna kinofikacija naše dežele. Samo lani se je številno sedežev v kinematografih povečalo za 10.000, tako da dela danes v Jugoslaviji 1544 kinematografov z več kot pol milijona sedeži. V primerjavi s predvojnimi stanjem se je število kinematografov povečalo do lanskega leta za 3,7 krat.

Upravni odbor Zdrženja za reproductivno kinematografijo je ugodno ocenil lan-

sko repertoarsko politiko, kar je omogočilo tudi posebna vloga organov družbenega upravljanja pri podjetjih za odkup in predvajanje filmov. Poudarjajo, da smo lani zelo dobro izbirali tuje filme iz ogromnega repertoarja filmov, ki jih proizvajajo po svetu.

Upravni odbor Zdrženja za reproductivno kinematografijo predlaga tudi nekatere finančne olajšave za podjetja, ki predvajajo filme. S tem bi

DELO

IZHAJA VSAK DAN

UREJUJE GA UREDNIŠKI ODBOR

Miran Zakrajšek, Aleksander Javornik, Pavle Zrimšek, Rudi Vogrinc (notranjepolitično in gospodarsko področje) — Milan Soga, Cene Kranjc (kultura, prosveta) — France Drenovšek (zunajna politika) — Boštjan Zagar (dnevna redakcija) — Milan Starin (dublirništvo) — Solan Ajdich (ljudstvena razbika) — Dušan Kurec (televizna zveza) — Ivan Kranjc (zanimivosti) — Dušan Vrtovec (tablični urednik)

Priprave za reformo ustave

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

Ko je na nedavnem V. kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije govoril o raznih nalogah s področja nadaljnje krepitve naših socialističnih družbenih odnosov, je tovariš Edvard Kardelj med drugim omenil tudi potrebo, da se lotimo priprave za uveljavljanje nove ustave socialistične Jugoslavije — tiste Jugoslavije, ki jo gradimo na sistemu delavskih svetov in komun.

V formalnem smislu sestoji zdaj naša ustava iz ustave iz leta 1946, ustavnega zakona iz leta 1953 in prvega dela zakona o sodiščih iz leta 1954. Tudi splošni zakon o ljudskih odborih je bil sprejet po postopku o spremembi ustave, vendar pa je od tega zakona ostalo le zelo malo kot pozitivno pravo. Razen formalnih ustavnih odredb obstojijo tudi mnogi materialno-zakonski predpisi s področja ustavnega prava, ki so urejeni za navadnimi zakoni. Ti predpisi se nanašajo na primer na ljudske odbore, državno upravo, delovne odnose, položaj ljudskih poslancev itd. Pri nas pa je sprejeto načelo pisane ustave in zato ta položaj zahteva da se vsi predpisi s področja ustavnega prava obsejajo s formalno-ustavnimi besedili in da se sedaj razrešeni predpisi, ki so ustavnega značaja, združijo v enotni kodeks.

Od ustave iz leta 1946 so sedaj veljavne samo še nekatere odredbe, konkretno začetni členi (o družbeno-ekonomski ureditvi) in poglavje o pravicah in dolžnostih državljanov, čeprav ne v celoti; tudi v ustavnem zakonu iz leta 1953 so nekatere odredbe še s temenjene ali pa zastarele. I s je tudi, da je naš družbeno-gospodarski razvoj večkrat prisilil pristojne državne organe, da izdajo predpise, ki segajo tudi izven okvirov ustavnih norm. Takšne predpise bi morali vskladiti z ustavnimi besedili — bodisi z novo formulacijo ustavnih norm ali pa s spremembo takšnih zakonskih predpisov.

Razvoj našega gospodarskega sistema, spremembe in razvoj našega družbenega samoupravljanja in komunalnega sistema vse to terja, da podvržemo analizi določene postavke ustave iz leta 1946 in proučimo dosedanje izkušnje ter izvajanja ustavnega zakona iz leta 1953, obenem pa še bolj okrepite sistem družbenega samoupravljanja.

Posebno poglavje s področja ustavnega prava je vprašanje organa, ki bi skrbel za spoštovanje zakonitosti oziroma za pravilno vskladitev lokalnih, republiških in zveznih predpisov. Takega organa danes nimamo, pač pa opravljajo določene funkcije s tega področja republiški sekretariati in zvezni sekretariati za zakonodajo. V naših vodilnih pravnih krogih pa menijo, da vsklajevanje predpisov nižjih in višjih organov ne bi smelo biti v pristojnosti katerega administrativnega organa, temveč bi moralo biti objektivizirano, kar bi najlažje dosegli, če bi ustanovili ustavno sodišče oziroma ustavno sodstvo. Vsekakor pa je to stvar, ki spada v sklop reforme ustave.

Ne le, da o reformi naše ustave že dalj časa razpravljajo v pravnih krogih, temveč je to tudi stvar konkretnih, organiziranih razprav in dela. Zvezni izvršni svet je v soglasju s predsednikom Zvezne ljudske skupščine že lani ustanovil komisijo za proučevanje ustavnih vprašanj. Ta komisija je dobila nalogo, da prouči predvsem integracijo sedanega ustavnega besedila, ker so ustavna besedila pač »razmetana« v raznih zakonih. Komisija je imela tudi nalogo, da analizira razne naše politične institucije in njihov razvoj ter da hkrati s tem prouči koncepte nove ustave. O rezultatih dela te komisije do sedaj ni bilo nič objavljeno, vendar pa lahko sodimo, da je komisija v delu precej napredovala. V krogih Zvezne ljudske skupščine namreč navajajo, da bo skupščina kmalu — vsekakor pa še pred poletnimi počitnicami — ustanovila svoj organ za proučevanje revizije ustave. To vsekakor pomeni, da bo delo s tem v zvezi prešlo v novo, višjo fazo.

Ne bi bilo realno pričakovati, da bo morala revizija naše ustave končana že letos. To delo zahteva veliko truda, sublimiranje vseh naših dosedanjih izkušenj s področja družbene ureditve in na tej podlagi postavljanje dovolj širokih okvirov za nadaljnji razvoj naše socialistične družbene ureditve. Revizija ustave je vsekakor najresnejše delo s področja pravne ureditve naše družbe — in zato je vsekakor pravilno, da se to delo opravi najresnejše in najtemeljiteje.

Milan Pogačnik

V MALEM OBMEJNEM PROMETU PO VIDEMSKEM SPORAZUMU

Carinske olajšave za prehod motornih vozil

Mali obmejni promet med Jugoslavijo in Italijo se iz leta v leto bolj razvija in ima pomembno vlogo pri medsebojnem razumevanju dveh sosednjih narodov. To nam dokazuje statistični pregled maloobmejnih prehodov z dokumenti na podlagi videmskega sporazuma. Leta 1955 je bilo 655.148 prehodov, l. 1956 že 3.571.991, leta 1958 6.847.299 in leta 1959 6.401.021 prehodov. Od avgusta 1955 do 31. aprila 1960 pa je bilo vseh prehodov z dokumenti na pod-

lagi videmskega sporazuma 25.865.562. To število prehodov je lahko vsem dokaz, da je sožitje mogoče kjer koli na svetu. Potrebna je le dobra volja, medsebojno razumevanje in skupno urejanje aktualnih problemov.

Leta 1959 so bili odpravljeni mednarodni dokumenti za prehod motornih vozil preko carinarnic s karteti in triptiki. Jugoslovanska carinska uprava je uvedla za motorna vozila v malem obmejnem prometu modre priprave. Lastniki motornih vozil z italijanskega obmejnega področja so morali vsake tri mesece izpolniti nove prijave, lastniki motornih vozil z jugoslovanskega obmejnega območja pa opisne liste.

Izpolnjevanje prijav, opisnih listov in njihovo evidentiranje je povzročilo carinskemu organu veliko dela, medtem ko so morali prehodniki velikokrat čakati v vrstah, da bi opravili na mednarodnih prehodih carinske formalnosti.

Zato je jugoslovanska carinska uprava izdala novo

IZKUŠNJE ZDRAVSTVENE SLUŽBE V KRANJSKEM OKRAJU SKRIVNOST USPEHOV

Posebna skrb naše družbe velja zdravstvenemu in socialnemu varstvu matere in otroka. V tej skrbi izstopa v Sloveniji po prizadevnosti in tudi po doseženih uspehih kranjski okraj. Ker si želimo, da bi se zaščita matere in otroka vsepovsod čimbolj uveljavila, nas je zanimalo, kje tiči skrivnost uspehov in v čem bi kazalo posnemati izkušnje kranjskega okraja.

V pisnem mozaiku gorenjske industrije je dosti večjih in manjših podjetij, ki nudijo zaposlenim in zaslugežem. Izmed vseh žensk v okraju je zaposlenih 40%, v občini Kranj pa celo nekaj več kot 46%. Medtem ko zaposlitev žena povečuje življenjsko raven prebivalstva, pa prinaša hkrati družbeno problematiko, katere urejanje terja sodelovanje vse skupnosti.

Analiza zdravstvenega stanja prebivalstva ter socialnih problemov v okraju, kjer se struktura prebivalstva naglo spreminja v korist industrijskega prebivalstva, je opozorila okrajno vodstvo in družbene organizacije že pred leti na to, da bo morala zdravstvena zaščita in zdravstvenoprosvedna dejavnost opraviti izredno važno vlogo.

PRAVA ROKA NA PRAVEM MESTU

Tako realno pojmovanje je uvrstilo problem zaščite matere in otroka — ki je žal še marsikje kot pastorek potisnjen v kot — v kranjskem okraju na eno prvih mest. Pri Okrajnem svetu za zdravstvo in socialno varstvo so osnovali posebno komisijo za varstvo mater in otrok, medicinska sestra Ančka Belič, ki jo vodi, pa je prav pri tem odgovornem delu dokazala, kolikšno korist ima lahko vsa skupnost, če prava roka uravnava dejavnost na tako širokem področju, kot je okraj.

Do podrobnosti — kot kolesje v natančni uri — so v zad-

njih letih razporedili kader, ki vodi delo za zaščito matere in otroka. Tako imajo na vseh sedežih zdravstvenih domov zdravnike, ki so bodisi specializirani ali pa so se usposobili na štirimesečnem seminarju v Ljubljani. Kranjski okraj je tudi eden izmed redkih okrajev, kjer se lahko pohvalijo, da so svoje medicinske sestre zaposlili predvsem pri delih, za katera so usposobljene — ne v administraciji in ne za pomočnike zdravnikom v zdravstvenih ustanovah, temveč na terenu pri patronažnem delu ter v industriji, v obratnih ambulantah. Skupno dela v patronaži 26 medicinskih sester, 8 pa jih je zaposlenih v industrijski službi. V okraju je 35 babic, katere prav tako kot medicinske sestre vključujejo v številne seminarje za izpopolnjevanje ter so na terenu v izredno pomoč ne le bodočim mladim materam temveč celotni zdravstveni prosveti. Po zdravstvenih domovih redno mesečno organizirajo strokovne sestance za vse kader, ki je zaposlen pri zaščiti žene in otroka.

POLOŽAJ NA DLANI

Vsi ti ukrepi so pripomogli, da je mogoče videti teren in njegovo problematiko kot pod mikroskopom. Analize in statistike iz zadnjih let odločno vplivajo pri usmerjanju vsega dela. Pri tem številke najbolj nepristransko govorijo o tem, koliko je bilo narejenega in o tem, na katerem področju je položaj še kritičen.

V kranjskem okraju so povečali število institucij, ki skrbijo za varstvo žene in otroka, v zadnjih štirih letih od 50 na 70. V tem času je poraslo število pregledov v posvetovalnicah od slabih 50 tisoč na 72 tisoč v lanskem letu. Najbolj pa se opaža uspeh vztrajnega dela pri zmanjšanju umrljivosti dojenčkov, ki je znašala še 1956. leta 4,36%, lani pa le 2,54 odstotka, kar je globoko pod republiškim povprečjem ter v vsej republiki najnižja številka. Nedvomno je to najlepši dokaz, kako visoko se lahko rentira več kot 10.000 obiskov medicinskih sester na domu ter blizu 40.000 obiskov babic v enem samem letu. Zraven pa moramo še upoštevati, da ti obiski niso le enostranski, posvečeni le skrbi za mater in otroka temveč si po njihovih stopinjah utira v domove pot zdravstvena prosveta, saj velja vsa skrb patronažnega dela celotni družini.

NATANČNE ANALIZE SO TEMELJNI KAMNI PRI NAČRTIH ZA PRIHODNOST

Če imajo družbeni organi sproti v rokah podrobne pregledne o tem, kje je problematika najbolj pereča, se je tako pri delu v okrajnem merilu kot pri delu posamezne

zdravstvene ustanove lahko odločiti, kakšni naj bodo ukrepi za prihodnje. Marsikje na terenu tožijo, da jim zdravstvena služba ne posreduje pravih življenjsko važnih podatkov. V kranjskem okraju je položaj drugačen. Svet za zdravstvo je razpravljal o obširnem poročilu o zaščiti žene in otroka ter je v svojem delovnem načrtu upošteval ugotovitve, ki jih je dala terenska služba.

Sedaj, ko so uspeli urediti številne institucije za zaščito matere in otroka, bodo skušali delo v teh ustanovah za jeti čimbolj vsestransko. V ospredje stopa predvsem problem regulacije rojstev in boj proti splavu, dalje skrb za pravočasno odkrivanje raka pri ženskah, zlasti pa še sistematična zaščita solarjev, kjer je delo nekoliko zaostajalo za zaščito mlajših otrok. Tudi pri urejanju te problematike ter še drugih perečih vprašanj, ki jih vrtoljavi zdravstvena služba, se bodo tako kot doslej pri delu opirali na sodelovanje družbenih in množičnih organizacij, zlasti Rdečega križa, ki je v kranjskem okraju postal nad vse agilnejši pomočnik zdravstvene službe in kateremu moramo po pravi prispisati tudi precejšen del uspehov, ki so jih skupno dosegli.

Marija Namorš

Po Jugoslaviji

OPATJA TUDI KLIMATIČNO ZDRAVILIŠČE

Da bi postala Opatija tudi klimatično zdravilišče, so strokovnjaki predvidevali zgraditev posebnega objekta, v katerem bi se obiskovalci lahko vse leto zdravili z valovno terapijo. V pričakovanih končnega sklepa in zagotovitve sredstev za ta objekt, že sedaj obsežno rekonstruirajo hotel Europa, ki ga bodo izročili v uporabljanje zgradbi za valovno terapijo, s čimer se bo dejavnost te ustanove v kratkem znatno razširila in olajšala.

CESTO TETOVO-SKOPJE BODO KMALU DOGRADILI

Pred dobrima dvema tednoma so se začela dela na cesti Skopje-Tetovo. Sedaj asfaltirajo zadnji del ceste v dolžini 18 km.

5000 RADIJSKIH APARATOV ZA JUŽNO AMERIKO

Letos bomo izvozili v nekatere države Južne Amerike 5000 radijskih sprejemnikov, ki so jih v glavnem izdelali »RR zavodi« v Nišu in na »Radio-elektro« v Kragujevcu.

PRIPRAVE ZA PROSLAVO DNEVA BORCA V BJELOVARU

Dan borca in dan vstaje bodo v bjelovarskem okraju slovesno proslavili. Odrli bodo številne spomenike padlim borcem. Osrednja proslava dneva vstaje pa bo 27. junija v gozdu Milica, kjer je bilo med vojnimi poveljniki Centralnega komiteja KP za severno Hrvaško.

Ta zdrav in krepak otroček bo smelo zakorakal v življenje po napotkih, ki jih bo mamica dobila v otroški posvetovalnici. Zdravstveni delavci se vse bolj zavedajo velikih prednosti, ki jih nudi pravočasno preventivno varstvo. — Na sliki: V otroški posvetovalnici v Škofji Loki. (Foto: Selhaus)

Enoosni traktorji naše proizvodnje

V tovarni motorjev (TMZ) v Zagrebu so začeli izdelovati enoosne traktorje z majhnim motorjem 5 KS. To so traktorji, ki jih z roko vodi delavec, lahko pa z njim obdelava v eni sezoni približno 10 ha zemlje z raznimi kulturami. S tem traktorjem se pehariti 10 delavcev, ki bi bili sicer potrebni

za to delo, zlasti v vrtnarstvu. Ti enoosni traktorji imajo priključne stroje za oranje, okopavanje, osipanje, branjenje in lahko z njimi obdelujejo njive, večje vrtove, vinograde sadovnjake in druge parcele, pa zbirajo tudi pridelke, kakor repo, krompir itd. Razen tega se ta majhni traktor lahko uporablja tudi za namakanje in druga dela v gospodarstvu.

M. B.

Nova tovarna gramofonskih plošč

Tovarna gramofonskih plošč v Zagrebu »Jugoton« je dosegla proizvodnjo 1.250.000 plošč na leto. Ker pa prihajajo nova naročila iz Jugoslavije in inozemstva, v sedanjih prostorih na Illici pa jih ni mogoče več izdelati, bodo zgradili novo tovarno v Dubravi poleg Zagreba, kjer bo njena zmogljivost nad 6 milijonov plošč na leto. Poleg raznih novosti je tovarna »Jugoton« začela izdelovati tudi stereofonske plošče.

M. B.

Najprej surovine za industrijo krmil

Prizadevanja za pocenitev reje telet — velik pomen soje kot krmilne rastline

Zavod za napredek kmetijstva v Osijeku je opravil uspešen poskus s superkonzentrati pri reji telet. V zavodu so nehali hraniti z mlekom 21 dni stara teleta; mleko so zamenjali s superkonzentratom.

Ta poskus naj bi preveril možnosti za množično uporabo superkonzentratov namesto mleka na kmetijskih gospodarstvih, da bi dosegli cenejšo proizvodnjo.

Poskuse so opravljali pri dveh skupinah telet. V eni so bila teleta simentalske, v drugi vzhodnofrijske pasme. V prvi skupini so bila teleta težka po 94 dneh starosti po 100 kg. Povprečno so pridobila dnevno na teži 588 gramov. Hranili so jih s superkonzentratom in lucerno. Za kilogram nove teže so porabili

3,19 kg superkonzentrat in 0,6 kg lucerne. Tako je stal vsak kilogram nove teže manj ko 200 din, medtem ko stane sicer 300 dinarjev, ko porabijo za kilogram nove teže 10 litrov mleka.

Se boljše uspehe so dosegli v drugi skupini. Tu so bila teleta težka po 100 kg že v 91 dnevu starosti. Torej so pridobila teleta vsak dan na teži 703 grame. Za vsak kilogram nove teže so porabili 7,57 kg koncentratne mešanice in 0,47 kg lucerne.

Te izkušnje so pokazale neogibnost, da se veliki rejci zvine usmerijo na koncentrate in opustijo sedanji negospodarni način hranjenja. Da bi hkrati dosegli to, je treba zgraditi potrebne objekte za izdelavo koncentratov in drugih belja-

kovinskih krmil. Se pred tem pa je treba ustvariti tudi potrebno surovinsko bazo. To pomeni, da se je treba bolj usmeriti na gojitve rastlin, ki jih bo uporabljala industrija koncentratov. Ena izmed pomembnih rastlin za proizvodnjo koncentratov je soja, ker vsebuje velik odstotek beljakovin.

Doslej smo šteli sojo predvsem za industrijsko kulturo, postaja pa čedalje bolj krmilna rastlina. Vsa ta rastlina in izdelki iz nje so ne samo sestavni, temveč tudi neogibni hranilni pri reji prašičev, košičev in telet, zlasti pa — in to je še posebno pomembno — pri pletanju goveda in povečanju mlečnosti. Izkušnje so pokazale, da je mogoče dosegati pri krmljenju s sojo (kot senom) za 60% večjo mlaznost kot pri krmljenju z deteljo.

Razen soje, ki jo pokladajo živini kot seno, so pa zelo pomembne za napredek živinoreje oljne pogače iz soje ter sojine rezine. Rezone iz oljne soje, kakor je znano, najpomembnejši izvor beljakovin, ki so potrebne za rejo in pletanje. Zato tudi pri nas računajo, da bomo do leta 1965 zagotovili porabo milijon ton oljnih rezin, pri čemer naj bi bilo 800.000 ton sojinih. Da bi dosegli to, je treba posejati s sojo 250 tisoč hektarov

zemlje in pridelati na tej površini milijon ton soje.

Pri uresničevanju tega programa se nismo daleč. Letos bo zasejanih s sojo 30.000 ha, od tega v Vojvodini 14.000 ha. Vendar pa pomeni tudi ta številka napredek, saj smo imeli pred kratkim posejanih s sojo vsega skupaj le 8000 ha. Obenem, ko bomo povečali površine, posejane s sojo, se bo pa treba lotiti tudi graditve obratov za predelavo soje. Negibno je namreč iztisniti iz soje določeni odstotek olja in proizvajati sojine rezine oziroma sojino moko. Naša industrija jedilnega olja nima potrebnih naprav za pridobivanje sojinega olja in zato niti ne kaže posebnega zanimanja, da bi pridelovali več soje.

Kmetijski proizvajalci, njihova združenja, zbornice in krajevni organi bodo morali neogibno posvetiti večjo pozornost pridelovanju soje. Za prihodnja leta je v načrtu graditev p.e.ej tovarn krmil in med njimi: bo tudi 14 tovarn za izdelavo sojine moke. Brez ustrezne surovinske baze te tovarne ne bodo mogle delati. To pa pomeni, da v takih pogojih ne bomo mogli izpolniti namena našega programa za napredek in modernizacijo živinoreje.

Ivan Stojilković

Ali poznate svoje pravice in dolžnosti

RAZDEDINJENJE

Iz kakšnih vzrokov in kako lahko oporočitelj razdedini svojega dediča? Po določbah zakona o dedovanju lahko oporočitelj popolno ali delno razdedini dediča, ki ima pravico do nujnega deleža, iz naslednjih vzrokov: 1. če se je dedič s kršitvijo kakšne zakonite ali moralne dolžnosti hujše pregrešil zoper zapustnika; 2. če je naklepoma storil kakšno hujšo kaznivno dejanje zoper njegovega ali zoper njegovega zakon-

ca, otroka, ali starše; 3. če je storil kakšno kaznivno dejanje, ki je merilo na izpodkopavanje ljudske oblasti, neodvisnosti države, njene obrambne moči ali socialistične graditve in 4. če se je vdal brezdelju in nepoštenemu življenju. Razdedinjenje mora oporočitelj izraziti v oporoki na nedvomen način, koristno pa je tudi, da navede razlog za razdedinjenje. Ta razlog pa mora biti podan takrat, ko je bila oporoka napravljena.

KŠ

100.000 telev izorjev na leto

Zagrebsko podjetje »Radioindrustrija« je skupaj z ljudskim odborom občine Krapina sklenilo, da bo zgradilo v Kumrovcu, rojstnem kraju predsednika Tita, tovarno televizijskih aparatov. Ob pristanku vseh pristojnih organov bodo novo tovarno začeli graditi že prihodnje leto, dogradnja pa bo leta 1962. V njej bo zaposlenih približno tisoč delavcev in bo lahko izdelala 100.000 televizorjev na leto. Nova tovarna bo krila domače potrebe, ki čedalje bolj naraščajo, in bo opremljena s sodobnimi stroji, natovljenimi v Zahodni Nemčiji in ZDA. Občinski odbor Krapine bo letno štipendiral 30 učencev, ki jih bo poslal na šolanje v Zagreb.

M. P.

OB ROBU
DOGODKOV

Križa v Tokiu

Vlada premiera Nabosuka Kišija ima težave. Demonstracije, ki so se začele, ko je Kiši v Washingtonu parafiral ameriško-japonski obrambni sporazum, so se nadaljevale z nedo- dosegle izredno velikega obsega med afero z letalom B-2 (na Japonskem imajo Američani tudi tri takšna letala) in se spremenile v nekaj, kar meji že na splošno revolucijo med glasovanjem o paktu v Spodnji zbornici in po njem.

Res je, da je Kišijeva vlada že večkrat doživela hude demonstracije in jih tudi preživela po zaslugi absolutne večine, ki jo ima v obeh domovih parlamenta; tako veliko večino pa ima po zaslugi novega volilnega zakona, ki ga je vladna stranka pred dvanajsetimi letoma prav tako s silo spravila skozi parlament. Tokrat pa kaže, da gre zares in tudi najožji Kišijevi pristaji se upraščajo, ali bo vladi uspelo preprečiti hudo neurje.

Dogodki, ki so neposredno sprožili sedanje neurje demonstracij so znani, vendar ne bo škodovalo, če jih rekapituliramo. Vladna stranka ima v Spodnjem domu kakih 120 glasov večine (natanko se ne da reči zaradi nihanja števila desidentov). Glede na to je bilo jasno, da bo predlagani sporazum z ZDA dobil večino. Opozicijska stranka (socialistična) je skušala sporazum preprečiti z zadnjim sredstvom, ki ji je ostalo, to je tako, da so s sedenjem v hodnikih skušali preprečiti začetek zasedanja. Predsednik parlamenta je poklical policijo in pet sto policajev (po trije na vsakega poslanca opozicije) je vrglo opozicijo iz parlamenta. V odnositni opozicije je liberalna - demokratska stranka izglasovala sporazum ter sklenila podaljšati del parlamenta za mesec dni (razpuščen bi moral biti 26. maja), da bi lahko Zgornji dom z glasovanjem potrdil sporazum ali pa s molkom odobril njegovo veljanje.

To je bil neposredni razlog za skrajno zaostritev nanašanja položaja. V demonstracijah proti vladi sodelujejo sindikati, ki so na Japonskem zelo močni, pristaji socialistične stranke, ki je kljub neugodnemu volilnemu zakonu dobila komaj tretjino mest v parlamentu manj kot vlada in se torej tudi močna, ter pristaji drugih levicarskih strank, med njimi tudi KP, ki niso tako šibke, kot bi kazalo njihovo zastopstvo v parlamentu, ter seveda velike množice študentov in dijakov. V demonstracijah je doslej sodelovalo več kot milijon ljudi, število ranjenecv pa gre že v stotine.

Opozicija hoče doseči odstop vlade in razpust parlamenta; s tem bi bilo vprašanje potrditve japonsko-ameriškega pakta odloženo do seste nove vlade, po novih volitvah. Na takšnih volitvah, ko prepričani socialisti, bi opozicija dobila večino, s čimer bi bile zagotovljene tudi osnovne politične koncepcije, ki jih zagovarjajo: aktivni neutralizem, koekzistenca, dobri odnosi s celino, predsema pa dokončna osamosvojitve od ZDA (poleg vseh notranjopolitičnih programskih točk).

Seveda pa Kiši - vsaj trenutno - ne kaže nobena namena, da bi odstopil, morda tudi zato, ker je v sedanjem trenutku zares prav mogoče, da bi se absolutna liberalno-demokratska večina spremenila v manjšino glede na dogodek zadnjih tednov. Vprašanje pa je, ali mu bo tudi uspelo ostati na vladi. Prič leti je povzročil marsikatero vladno krizo prav razdor med liberalci in demokraci, dokler se nista obe konservativni stranki združili. Danes pa se kažejo že prvi znaki razdora v vladni liberalno-demokratski stranki in Kišijevi politiki so zadnje dneve upogovarjali celo nekateri člani njegovega kabineta.

Drug moment, ki ga je treba upoštevati, je tudi vedno večji odpor opozicije proti napovedam obisku ameriškega predsednika ZDA Eisenhowerja; Eisenhowerja bi utegnili sprejeti neredi, kakršnih Japonska ne pomeni, kar bi nedvomno dalo še večji pospešek odporu proti vladi.

Kako se po položaj razvijal je težko reči: vsekakor pa velja ugotoviti, da se na Japonskem, ki zagovarjajo osamosvojitve in usmeritev od ZDA proti Aziji in Jugovzhodni Aziji vedno močnejše. -af

Sovjetska oblastva
so vrnili »C-47«

Wiesbaden, 25. maja (AFP) - Ameriško transportno letalo »C-47«, ki je prejšnji petek krležalo zračni prostor Vzhodne Nemčije in je moralo prisilno pristati na sovjetske oblasti, so vrnili.

Obisk bodo odložili

Premier Kiši je izjavil, da bodo zaradi notranjih razmer odložili obisk predsednika Eisenhowerja na Japonskem - Za dano so napovedane nove demonstracije pred japonskim parlamentom

TOKIO, 25. maja. (Kioto). Predsednik japonske vlade Kiši je izjavil, da je v načrtu, da bo obisk predsednika ZDA Eisenhowerja na Japonskem odložen. Kar zadeva notranje razmere v deželi, je dejal, da ne bo odstopil »zaradi pritiska«, ki ga izvajajo nanj.

Dobro poučeni krogi pravijo, da voditelji vladne Liberalne stranke sodijo, da bi bilo zaželeno, da bi bil obisk predsednika Eisenhowerja zaradi sedanjega položaja v deželi odložen, kar bi bilo samo v korist japonsko-ameriškega prijateljstva.

Japonska demokratska Socialistična stranka je danes zahtevala, naj Kišijeva vlada odstopi in naj parlament razpusti. V sporočilu stranke je rečeno, da predsednik vlade ne samo ni pojasnil, na kakšen način je izposloval, da je bil japonsko-ameriški sporazum o varnosti sprejet v spodnjem domu, ampak, da je tudi izjavil javno mnenje, ki je obsodilo taktiko vladne stranke pri sprejemu tega sporazuma.

V sporočilu stranke je nadalje rečeno, da organizirani delavci grozijo s splošno stavko v protest proti takšni praksi vlade. Socialistična stranka sodi, da je možen izhod iz hude politične krize samo tako, da Kišijeva vlada odstopi in da razpusti parlament.

Vlada je nameravala za danes sklicati plenarne seje obeh domov parlamenta, na katerih bi razpravljali o ukrepih za pomoč žrtvam elementarnih nesreč, ki so prizadele Japonsko. Vzlic naporom predsednika parlamenta in sekretarja vladajoče Liberalno-demokratske stranke pa se parlamenta niso mogli sklicati.

V Tokiu so se danes nadaljevale demonstracije proti ratifikaciji japonsko-ameriškega sporazuma o medsebojni varnosti. Včeraj so demonstrirali študentje in člani sindikatov, davi pa so demonstrirale ženske. Demonstranti so pred parlamentom in rezidenco predsednika vlade zahtevali, da je treba odpovedati japonsko-ameriško pogodbo.

Za jutri so pred poslopjem japonskega parlamenta napovedane velike demonstracije proti ratifikaciji japonsko-ameriškega sporazuma. Demonstriralo bo 150.000 pripadnikov opozicije organizacije Narodnega sveta in 20.000 članov študentske organizacije »Zengakujen«.

Nesoglasja v stranki

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

RIM, 25. maja. - Zasedanje nacionalnega sveta krščanskodemokratske stranke, ki bi se moralo končati sinoči, se je zavleklo in bo po vsej verjetnosti trajalo še ves danes in jutrišnji dan. Vendar po treh dneh zasedanja skoraj nihče več ne upa, da bo razprava razjasnila stališča in politiko stranke, marveč vse bolj kaže, da se bo tudi to zasedanje končalo z dvomno resolucijo, s katero bodo krščanskodemokratski prvaki skušali spet odložiti odločitev.

Dosedanja razprava je pokazala ne samo nesoglasja med številnimi strankami v stranki, marveč tudi bistveno nesoglasje med posameznimi predstavniki večinske Dorotejske stranke, ki vse bolj razpada ne samo na dva, temveč celo na tri dele: levico, sredino in desno.

Osnovni točki razprave sta stališče do socialistične stranke z ene strani in liberalne z druge. Medtem ko je Moro v svojem poročilu dokazal, da je vsako sodelovanje z liberalci nemogoče, ker se kratko malne da vskladiti krščanskodemokratskega programa s politiko liberalne stranke, pa se večina prvakov Dorotejske stranke vztraja na obnovitvi stare sredine in za poziv liberalcem, naj odstopijo od svoje sedanje politike ter »sprejmejo dinamično sredinsko politiko razvoja dežele in postopnega izvajanja ustave«, kakor je v razpravi poudaril minister Colombo. Tudi minister za kmetijstvo Rumor, ki ga vse bolj imajo za zmogljivega naslednika Mora na položaju sekretarja stranke, je prav tako zastopal stališče, da bi ne smeli kratko malo zapirati vrat pred liberalci, temveč bi morali z njimi razpravljati o programu. Predstavniki levih struj pa so v razpravi poudarili, da je stara sredinska politika danes nemogoča in da vsako pozivanje k obnovitvi starega centra pomeni le prikrivanje zavzemanja za desničarske rešitve.

Enako kot glede liberalcev se predstavniki Dorotejcev tudi ne strinjajo z Morovim stališčem do socialistov in do možnosti vzpostavitve sredinske leve vlade. Medtem ko se samizatekajo k dvomnosti, da bi priklili svoj pravi namen, pa zahtevajo od socialistov, naj končajo s svojimi dvomnimi stališči do komunistične partije

Rezidenco ministrskega predsednika Kišija in poslopje parlamenta bo stražilo 7000 policistov. Policijske oblasti izražajo zaskrbljenost zaradi novih neredov, ki jih utegnejo povzročiti študentje.

V dosedanjih demonstracijah je bilo ranjenih 300 policajev, v glavnem v spopadih s študenti. Včeraj je prvič v zgodovini Japonske demonstriralo okrog 500 univerzitetnih profesorjev in drugih kulturnih delavcev pred Kišijev rezidenco.

Naša razstava v ZSSR

MOSKVA, 25. maja. (Tanjug). V Moskvi je bila danes otvoritev jugoslovanske razstave blaga za široko potrošnjo, prve naše gospodarske razstave v Sovjetski zvezi. Razstavo je otvoril član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo.

Na slovesni otvoritvi so bili namestnik predsednika sovjetske vlade Zasljadko, članica prezidija CK KP Sovjetske zveze in ministrica za kulturo Furceva, minister za zunanjo trgovino Patolicev, namestnik predsednika komiteja za državni plan minister Zotov, namestnik zunanjega ministra Firjubin in predsednik sovjetske zunanjetrgovinske zbornice Nesterov kot tudi jugoslovanski veleposlanik Lazar Mojsov in člani delegacije, ki so prispeili na razstavo. Prav tako so se slovesne otvoritve udeležili člani diplomatskega zbora, številni novinarji in tuji dopisniki.

Razstavljenih je okrog 5000 predmetov za široko potrošnjo. Zastopanih je nad 200 jugoslovanskih podjetij. Razstava je v parku kulture »Gorki« in bo trajala do 19. junija.

V imenu sovjetske vlade je na otvoritvi govoril namestnik predsednika komiteja za državni plan minister Zotov, ki je med drugim poudaril, da pomeni razstava manifestacijo gospodarskega sodelovanja med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo.

Član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo je v svojem govoru dejal, da je namen razstave, ki pomeni samo iz-

Naši filmi v Santiagu

Santiago, 25. maja. (Prensa Latina). V okviru jugoslovanskega filmskega festivala, ki ga je organiziral Čilsko-jugoslovanski inštitut za kulturo, so včeraj v Santiagu predvajali Pogačicev film »V soboto zvečer«. Kritika je film zelo pohvalno ocenila.

ZDA

DR. KILLIAN
O RAZOROŽITVI

Boston, 25. maja. (Reuter). - Bivši znanstveni svetovalec predsednika ZDA Eisenhowerja dr. James Killian je izjavil, da morajo ZDA polskati neko obliko omejitve oboroževanja ob ustrezni kontroli. Menil je, da ZDA ne smejo cinčno obravnavati zmanjšanja oborožitve in napetosti na svetu, pač pa bi morale povečati napore, da bi preprečili vojno in doslegli konec hladne vojne. Zavzel se je za to, da bi temeljitje razpravljali o razorožitvi in boljše pripravili pogajanja o razorožitvi.

ZSSR

POT LEDOLOMILCA
»LENIN«

Murmansk, 25. maja. (TASS). Na atomskem ledolomilcu »Lenin« končujejo priprave za znanstveno odpravo na področje Arktike Ledolomilec »Lenin« je nedavno prisel s potovanja okrog Skandinavije in zdaj v luki Murmanska

Med plovbo okrog Skandinavije se je ledolomilec z lahkoto prebijal skozi 70 cm debele led. Kakor pravijo, ga ne ustavi niti do tri metre debel led.

Ledolomilec »Lenin« bo vodil transportne ladje iz Arhangelska, Murmanska in drugih luk v oddaljene sovjetske postaje na Severnem tečaju. Na ladjah bodo znanstveniki, ki bodo opravljali razne znanstvene raziskave.

ROMUNIA

OLAJŠAVE ZA TURISTE

Bukarešta, 25. maja. (Tanjug). Rumunska vlada je sklenila olajšati prihod tujih turistov v deželo. Na podlagi vladnega sklepa tujim turistom iz vzhodnih držav, ki pridejo v Romunijo v organiziranih skupinah, ni treba imeti romunskih vizumov. Turistom iz drugih držav bodo odobravlali vizume brez taks in brez zavlačevanja.

Po sklepu romunske vlade so nacionalna romunska agencija za turizem, zadevna ministrstva in izvršni odbori narodnih svetov dolžni zagotoviti čim boljše storitve in najrazličnejše razvedrilo tujim turistom.

GRČJA

TURKI ODLOŽILI OBISK

Atene, 25. maja (AFP). Generalni sekretar turškega zunanjega ministrstva Selim Sarper je danes prisel v Atene, da bi pojasnil, zakaj je ministrski predsednik Menderes sklenil odložiti svoj obisk v Grčiji. Sarpeja je takoj po prihodu sprejel ministrski predsednik Karamanlis. Na sestanku je bil tudi zunanji ministar Averof.

Uradni atenski krogi pravijo, da je grška vlada »z vsem razumevanjem sprejela razloge, ki so Menderesu narekovali odgoditev obiska.«

Vsi grški listi se strinjajo v oceni, da je obisk turškega ministrskega predsednika »odložen zaradi notranjega položaja v Turčiji. Menderes in zunanji minister Zorlu bi morala prispeti na obisk jutri.

CIPR

ZÜRISKI SPORAZUMI

Nikozija, 25. maja (AFP). - Voditelj turške manjšine na Cipru Fadil Kučuk je danes izjavil, da so zanj polnomočni zürski sporazumi o Cipru in da so zanj sovražniki vsi tisti,

sek iz splošne slike gospodarskega razvoja Jugoslavije, prispevati k nadaljnji razširitvi gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Jugoslavija se je v kratkem času otrela podedovane zaostlosti in gre danes po poti razvitih držav.

PO KATASTROFALNIH POTRESIH V ČILU

Novi ognjeniki bruhajo

Lava prekriva celotno področje južnih Andov - Dva milijona ljudi je ostalo brez strehe - Potresi tudi v Argentini in Kolumbiji

Santiago, 25. maja. (Reuter). - Čilsko notranje ministrstvo je sinoči potrdilo, da so začeli v južnih Andih bruhati številni vulkani, tako da prekriva lava celotno področje južnih Andov. Po zadnjih vesteh je 435 milj južno od Santiaga sinoči začel bruhati nov vulkan. Davi so v naglici izselili prebivalstvo s področja med Osornom in Valdivijo, južno od mesta Concepciona, kjer je sedem živih ognjenikov. Na tem področju so občutili tudi nove potrese.

Potresi so povzročili nenavadne pojave. Temperatura se je naglo zvišala, nebo se je pordečilo in na zemljo je legla gosta megla, ki otežkoča dovažanje pomoči z letali.

Notranje ministrstvo je davi objavilo podatke o žrtvah. - Identificirali so 374 mrtvih ljudi, medtem ko 812 ljudi pogrešajo, domnevajo pa, da so mrtvi. V enem samem valu ogromne plime je v Caletti Quella, med Concepcionom in Valdivijo, izgubilo življenje okrog 500 ljudi.

V Concepcionu je bilo včeraj

pet novih potresov, ki pa so bili znatno šibkejši od prejšnjih. V Puerto Monte Enuds so čutili dva močnejša potresa. Na otoku Chiloe na skrajnem jugu je bilo včeraj več potresov. - Zemlja se je tresla v presledkih po 10 minut.

V prizadete kraje pošiljajo pomoč z letali in helikopterji iz Čila, Peruja, Argentine in ZDA kot tudi z vojnimi ladjami in kamioni.

Po ocenah seizmološkega inštituta v Santiagu so geološke konvulzije sprostile energijo, ki ustreza jakosti 300 milijard kilovatnih ur.

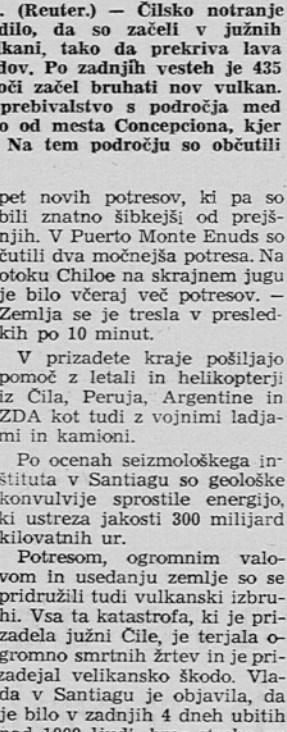
Potresom, ogromnim valovom in usedanju zemlje so se pridružili tudi vulkanski izbruhi. Vsa ta katastrofa, ki je prizadela južni Čile, je terjala ogromno smrtnih žrtev in je prizadeval velikansko škodo. Vlada v Santiagu se obkloja, da je bilo v zadnjih 4 dneh ubitih nad 1000 ljudi, brez strehe pa jih je ostalo okrog dva milijona. Škodo cenijo na več sto milijonov dolarjev.

V Čilu deluje najmanj pet vulkanov, zdaj pa je začel bruhati še eden, kar je povzročilo grozo in preplah med prebivalstvom. - V pokrajini Osorno, okrog 800 km južno od Santiaga, bruhajo štiri vulkani - Osorno, Caulle, Carral in Casablanca. Vlada je odredila evakuacijo prebivalstva iz mest Leanguihue in Osorna, ki imata skupaj okrog 26.000 prebivalcev.

Okrog 600 prebivalcev mesta Rinihue na obronkih isto-

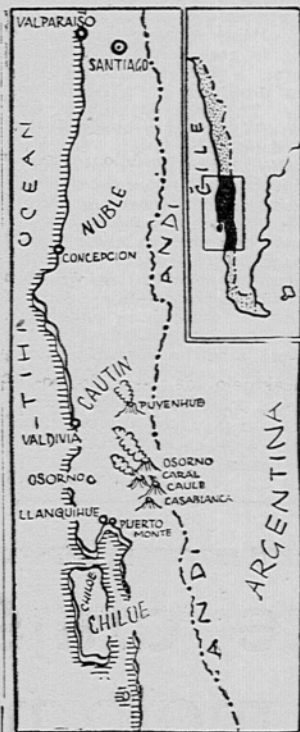
Lok mostu v mestu Concepcion v Čilu, ki se je zrušil zaradi nedavnih potresov

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

imenskega vulkana, ki je prav tako začel bruhati, je popolnoma odrezanih od sveta. Čilske oblasti so poslale vojsko na pomoč.

Neki pilot je sporočil, da vulkan Pujunhue, visok okrog 2500 metrov, blizu Osorna, prav tako bljuva ogenj in dim. Nekoliko bolj severno, blizu pokrajine Cautin, je prav tako začel bruhati ognjenik.

Mesto Quinchao v pokrajini Chiloe je včeraj prizadel nov potres. Podrobnih vesti še ni, ker so vse zveze pretrgane. Poročajo pa, da je potres uničil okrog 90% hiš v kraju Yun-

gaju v pokrajini Nuble. Potres je razrušil tudi mestno ječo, zapornike pa so začasno nastanili v šotore.

Kakor poročajo iz Buenos Airesa, je sinoči okrog 21. ure močan potres prizadel mesto Comodoro Rivadavia, ki je na atlantski obali Argentine, okoli 1500 km jugozahodno od Buenos Airesa. Potres je izrazil velik preplah med prebivalstvom. To mesto leži okrog 650 km jugovzhodno od San Martina de Los Andesa, kjer je nenadoma začel bruhati vulkan. Ulic tega mesta so pokrite z debelo plastjo vulkanskega pepela. Mesto leži na obronkih andskih Kordiljerov, kjer so pred vulkanskim izbruhom čutili močne premike pod zemljo. O žrtvah še ni vesti. Nič ni znanega o usodi 32 ljudi, ki živijo na pobočjih vulkana.

Iz Bogote v Kolumbiji pa poročajo, da so včeraj čutili dva potresa. Veliki valovi so zajeli pacifiško obalo Kolumbije.

Davi so čutili potrese tudi v južnem delu Nove Zelandije, ki pa ni prizadel škode.

Na Japonskem so zaradi nevarnosti novih valov nenormalne plime, podobnih tistim, ki so včeraj zalili severni del Japonske, pospešili evakuacijo prebivalstva na vzhodni japonski obali. Policija je objavila, da so včerajšnji valovi plime terjali 100 smrtnih žrtev, medtem ko 85 ljudi pogrešajo, 855 pa je bilo ranjenih. Razen tega se je 2621 ladij potopilo ali so jih valovi odnesli na morje, uničenih je bilo okoli 4000 hiš, poplavljenih pa okrog 42.000 hiš. Promet je prekinjen na 1343 kraji. Porušenih je 251 mostov.

Tokijska luka je začasno zaprta zaradi predmetov, ki jih premetavajo morskimi valovi.

Mesto Sirogan na otoku Hon-su so včeraj zajeli trije valovi plime. Valovi so pridri vsake pol ure. Uničenih je bilo 250 hiš.

Velikanski valovi, ki so jih povzročili potresi v Čilu, so prispeili tudi do obal sovjetskega Daljnega vzhoda. Zaradi oddaljenosti potresnega področja pa ti valovi niso bili tako uničevalni. Morje se je najbolj dvignilo ob obalah Kurilskih otokov. Tu so bili valovi visoki do 7 metrov.

Varnostna služba na Kurilskih otokih je pravočasno opozorila prebivalstvo. Z ogroženih področij so prebivalstvo izselili, tako da človeških žrtev ni bilo. Poškodovani so bili samo nekateri objekti na obali.

Sovjetsko-brazilska trgovina

Rio de Janeiro, 25. maja. (Prensa Latina). Sporočilo o sovjetsko-brazilskih trgovinskih pogajanjih pravi, da so bili na pogajanjih doseženi zadovoljivi rezultati. Sovjetska trgovinska delegacija bo jutri odpotovala v Moskvo. Sovjetski strokovnjak za petrolej Začinajev pa bo še ostal v Braziliji, da bi podpisal sporazum o prodaji nafte Braziliji. Neke sovjetske trgovinske delegacije je že prej sklenila z Brazilijo trgovinsko pogodbo o sovjetskih dobavah olja, strojev, Dieslovih motorjih in žita.

CEYLON

VDVA BANDARANAIAK - KANDIDAT

Colombo, 25. maja (Reuter). Cejlonska stranka svobode »Sri Lanka« je danes objavila, da bo kandidirala za predsednico vlade vdova ministrskega predsednika Bandaranaike Sirima Bandaranaike, če bo zmagala na juljskih splošnih volitvah.

Sirimavo Bandaranaike je predsednica stranke »Sri Lanka«. Stranka je sklenila predvolilni sporazum z nekaterimi levicarskimi strankami.

LR KITAJSKA

MONTGOMERY PRI ČU EN LAJU

Peking, 25. maja (Hsinhua). Kitajski ministrski predsednik Ču En Laj je danes sprejel britanskega feldmaršala Montgomeryja, ki je včeraj prisel na obisk na Kitajsko. Montgomery bo ostal na obisku 10 dni.

**AKTUALNI
PORTRET**
Sir CLAUDE CO-
REA, predstavnik
Cejlona, predsednik
Varnostnega sveta
v maju.

Indija: Nezaposlenost in tretji plan

Dopis iz New Delhija

Delhi, maja. V nezaposlenosti in še bolj v nezadostni zaposlenosti je videl že Mahatma Gandhi prvi gospodarski problem Indije. Zastopal je tezo, da mora Indija reševati svoje gospodarske probleme z iskanjem zaposlitve vseh svojih ljudi. Pri tem je šel tako daleč, da je neutrudno pešahal po deželi ter propagiral tudi najbolj primitivne oblike zaposlitve, domačo obrt vsake vrste, razvijanje raznih gospodarskih aktivnosti v vaseh in podobno. Ni vedel druge poti in to mu je prineslo — vsekakor nezaluzeno — »slavo« naspornika napredka in industrializacije.

Indija pripravljala sedaj svoj tretji petletni plan in glede na njene potrebe se je vprašanje zaposlenosti zopet pojavilo na površju.

Po uradnih presojah prvi in drugi petletni plan pri reševanju tega problema nista dala kakih večjih uspehov. Namen prvega plana je bila »ustvaritev ravnotežja v gospodarstvu« in zato ustanavljanje novih delovnih mest niso mogli posvetiti večje pozornosti. Kljub temu so med izpolnjevanjem plana ustanovili nad 5 milijonov novih delovnih mest. Prirastek delovne sile pa je bil še večji in tako se je zgodilo, da je bila

nezaposlenost ob koncu tega plana večja kakor ob njegovem začetku.

To se je pa dogajalo tudi z drugim petletnim planom, ki je sedaj pred zaključitvijo. Ob začetku tega plana so leta 1956 zapisali v seznam nezaposlenih 5,3 milijona ljudi. Sestavljalci plana so računali, da bo med njegovim izvajanjem iskalo dela približno 10 milijonov novih delavcev. Kakor kaže, se niso zmotili, kajti dosedanje gibanje nezaposlenosti je potrdilo te račune.

Ako naj bi drugi petletni plan odpravil nezaposlenost, ne da bi se dotaknil nezadostne zaposlenosti, bi morali ustanoviti nad 15 milijonov novih delovnih mest. Če ob začetku plana je bilo jasno, da je to izven možnosti dežele, pa je bila zato na tem področju poglavna naloga plana preprečevanje še večje nezaposlenosti. Planirali so 10 milijonov novih delovnih mest, zaradi deviznih in drugih težav pa so plan kasneje revidirali in zmanjšali to številko od 10 do 8 milijonov. Pričakujejo, da bodo do pomlad prihodnjega leta uresničili to številko, kar pa pomeni, da se bo tudi drugi petletni plan končal kakor prvi.

Davčne utaje v ZDA

Washington, 25. maja (Tanjug). — Kakor piše »New York Times«, je okrog 5 tisoč obveščevalcev lani obvestilo ameriške davčne oblasti o raznih nepravilnostih, s katerimi so si pomagali njihovi znanci, sorojanci ali delodajalci, da jim ne bi bilo treba plačati davka na dohodek. List piše, da je bilo 707 obveščevalcev nagrajenih z več kot 400 tisoč dolarji. Po njihovi zasluzi so davčne oblasti pobrale okrog 12,5 milijona dolarjev nepriznanih dohodkov. Obveščevalci dobe 10 odstotkov od tako vplačanega davka.

Ljudje, ki so ovadili svoje tovariše pri delu, ker so ti napredovali.

Pred Kongresom je zakonski predlog o prepovedi takšne prakse finančnega ministrstva, toda taki poskusi so se že nekajkrat izjalovili. Finančno ministrstvo opravičuje te vrste ovadništva s trditvijo, da povsod na svetu pomagajo pri izpolnjevanju zakona anonimni obveščevalci. »Razen tega«, pravijo davčni funkcionarji, »ta metoda zanesljivo preprečuje številnim davčnim obveznikom, da bi postavili svojo državljansko poštenost na preizkušnjo.«

Izrael: Aretacija vojnega zločinca Eichmanna

Predsednik izraelske vlade David Ben Gurion je v ponedeljek sporočil izraelskemu parlamentu — Knesetu — da so varnostni organi pred kratkim aretirali Adolfa Eichmanna, nekdanjega SS-ovskega Obersturmbannführerja, ki je bil šef gestapovskega urada za Žide. Adolf Eichmann je eden tistih, ki so prvi na listi vojnih zločincev; odgovoren je za umor šestih milijonov Židov v drugi svetovni vojni.

Ben Gurion je povedal, da je Eichmann v izraelskem zaporu in da mu bodo sodili po zakonu o vojnih zločincih iz leta 1950. Ta zakon predvideva smrtno kazen, ki je sicer v Izraelu ni, Premier Ben Gurion ni povedal, kje so Eichmanna aretirali, niti kako je prispejal v Izrael.

Proti Eichmannu je bila vložena obtožnica pri mestnem sodišču v Jaffi. Sodišče je dalo obtoženemu dva tedna, da se pripravi na obrambo. Vest iz Jaffe pravijo, da je obtoženec suh, toda popolnoma zdrav; obtožbo je poslušal mirno, naka je izjavil, da je nedolžen, kar da bo dokazal z dokumenti, ki jih ima pri sebi. Preiskovalni sodnik Jehuda Halevi je tudi povedal, da je Eichmann protestiral, ker so ga privedli v Izrael brez formalne proce-

dure okrog ekstradicije. Iz navedenega podatka je možno sklepati, da so se izraelski varnostni organi poslužili Eichmanna v neki drugi deželi in ga privedli v Izrael. Kje se je skrival, še ni znano, čeprav govore, da je bil v Kuvaitsu. Znano je samo to, da so ga izraelski varnostni organi iskali že več let in da so zasledovali njegovo gibanje. Od časa do časa je bilo slišati glasove, da so največje javne krovine Židov opazili v Avstriji, kjer živi v bližini Linza njegova družina, ali v Južni Ameriki, ali v Kuvaitsu, mali državi v Perzijskem zalivu. Po podatkih, ki so na razpolago, je Eichmann po končani vojni nekajkrat spremenil lažno ime, menjal pa je tudi kakih deset dežel, kjer se je skrival. Nekateri pravijo, da ga je odkril neki polj-

**MEDNARODNO
GOSPODARSTVO**

Finansiranje afriškega razvoja

Prejšnji teden se je zvedelo za sovjetsko ponudbo Gani, da bi financirala veliki projekt za proizvodnjo električne energije in aluminija na reki Volta. Posojilo bi imelo običajne ugodne sovjetške pogoje — 2,5 odstotne obresti in odplačevanje v 12 letnih obrokih. Prejšnji teden pa je angleška kraljica prisostvovala začetku obratovanja nove hidrocentrale Kariba na reki Zambezi v Rodeziji. S proizvodnjo 1.300 milijonov kWh letno bo to največja centrala na afriški celini. Izgradi-

tev centrala so financirali angleški javni in zasebni kapital ter Mednarodna banka. To sta dva primera povečanega interesa, ki ga imajo industrijske države na afriškem kontinentu, odkar se je pokazalo, da se bo že letos politično osamosvojila večina afriških dežel. Afriška celina postaja s tem nov, aktivnejši činitelj v svetovni politiki in v svetovnem gospodarstvu.

Nezadržna zahteva po politični samostojnosti je namreč samo ena plat procesa prebujanja afriških narodov; druga plat tega procesa pa je v prav tako nezadržni zahtevi po hitrejšem gospodarskem razvoju. Afriški kontinent sodi na splošno med najbolj zaostala območja na svetu. Družbeni bruto proizvod znaša od 30 dolarjev na prebivalca v Etiopiji in od 48 dolarjev v Tanganjiki do 194 dolarjev v Gani. Glede narodnega dohodka je torej Afrika približno na ravni Azije (kar pomeni, da znaša narodni dohodek na prebivalca približno dvajsetino dohodka v Severni Ameriki). Toda po porabi energije zaostaja Afrika celo za Azijo; afriška celina z 220 milijoni prebivalcev je (računajoč brez Južnoafriške unije) proizvedla leta 1957 manj kot 10 milijard kWh električne energije (nekaj več, kot je lani proizvedla FLR).

Splošni podatki o gospodarski zaostalosti seveda kažejo povprečne, pri katerih ne pridejo do izraza razlike in nasprotja, ki so posledica kolonializma. Sredi primitivnega poljedelstva so nastali v vseh kolonijah nekakšni »otoki«, v katerih proizvaja kapital iz metropole na moderen način surovine za potrebe svetovnega trga. Tako pridobivajo v afriških rudnikih 24 odstotkov svetovne proizvodnje bakra, 12 odstotkov svinca, 22 odstotkov mangana, 63 odstotkov zlata, večino urana in v zadnjem času odpirajo ležišča petroleja, železne rude in boksita.

Kontrasti so seveda predvsem v poljedelstvu, od katerega živi tri četrtine afriškega prebivalstva. To je povečini primitivno, čisto še plemensko poljedelstvo, ki proizvaja v glavnem samo za potrebe poljedelcev samih. Po drugi strani pa obstajajo kolonialne plantaze, ki gojijo tropike in subtropske kulture za izvoz. Kontrasti med tema dvema vrstama poljedelstva so ostri v Alžiriji, Maroku in Tuniziji, še ostrejši pa v tropiki Afrike, kjer padajo plantaze skoraj brez izjeme belim naselencem, katerih posestva so na zemlji, ki je bila običajno nasilno odvzeta domačinom. In seveda ti kontrasti med dvema vrstama poljedelstva niso statični. Proizvodnja za trg se uveljavlja tudi v poljedelstvu domorodcev in ta proces vključevanja domaćega poljedelstva v kapitalistično tržišče poteka v dveh smereh — ponekod prevladuje razpadanje primitivnega poljedelstva, drugod se večina poljedelcev postopoma prilagaja tržnemu gospodarstvu.

Preobrazba poljedelstva, pospeševanje industrije in razvijanje energetske, transporta ter drugih služb od zdravstva do

solstva, vse to so gospodarske naloge, ki čakajo nove afriške države. Gre za naloge, ki so nujne in ki jih ne more zvesti zasebni kapital, temveč jih morajo prevzeti vlade. Obenem pa gre za naloge, ki so izredno težke. Ob politični osamosvojitvi bivše kolonije namreč še ne pomenijo samostojnih narodnih gospodarstev. Ob politični osamosvojitvi so vsi moderni gospodarski »otoki« (rudniki, plantaze, banke, zunanja trgovina) še v lasti tujega kapitala. Samo počasni in postopoma lahko začne nova država uveljavljati samostojno gospodarsko politiko, predvsem samostojno trgovinsko in finančno politiko. Pri tem skuša vsaka nova država razviti gospodarske stike z večjim številom držav, bi tako prenehala enostranska gospodarska odvisnost od bivše metropole.

Zato so za nove afriške države bistvenega pomena tisti povečani politični in gospodarski interesi, ki jih imajo vse industrijske države na afriški celini. V teh interesih imajo pogosto še vedno veliko vlogo stare kolonialne ambicije in v teh interesih gre čisto za velike profite privatnega kapitala. Toda v interesih industrijskih držav imajo važno vlogo tudi širša, sodobnejša stališča. V splošnem interesu vsake industrijske države je danes, da naveže gospodarske stike z nerazvitimi deželami in v perspektivnem interesu vsake industrijske države je, da se ti gospodarski stiki razširjajo in intenzivirajo. To pa predpostavlja hitrejši gospodarski razvoj afriških dežel, razvoj, ki ni mogoč brez povečanega mednarodnega finansiranja.

To so stvari, ki govore, da bodo industrijske države čedalje bolj aktivneje financirale razvoj afriških držav za pospeševanje razvoja narodnega gospodarstva. Primer takšnega aktivnega finansiranja Afrike je tudi poslovanje Mednarodne banke. Za razliko od prejšnje prakse je Mednarodna banka leta 1959-60 dodelila dobro tretjino svojih posojil (260 od 700 milijonov dolarjev) afriškim deželam. Teh devet posojil afriškim deželam je določeno, za te namene: 3 posojila za razvoj poljedelstva v Belgijski Kongu in eno za razvoj poljedelstva v Južni Rodeziji, posojilo za povečanje železniškega omrežja v Južnoafriški uniji, posojilo za povečanje Sueškega prekopa, posojilo za izgraditev naftovoda v Sahari, posojilo za izgraditev rudnikov mangana v Gabonu in posojilo za eksploatacijo železne rude v Mavretaniji. Pogajajo se za finansiranje namakalnih projektov v Sudanu in energetsko-aluminijanskega projekta na reki Volta. To je velik projekt, za katerega je sedaj pokazalo zanimanje Sovjetske zveze. To je samo eden izmed primerov, da se financiranje afriškega razvoja postalo del politične tekme med raznimi državami. To pa samokrepi interes afriških držav, da sprejemajo mednarodno finansiranje brez političnih pogojev, da uveljavljajo tudi na političnem mednarodnem finansiranju neodvisno politiko.

J. Klemenec

ZADNJI DOGODKI DOMA IN PO SVETU

Čilska tragedija

SANTIAGO, 25. maja. (Tanjug). Čile preživlja eno najhujših tragedij v svoji zgodovini. Od sobote pa do danes je v zaporednih potresih, ki so se jim pridružili orjaška plima in vulkanski izbruhi, našlo smrt ali je izgubilo okrog 3200 ljudi. To pa so seveda le nepopolni podatki.

Finančni minister Jerer je izjavil, da je južni del dežele, ki je s svojimi iglastimi gozdovi in jezeri ob vznožju snežnih ognjenikov v gorstvu Andov eden najlepših na svetu, zdaj na robu propada. Kmetijstvo je uničeno, v industriji je nastal zastoj, v številnih mestih in krajih ni več bolnišnic, šol in javnih poslopj. Skodo cenijo na stotine milijonov dolarjev.

Morje je včeraj prodrlo tri kilometre daleč na kopno, in to v dolžini 100 km vzdolž obale. V pokrajini Cautin so odrezana od sveta tri ribiška naselja; v enem izmed njih je utonilo najmanj 600 ljudi. Valovi so bili včasih visoki kot trinadstropne hiše in so drveli s hitrostjo 720 km na uro. V pokrajini Valdivia so izginili otoka Maesga in Mulino ter pristanišči Coral Bajo in Ajar-gos.

V mestu Ancud z 32.000 prebivalci na otoku Chiloe je položaj katastrofalen. Bliznji hribi so zdrsnili v morje, tako da je reševalna akcija onemogočena. Iz mesta Maulin v pokrajini Llanquihue poročajo o strahotni tragediji. V morskih valovih je izginilo 500 izmed 800 prebivalcev kraja Caule. Tragedija se je pripetila, ko so nenadoma prigrmeli štirje velikanjski valovi drug za drugim, tako da prebivalci sploh niso imeli časa zbežati v bližnje hribe.

Tragičen položaj je tudi v pokrajini Cautin. — Preživeli prebivalci so se zatekli v hribe in je moč do njih samo s helikopterji.

Neka 5000-tonska ladja se je potopila, neko drugo ladjo je posadka zapustila. Nič se ne ve o usodi številnih ribiških ladij. Za zdaj samo upajo, da so se ribiči kako rešili.

Strahotno sliko dopolnjujejo bruhači ognjeniki. Znani vulkan Purayehue na jugu pokrajine Valdivia nenehno bljuje visoke stebre dima in lave. Na pobočjih nekega drugega vulkana čaka 600 ljudi, da bi jih rešili. Položaj je še težji, ker so prenehale obratovati električne centrale. Tri pokrajine so ostale brez razsvetljave. V Santiagu so uvedli varčevanje z električno energijo.

V glavnem mestu Čila vlada vznemirjenje. — Predsednik Alessandri je že dvakrat obi-

skal ogrožena področja. V Santiagu so organizirali žrtni most, po katerem pošiljali prizadetim hrano in zdravila, iz bližnje luke Valparaiso pa odhajajo ladje z živili in zdravili proti prizadetim področjem.

V Čilu so bili že večkrat potresi, toda takšne katastrofe še ne pominjajo. Sodijo, da so bili to najmočnejši potresi, ki lahko nastanejo.

Pomoč osmih držav

Zeneva, 25. maja. (AP). Liga organizacije Rdečega križa v Zenevi je objavila, da je bila poslana v Čile, ki ga je prizadel katastrofalen potres, pomoč iz osmih držav.

Čilski Rdeči križ je poslal v Zenevo brzojavko, ki pravi, da je položaj na prizadetih področjih težaven, ker je porušeno več mest, zveze so pretrgane, vreme pa je še nadalje slabo. V brzojavki je rečeno, da se ni moč ugotoviti, koliko je bilo ranjenih in koliko ljudi je ostalo brez strehe, zato ker je potres prizadel veliko področje Čila, na katerem živi več ko milijon prebivalcev.

Poročilo s Trisula

TRISUL, 18. maja. (Kablogram).

Po tridnevem zadrževanju zaradi sneženja in slabega vremena smo postavili dva šotora na južni strani v višini okrog 6000 m. Sedaj preskušamo smer vzpona h glavnemu vrhu.

Zoran Jerin

Bela hiša

še ni obveščena

Washington, 25. maja. (AFP). Predstavnik Bele hiše je na tiskovni konferenci izjavil, da predsednik Eisenhower ni prejel nobene poslane japonskega ministrskega predsednika Kišija, ki bi se nanašala na njegov obisk na Japonskem. V načrtu je bilo, da bo Eisenhower prisel na obisk prihodnji mesec. Predstavnik Bele hiše je to izjavil v zvezi z vestmi japonskega radia, da namerava japonska vlada predlagati naj bi Eisenhowerjev obisk odložili.

Indijska gospodarska delegacija v Beogradu

Beograd, 25. maja. Danes je priselja v Beograd indijska vladna delegacija, v kateri je šest predstavnikov gospodarskih ministrstev. Delegacija bo proučila možnosti za dobavo industrijske opreme v okviru sporazuma o kreditu v znesku 40 milijonov dolarjev, ki je bil nedavno sklenjen med Jugoslavijo in Indijo.

Obisk francoske sindikalne delegacije

Beograd, 25. maja. (Tanjug). V Beograd je danes priselja sindikalna delegacija francoskih kovinskih delavcev, ki jo vodi generalni sekretar sindikata francoskih kovinarjev Jean Breteau. V Jugoslaviji bo ostala sedem dni.

Filmski delavci iz Rima v Zagrebu

Zagreb, 25. maja. (Tanjug). — Danes so prispele v Zagreb predstavniki »Tiberius« filma iz Rima, ki bodo z zagrebškim podjetjem »Dubrava« sklenili pogodbo o snemanju filma »Zadnji Vikingi«. Razen znanih ameriških igralcev Camerona Mitchella in Brodericka Crawforda bo nastopilo v tem filmu tudi nekaj jugoslovanskih gledaliških in filmskih umetnikov.

KREDITI ZA NOVE LADJE

Reka, 25. maja. Posojila za osnovna sredstva, ki jih je odobrila Jugoslovanska investicijska banka Ltnjski plovlivni na Reki v znesku nekaj nad 3 milijarde din, bo ta porabila za gradnjo sedem motornih ltnjskih ladij s skupno tonažo 42.000 t. Prva ladja »Trebinje« z 10.500 tonami nosilnosti bo zgrajena že v najkrajšem času. Atlantiska plovlivba v Dubrovniku bo porabila svoje posojilo v znesku nad 1 milijardo din za gradnjo 10.500-tonske motorne ladje. Oceanska plovlivba v Koprju bo porabila posojilo nad 1

milijardo din za gradnjo 10.000-tonske tramperja. Splošna plovlivba v Piranu pa 900 milijonov din za gradnjo 13.700-tonske motorne ladje in za specialno ladjo za prevoz kosovnega blaga.

Jugoslovanska slobodna plovlivba v Pločah pa je v Grčiji kupila 10.700-tonsko prekoceansko ladjo.

Ladja je bila zgrajena 1944. leta in ima sodobno ladjsko opremo. Ladja dosega brzino 10,5 do 11 milj na uro. Jugoslovanska slobodna plovlivba bo v kratkem kupila še nekaj ladij.

mentu izjavil, da bi želel, da bi Eichmanna prepeljali pred sodišče v Nemčijo, kjer pa, mimogrede povedano, ne bi mogel biti obsojen na smrt, ker ta kazen v Zahodni Nemčiji ne obstoja; mimo tega pa so 8. maja v Nemčiji »zastarali« tudi vsi nacistični zločini in njihovi avtorji niso pregonljivi. Predstavnik bonnskega zunanjega ministrstva je pa dejal, da zahodnonemška vlada ne bo zahtevala, naj Izrael izroči Eichmanna bonnskim oblastem.

Eichmann ima sedaj 53 let. V tretjem Reichu je bil odvojen za »reševanje židovskega vprašanja«. V obsodbi mednarodnega sodišča v Nürnbergu proti gestapu in proti SD je rečeno:

»Stirindvajsetega januarja 1939 je bil določen šef varnostne policije in SD Haydnrich, da poskrbi za izseljevanje Židov iz Nemčije. 31. julija pa je dobil nalogo, da dokončno reši židovski problem v Evropi, ki je bila pod nemško oblastjo. Ustanovitev je bil poseben oddelek gestapa, ki je bil odgovoren za židovsko vprašanje. Ta oddelek je vodil Adolf Eichmann.

Ta oddelek je v okupiranih področjih postavil svoje lastne agente zaradi proučevanja židovskega vprašanja. Lokalne postaje gestapa so najprej kontrolirale izseljevanje Židov, kasneje pa izvajale njihovo deportacijo na Vzhod.

Komandant koncentracijskega taborišča v Oswiecimu Rudolf Höss je leta 1947, preden so ga obesili, izjavil o svojem šefu Eichmannu: »Z blazno vztrajnostjo je zahteval popolno uničenje vseh Židov, do katerih je moč priti. Uničevati jih je treba kar najbolj hitro, brez milosti...«

Adolf Eichmann — (Telefoto)

Ditter von Wisliceny, o katerem je že bilo govora, pravi: »Eichmann je imel pooblastilo, da se mu ni treba ozirati na nikakršne pripombe. To pooblastilo je dobil direktno od Göringa. Njegovi sokrivci so slepo izvrševali vse njegove ukaze.«

Adolf Eichmann, eden od največjih vojnih zločincev, ki jih pozna zgodovina, je prijel in čaka na svojo usodo v deželi tistih, ki jih je kot narod, vse, brez izjeme, obsodil na smrt.

A. Lebl

DVE POGLAVITNI SILI:

Iniciativa in požrtvovalnost

RAZGOVOR Z LOJZETOM ŠTEFANIČEM,
PRESEDNIKOM OKRAJNEGA SVETA
SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV
V MARIBORU

Podoba iz ene od »Variacij« (Vijoličasto — Nokturno) Aleksandra Obrenovića

STERIJINO POZORJE

Obrenovićeve Variacije konkurirajo za nagrado

Aleksandar Obrenović ni novo ime na Sterijinem pozorju. Mladi pisatelj se je v Novem Sadu že uveljavil kot avtor »Nebeškega odreda«, pa tudi njegove štiri scenske miniaturre s skupnim naslovom »Variacije« so bile pred dvema letoma že izvajane v amaterski zasedbi izven konkurence.

Letos jih je v uradnem programu uprizoril Komorni oder Hrvatskega narodnega gledališča iz Zagreba. Štiri miniaturre so: Rdeče — Rončo, Sivo — Večerni ples, Modro — Ptica in Vijoličasto — Nokturno. — Predstavljajo skladno celoto iz življenja vzetih črtic brez posebnih podarkov. Slikajo čustvena razpoloženja, ki se začnajo in zaključujejo v isti barvni niansi, z enakim tenkim občutkom za človeške strasti in hrepenenja, strah in pričakovanja. Čustveno razpoloženje, ki je nakazano v začetku, prevladuje do konca.

Rdeče — Rončo govori o mali, brezizhodni tragediji dveh starcev, ki se bojita, da bo karkoli (četudi le izgubljeni psiček, kateri vsak dan praska po njuni vratih) porušilo njuno davno ustaljeno življenjske navade. Sivo — Večerni ples pripoveduje o zakonskem paru, ki že dvajset let čaka na sinovo vrnitev in zakonec brez pričakovanja ne bi mogla več niti živeti. Modro — Ptica je mala lirčna drama o hrepenenju po mirnem življenju. Vijoličasto

— Nokturno pa je lirčna komedija, nekakšna novela o prijateljstvu med tatom in njegovim žrtvijo.

Besedila so narekovala režiji tiho, komorno izvajanje. Režiser Tomislav Durbešić je izbral za interpretacijo vseh štirih miniaturre istega igralca v želji, da bi poudaril igranje in mu dal gledališko, režijsko ter igralsko svojost. Starca je igral Josip Petričić, staro pa Božena Kraljeva. Oba sta bila dostojna interpreti avtorjevih zamisli. Režiser je

svoj koncept, po katerem so vse štiri miniaturre samo nove barve na istem platnu, poudaril s tem, da je dal scenografu pred publiko izrisati sceno za vsako novo miniaturo. Ta izvirna zamisel bi bila včasih lahko hitreje izvajana, zgolj z nakazovanjem bistvenih potez brez dodajanja detajlov.

Predstava je vnesla v Sterijino pozorje nepričakovano osvežitev in žirija se bo morala brez dvoma zaustaviti ob njej. Rade Radović

Koncerti PIANIST Z DUNAJA

Ze iz samega koncertnega sporeda, ki je obsegal Haydnovo Sonato v c-molu, Beethovno Sonato v B-duru opus 106 (Sonata za »Hammerklavier«), Bartokovo Suito in Schubertovo Impromptue, je jasno razvidno, da dunajskemu pianistu Paulu Baduri Skodi ni za lahek uspeh pri publiku, temveč da s svojo umetnostjo stremi k višjim in plemenitejšim ciljem. In če se je mladi dunajski pianist že odločil za stromo in tvegano pot k najčistejši umetnosti, tedaj je treba priznati, da ni precenil svojih moči in sposobnosti. Badura — Skoda se nam je predstavil kot

tenkočuten in pronicljiv poznavalec stila in kot muzik, ki so mu dobro poznani zakoni glasbene arhitektonike. Predstavil pa se nam je tudi kot zelo občutljiv, morda včasih celo malce pretirano čustven glasbenik, ki zna izraziti najfinjši, najnežnejši trepet Schubertovega Impromptuja prav tako kot vso dramatičnost in herojsko Beethovenovo sonato Opus 106. — Po prodornemu uspehu, ki ga je doživel s svojim prvim koncertnim nastopom v Ljubljani, smemo pričakovati, da bo Pavel Badura Skoda postal čest gost na našem koncertnem odru. Uroš Prevorsek

PRISPEVKI K PSIHOLOGIJI

(Izdala sekcija Zdrženja psihologov FLRJ v Ljubljani, 1960. Uredil uredniški odbor: Vid Pečjak, Levin Šebek, dr. Ivan Toličič; 236 strani večjega formata).

V dneh I. kongresa psihologov FLRJ (12. do 14. maja 1960 na Bledu) je izšla v Ljubljani pomembna publikacija »Prispevki k psihologiji«, ki pomeni prvi nas v izdajanju znanstvene literature s področja psihologije brez dvoma važno prelomnico; zbornik vsebuje namreč vrsto znanstvenih razprav naših psihologov, ki so z znanstvenimi metodami proučevali aktualne probleme našega gospodarskega in duhovnega življenja.

Zbornik, ki je posvečen našemu psihološkemu starosti profesorju dr. Mihajlu Rostoharju — o njem in pomenu njegovega dela govori uvodni članek — obravnava v 5 poglavjih problematiko obče in razvojne psihologije, psihologije psiholoških oseb ter pedagoške in industrijske psihologije. V vsakem poglavju je zajetih več problemov, ki obravnavajo po vseh sodobnih metodoloških principih kako konkretno poglavje iz našega življenja. Ker postaja iz razumljivih razlogov tudi pri nas zanimanje za psihološka vprašanja z vsakim dnem izrazitejše in rasto z vsakim dnem tudi potrebe po novih psiholoških kadrih (za industrijsko in šolsko prakso, za delo v zdravstvenih in socialnih ustanovah itd.), bomo v nadaljevanju to problematiko razpravljali.

V poglavju iz obče psihologije sta objavljena razpravi Zdravca Neumana »O nekaterih metodoloških vprašanjih proučevanja socialno-emocionalnih odzivov« ter dr. Antona Trstenjaka »O fiziologije in socialne zavave«, s področja razvojne psihologije pa so objelali tudi naslednji avtorji: Zlvana

Bele-Pia Wiess: »Odziv predšolskega otroka na pravljico«, Slavka Čibej: »Motivi pripetelstva pri dekletih od petnajstega do devetnajstega leta«, Milena Hlebec: »Poklici in učni interesi mariborskih četrtošolcev«, Franc Kovač: »Vpliv barve in oblike na reprodukcijo geometrijskih likov pri predšolskem otroku«, Metka Kramar: »Kako se odziva pubertetna mladina na erotični film«, Roman Oberlinter: »Poklicni interesi ljubljanskih maturantov«, in dr. Ivan Toličič: »Socialna udeležba predšolskih otrok v prosti igri«.

Kakor kažejo gornji naslovi, so obdelani v navedenih sestavih nekateri aktualni problemi iz življenja slovenskih predšolskih in šolskih otrok in mladostnikov. Te razprave imajo lahko za pomemben uvod v študij slovenskega otroka, kakršen se razvija v naših gospodarskih, kulturnih in socialnih pogojih. S tega vidika je treba njih pomen še celo poudariti in jim bo morala posvetiti potrebna pozornost še podrobnejša strokovna pedagoška in psihološka kritika.

Ker v naši družbeni stvarnosti postajajo vedno večje pozornosti tudi izjemnim osebam, n. pr. oligofrenim otrokom in mladostnikom ter vrsti delinkventne mladine, ni moglo mimo teh vprašani tudi psihološko proučevanje nekaterih pojavov našega vsakodnevnega življenja. Predlani so bile mnoge razprave s področja psihologije delinkventne mladine objavljene v reviji »Kriminalologija«, v tem našem zborniku zasledimo iz te težke problematike dva prispevka — napisala sta ju: Oto Petrovič: »Razlike v inte-

resni usmerjenosti med delinkventno in nedelinkventno mladošino«, ter Vinko Skalar: »Vpliv družinskega okolja na oblikovanje frustracijskih stereotipov, motivacijskih mehanizmov in obrambnih mehanizmov na skupini delinkventne mladine in odraz teh vidikov na testu TAT«, dočim obravnava problem oligofrenih otrok prispevek Slavice Pogačnik — Toličič: »Psihološka analiza mentalne zmogljivosti otrok na mariborski pomočni šoli in primerjava z učnim uspehom«.

Tudi to razpravo štejemo lahko za enega prvih primerov znanstveno-psihološkega razpravljanja problema slovenskega pomnoženskega otroka.

V zvezi z referatom šolstva poudarjamo zadnji čas čedalje bolj tudi pomen sodelovanja psihološke službe v šolski in vzgojni praksi; zato bomo z interesom prebrali tudi študije s področja pedagoške psihologije v tej knjigi, ki so jih prispevali: Nikola Rot — Zoran Bujas: »Distribucije šolskih ocen v primerjavi z distribucijami uspehov v testih znanja«, Jakob Meško: »Zanesljivost presojanja inteligentnosti mladine s strani profesorjev« ter Levin Šebek: »Vpliv težine učne snovi na distribucijo šolskih ocen«.

Kakor razprave s področja razvojne psihologije, tako posegajo tudi navedene razprave globoko v našo učno-vzgojno prakso in so s tega vidika zanimive in poučne. Še vrsta vprašanj pa je, ki jim bomo moral že v bližnji bodočnosti posvetiti mnogo sil in pozornosti. Opozorjamo n. pr. na problem nove oblike ocenjevanja in uvedbo učenčevega dostojstva, s katerim bomo imeli opraviti pri šolskem delu že v prihodnjem šolskem letu. Objavljene študije kažejo, kako se bomo morali

Pred dnevi smo obiskali predsednika okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev okrajja Maribor tov. Lojzeta Štefaniča in mu postavili nekaj vprašanj, ki zadevajo delo Svobod in prosvetnih društev na področju okrajja.

— Vaša prizadevanja na glasbenem področju?

Na glasbenem področju smo poskušali ugotoviti pevske zborove. Tako delujejo danes tudi tisti pevski zbori, ki nekaj let iz raznih vzrokov niso delali. Z zborovodji smo organizirali strokovna in organizacijska posvetovanja. Od Društev prijateljev mladine smo prevzeli delo z mladinskimi oziroma pionirskimi pevskimi zbori. Na področju okrajja je okrog 8000 mladine vključene v pevске zborove. Prizadevamo si, da bi to mladino vključili v Svobode in prosvetna društva in tako ustvarili naraščajo, ki bi po končani šoli poiskal pot v zborovodstvu.

— In priprave za okrajno revijo godb?

S kapelniki godb smo imeli več posvetovanj. Organizacijsko smo utrdili tiste godbe, ki imajo pogoje za delo. Resno se pripravljamo na okrajno revijo godb in pihala, ki bo ob dnevu borca — 4. julija — v Rušah. Na tej prireditvi bo sodelovalo okrog 20 godb na pihala. Okrajni svet pripravljata tudi arhiv za godbe, v katerem bo na razpolago potrebni notni material.

— Ali se kaže napredek tudi pri dramatikih?

Razveseljivo je, da vse dramske skupine uprizarjajo sodobna dela, saj smo imeli na nedavni okrajni reviji v Slovenski Bistrici med sedmimi deli kar pet domačih novitet. Prihodnje leto bomo organizirali revijo mladinskih dramskih skupin. Jeseni bomo začeli ustanavljati mladinske dramske skupine po šolah in internatih. Poglaviti smoter mladinske dramske revije bo, pritegniti čimveč mladine k dramski dejavnosti.

— Kaj pa sodoben način dela v društvih?

Prizadevamo si, da bi sodobni načini dela čimbolj prodrl v posamezna društva. Letos smo društvom že pripravili, naj poskušajo organizirati sodobne načine zabavno-vzgojnega dela s prirejanjem pestrnih in zabavnih programov v obliki klubskih večerov itd. Društva so začela že v precejšnji meri z načrtno

filmsko vzgojo ljudi. Za uveljavitev sodobnih oblik zabavno-vzgojnega dela bomo poslali 30 ljudi v poletniški meseci v Koper na tečaj, ki jih prireja Republiški svet Svobod. Okrog 30 društev v okrajju ima televizorje, ki so jih društva nabavila samoiniciativno in zbrala zanje sredstva. Kljub temu pa še vedno nismo zadovoljni z načinom dela v klubih, ker je še premalo poudarka na vzgojni plati in tolmačenju posameznih programov.

— In zanimanje za lutke?

Priredili smo 10-dnevni lutkarski tečaj, ki ga je obiskovalo 34, predvsem mladih ljudi, s področja okrajja. Rezultati so bili kmalu vidni, saj je bilo na novo ustanovljenih več lutkovnih skupin. V okrajju imamo 41 lutkovnih odrov, ki se pripravljajo na okrajno revijo lutkovnih iger v začetku junija v Ptuj. Pri okrajnem svetu deluje lutkovni servis, ki skupinam izposoja lutke in druge rekvizite. Okrajni svet izdaja tudi strokovno revijo

»Lutkar«; zanjo se zanimajo tudi drugi okrajji v Sloveniji.

— Kako se razvija knjižničarstvo?

Po vseh občinah v okrajju, razen v Lenartu in Dravogradu, imamo dokaj močne občinske knjižnice. Res pa je, da te knjižnice in ostale knjižnice v večjih krajih ne napredujejo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Zelo lepo je urejena občinska knjižnica v Slovenski Bistrici, ki nima sicer izdatne materialne pomoči od občine, pač pa se dobro razvija zaradi iznajdljivosti knjižničarja in s pomočjo občinskega sveta Svobod. Lepo sta se razvili tudi knjižnici na Ravnah in v Ptuj. V Radljah daje občina sredstva za knjižnico in delo honorarnega knjižničarja, vendar knjižnica doslej ni uspevala zaradi nezainteresiranosti knjižničarja. Občinski knjižnici v Ravnah na Koroskem in v Ptuj sta organizirali potujoče knjižnice s kovčki, da bi tudi izven večjih središč prišli do dobre knjige. Podobno akcijo pri-

pravljajo tudi v Slovenski Bistrici, Slovenjem Gradcu, Radljah in v nekaterih drugih občinah.

— In poglaviti problem?

Najhuje občutimo pomanjkanje zborovodij in kapelnikov. Zato je okrajni svet predlagal, naj se v Mariboru ustanovi višja glasbena šola, ki bi dajala šolam in posameznim društvom kader za glasbeno vzgojo. Pri našem delu vidimo, da tudi denar ne rešuje vsega. Največ je odvisno od iniciative in požrtvovalnosti tistih, ki delajo v društvih. Tako na primer društvo v Rušah kljub zadostnim sredstvom do nedavnega ni delalo. Na koncu bi še rad povedal, da poskušamo prenašati našo dejavnost na občinske svete Svobod in prosvetnih društev, ki so povsod v okrajju v dobrih rokah. Izjema pa sta zopet občini Lenart in Dravograd, kjer se nismo mogli dobiti primernih ljudi za vodenje kulturnoprosvetne dejavnosti, je zaključil naš razgovor tov. Lojze Štefanič. M. Kos

Splitske publikacije

Split živi iz leta v leto intenzivnejše kulturno življenje. O tem pričajo številne znanstvene, kulturne in umetniške institucije. Zadnja leta je v Splitu po zaslugi pododbora Maticе hrvatske začela tudi založniška dejavnost, ki pa se deloma razvija tudi izven nje. Spregovoril bom o dveh publikacijah, ki sta zadnji čas izšli v tem središču srednjega Jadrana.

Meštrovičeva galerija, ki je bila svečano odprta pred leti, je kot svojo prvo publikacijo izdala preproten Katalog galerije (1957), sedaj pa brošuro z naslovom »Začetki Ivana Meštrovića«. V knjiznici z enainvajsetimi reprodukcijami najzgodnejših Meštrovičevih risb in kiparskih del sta tiskani dve razpravi likovnih zgodovinarjev Duška Kečkemet in Kruno Prijatelj. Prvi razpravlja o delovanju mladega Meštrovića v klesarski delavnici Pavla Bilinića v Splitu. (Na dan otvoritve Meštrovičeve galerije sem se slučajno znašel v Splitu. Priznati moram, da se je vsaj zame najimpressivnejši dogodek pripetil tik pred otvoritvijo galerije, ko sta dva zastopnika splitske mladine,

fant in dekle pripeljala po širokem stopnišču čez devetdeset let starega klesarja in prvega Meštrovičevega učitelja Pavla Bilinića; rotil se je v Splitu 1860, umrl je pa kmalu po otvoritvi galerije 1954. leta.) Sedaj je Kečkemet prvič znanstveno obdelal Meštrovičovo delovanje v letih 1900 do 1906 in podal prikaz pomembnosti Biliničeve klesarske delavnice, v kateri je delovalo tudi več kiparjev, posebno Italijanov. Tista leta na začetku tega stoletja je v Splitu deloval tudi slovenski kipar Alojzij Gangl. Kruno Prijatelj govori o nekaterih Meštrovičevih miniaturnih kiparskih delih in o sedemnajstih Meštrovičevih risbah z začetka našega stoletja, ki so ohranjeni v splitski Galeriji.

V drugem primeru gre za zgodovinsko delo, in sicer za »Kroniko« splitskega kronista Tomaža Arhidiakona (Toma Arhidiakon 1200—1268). Bil je sicer romunske krvi, pravo in bogoslovje je študiral v Bolonji, potem je pa v Splitu kot kanonik, mestni notar in kmalu tudi arhidiakon imel poglavito besedo ne samo v verskih, ampak tudi v komunalno-političnih vprašanjih Splita. Njegova »Kronika«, ki je spisana v latinščini, sodi med pomembnejše vire splitske srednjeveške zgodovine. Sedaj je izšla v hrvatskem prevodu Vladimira Rismonda in z njegovimi številnimi opombami na 116 straneh večje formata kot šesti zvezek Izdaj Mestnega muzeja Splita. T. P.

V KINU NAM KAŽEJO

LJUBIMCA

Od leta 1958, ko je bil film nagrajen na beneškem festivalu, do zdaj, ko je končno prišel tudi na naša platna, naprej razburja kritike. Res je namreč, da je Louis Malle, njegov ustvarjalec (ne glede na to, da je scenarij napisal po pripovedi Vivana Denona), pogumno in samosvoje načel občutljivo temo, ki tako ali tako vedno razdvaja mnenja. V filmu je erotika močno povezana s streljanci na račun meščanskega moralnega kodeksa in ljubezen naj bi Jeanne in Bernard v nekem smislu odredila vseh konvencionalnih spon meščanskega sveta.

Kako je z moralnostjo te erotične zgodbe? Je Malle, pripadnik »novega vala«, opravičil namene? V slogu, ki ga nekateri štejejo kot primer nove romantike, je najprej podal objektivno nadrobno analizo okolja, v katerem živi Jeanne. Tudi gledalec začuti njegovo praznino, samoto in brezbarvnost. Tu je uspel. V zapletu ustvari vzdušje za poznejše odločilne dogodke in priznati moramo, da je mojster tega vzdušja. Ko karakterizira svoje junake, je doleden: nič jim ne odvzema in ne pridaja. Na koncu nameni Jeanne, čeprav ne več tako mladi, poročeni in materi, novo življenje ob Bernardu, ki ga je vzljubila v eni noči. Strast je torej inte-

lektualna, pa tudi fizična, s priznati moramo, da erotizem tega filma ni »niti razuzdan, niti smeješi od Rodinovega Poljuba ali Tintorettove slike Mars in Venera«.

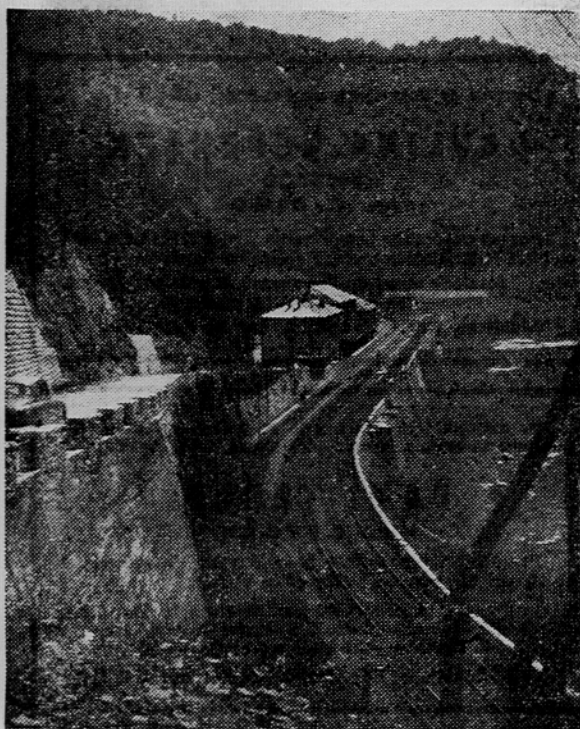
Malle je bil najzanimivejši v prvem delu filma, še zlasti, ko se s prizori obeda v dvorcu vtihtopi v film satira, lirske sekvence, ki tem prizorom slede in kažejo ljubimca v imaginarnem parku, osvobodena vsakršnih spon, pa prav zato, ker so tako same sebi namen, megljo osnovni filmski koncept. S tem pa ni rečeno, da same niso dokazi režiserjevega ustvarjalnega znanja in njegove nadarjenosti.

Nekateri menijo, da gre Jeanne ob zori za Bernardom spet nasproti neznanemu, strahoma pričakovanemu sretni ljubezni, pomešane z lažmi in pretvarjanjem, drugi spet očitajo filmu ob koncu preveč odprte poti. Malle pušča presojati življenju, vsakor pa obračuna s konvencionalnostjo.

Poleg samosvojega stila je v filmu »Ljubimca« veliko odličnih posnetkov, Brahmsov koncert, ki menadoma napolniti tišino naveličanosti, se vključuje v preproščilo vzdušje. Odveč je pisati o igri Jeanne Moreau (pravkar spet beremo o njenem velikem canskem uspehu), pa tudi njen partner in vsi drugi so ustvarili prepričljive like. Marina Goluh

Jeanne Moreau, nagrajenka letošnjega filmskega festivala v Cannesu, in Jean Marc Bory v »Ljubimci«

Pogled na Zidani most, znano železniško križišče.
(Foto: Busić)

MARIBORSKI drobiž

Mestni svet Maribora je na svoji sedmi sprejeli sklep, da se decentralizira stanovanjski sklad, ki je bil doslej za vse tri mariborske občine enoten. Posledice stanovanjske gradnje vodil samostojni upravni odbor občinskih stanovanjskih skladov. Po predlogu Zidani mosta za stanovanjsko izgradnjo bodo v mariborskih občinah razpisali natečaj za gradnjo stanovanj v višini 800 milijonov dinarjev s pogoji, da bo moral vsak vplačati 50 odst. lastne udeležbe, rok odplačila pa bo 3 do 15 let. Stanovanjsko politiko bodo vodile občine same, sodeč po razpravi na mestnem svetu pa bodo dali prednost predplačilo za pridobitev stanovanjske pravice. Pogoje za pridobitev stanovanjske pravice s predplačilom bodo predpisali upravni odbori občinskih stanovanjskih skladov v najkrajšem času.

Sekretarja internancov pri Zvezi borcev pripravila prvo prijateljsko srečanje internancov iz taborniškega Ravnateljstva in Osvienzin 12. junija v Mariboru.

Mariborska mladina bo ob dnevu mladosti pripravila osrednjo proslavo v soboto, ob 20. uri v Domu JLA. V kulturnem programu bodo sodelovali tudi številni mladinski pevski zbori ter mladinska vojaška godba na pihal.

Približno se kopalna sezona in Mariborčane vsa bolj zanima, če bodo imeli letos na Otoku bolj higienično urejene bazene, kot je to bilo zadnja leta, ko prihaja na kopanje znatno več kopalcev kot so jih predvideli projektanti tega kopališča. Pri Mestnem vodovodu so že pripravili načrte za povečanje bazenov in predračun za nakup čistilnih naprav. Za vsa dela bi potrebovali 46 milijonov dinarjev, katerih pa za letošnje leto ne bodo mogli dobiti v celoti. Vendar bodo pričeli z rekonstrukcijo čim bodo dobili gradbeno dovoljenje in bodo gradili v etapah. V Svidu so že lani kupili čistilne naprave, kar je vsekakor najnujnejša investicija. V načrtu pa je še ureditev novega otroškega bazena, ker bi sedanjim bazen za najmlajše poglubil.

V zvezi z zvišanjem cen ljubljanskega piva smo se na željo bralcev pozanimali za ozadje in podrobnosti sprememb v nekaterih gostinskih podjetjih v Ljubljani. Posredujemo 7 njihovih razlag in pojasnilo pivovarne »Union«. Cene piva so se najprej zvišale pri proizvajalcu, zato smo se najprej ogledali v pivovarni »Union«, kjer smo izvedeli telet podrobnosti: »V skladu s povečanjem cen ječmena in slada, to je osnovnih surovin za proizvodnjo piva, smo bili prisiljeni spremeniti prodajno ceno. Le-ta je pri odprtem pivu večja za 4 dinarje pri litru in 5 dinarjev pri steklenici. Nove cene so torej: odprto pivo (liter) 60 din v Ljubljani, steklenice: belo 12 % 40 din, svetlo 14 % 44 din in temno 16 % 48 din.

Pivovarna ima pri polnjenju steklenice velike težave, ker se je dosedanj stari stroj pokvaril, novi pa še ni sposoben za proizvodnjo. Čez 14 dni bo pivovarna spet lahko izpolnjevala vsa naročila.

Gostinska podjetja so na vprašanja odgovorila: »Sion«: Pri nas prodajamo pivo samo v steklenicah. Ker jih je

Razprava o otroškem varstvu

Ljubljana, 25. maja. Na včerajšnji seji obeh zborov občine Ljubljana-Siška je bila v središču pozornosti razprava o problemih organizacije varstva otrok v otroških ustanovah in prihodnje naloge mlečnih kuhinj v šolah. Odborniki so se strinjali v mnenju, da je prav varstvo otrok prva naloga stanovanjskih skupnosti in je torej od njih odvisno, ali bo varstvo dobro ali slabo. Seveda prenos skrbi za občine na stanovanjske skupnosti ne bo moč izvesti naenkrat, še prav posebno, ker bi ekonomske cene uslug lahko občutno zmanjšale življenjsko raven nekaterih družin. Občinski ljudski odbor bo v prihodnje prispeval svoja sredstva za kritje režije pri šolskih malicah, pri vrtilcih pa prevzema skrb za plačevanje strokovnega kadra in je soudeležen pri investicijah.

● BLED

Zavoljo vedno večjega motornega prometa so začeli na Bledu v razširitev republiške ceste od Godnega gospodarstva do hotela Union. Delno bodo razširili cesto, napravili širok hodnik in avto-busno postajališče.

Turistični voditelji so tečaj z zaključnim izpitom uspešno opravili. Na tečaju so se seznanili z lokalno zgodovino, turističnimi točkami in o drugem. Voditelji govorijo tudi tuje jezike, tako da bodo lahko precej koristili gostom pri spoznavanju naših znamenitosti.

● FRANKOLOVO

Prejšnjo nedeljo so v Frankolovem praznovali občinski praznik v spomin na prvo osvobodilno partizansko akcijo. Slavnostni seji je sledila akademija, ki jo je s peštrim sporedom pripravila šolska mladina. Popoldne so izročili namenu vodovod v hriboviti vasi Zabukovje.

● SENTJUR

V Sentjurski občini je z razvojem živinoreje nastala potreba tudi po močnih krmilih. To vprašanje so rešili tako, da so preuredili mlin v obrat močnih krmil, ki ga bo vodila kmetijska zadruga Kalobje. Proizvodnja tega obrata bo zadostila potrebam sentjurske občine, preostale pa bodo lahko oddali tudi živinorejcem celjske okolice.

● NOVO MESTO

Pred dnevi je bila v Novem mestu razširjena seja sekretariata okrajnega komiteja ZKS Novo mesto, ki se jo je udeležil tudi član CK ZKS tovaršar Mitja Ribičič. Na seji so obravnavali nekatera aktualna vprašanja bodočega petletnega perspektivnega načrta.

V čast rojstnega dne predsednika Tita in Dneva mladosti sta mladinski organizaciji na obeh osnovnih šolah v Novem mestu preuredili skupno svečanost, na kateri so sprejeli v mladinsko organizacijo 171 pionirjev. Svečan sprejem pionirjev v mladinske organizacije so imeli tudi v drugih krajih novomeške občine.

● MURSKA SOBOTA

V soboto 28. maja bodo prosvetni delavci Pomurja priredili v počastitev 15-letnice osvoboditve in 10-letnice samoupravljanja Dan prosvetnih delavcev v Murski Soboti. Na proslavi bo govoril član CK ZKS tovaršar dr. Jože Potrč. V kulturnem sporedu bo nastopil učiteljski pevski zbor pod vodstvom Slavka Osterca iz Maribora, pripravljajo tudi razstavo likovnih umetnikov Pomurja v Vajenski šoli.

Kotalkarji v skrbih

Kadar se pripravljajo gradnja nove šole ali drugega važnega objekta, nas po navadi to le veseli. So tudi izjemni Kotalkarji so, na primer, zaradi gradnje nove osnovne šole v Čufarjevi ulici nove osnovne šole. Ne zaradi šole, ampak kotalkarja. Šola bo namreč prav na mestu, kjer je bil »Bloudkov« kotalkarščica. Bodo poslej brez svojega priljubljenega zbirališča. (I. T.)

Drugo vprašanje, ki udari v oči ob tej priložnosti, je, kako je mogoče malo pivo (3 dcl) podražiti za 5 dinarjev, če je pivovarna podražila en liter le za 4 dinarje? In tretje vprašanje: Kako je mogoče, da imajo obrat družbeno prehrane (»Ljudska kuhinja«) na razpolago le drago uvoženo pivo, ki si ga zaradi izredno visoke cene privoščijo le malokateri njeni gostje? Ne bo odveč, če se ustavimo še pri naslednji ugotovitvi: Ko človek bere odgovore gostinskih podjetij, lahko ugotovi, da je postalo zelo priljubljeno zaokroževanje cen. »Vprašanje piva«, ki smo ga predstavili in začeli v današnjem prispevku, je le eno izmed številnih problemov v našem gošinstvu, ob katerem bi se bilo treba pošteno zamisliti in tudi ukrepati.

»Union«: Pivovarna je podražila pivo za 8 do 10 dinarjev pri litru. Cene smo povečali samo zaradi tega in seveda toliko, da pokrijemo vse davjate. Nove cene so torej večje za 5 dinarjev pri steklenicah in vrčkih (malo sedaj 45 din, veliko 65).

»Koldovska restavracija«: »Se vedno imamo stare cene, čeprav pivovarna zahteva 5 dinarjev več od steklenice in 7 dinarjev od litra odprtega piva. Cene bomo ukladili še ta teden. Tudi mi smo dobili od steklenice neprimerne vrčke.

»Rilo«: Cene smo zvišali samo toliko, da smo se prilagodili pivovarni, ki zahteva 5 dinarjev več pri steklenici in 10 din pri litru odprtega piva. Malo pivo (od 35 na 40 din), veliko pivo (55-60) in steklenice smo podražili za 5 dinarjev.

»Sion«: Pri nas prodajamo pivo samo v steklenicah. Ker jih je

je malo pivo dražje za 5 dinarjev, s tem da 2 dinarja pribijemo zaradi neprimerne vrčke.

»Ljudska kuhinja«: Odprtega piva ne točimo, ker je po njem prenamahno povpraševanje. Imamo samo uvoženo pivo v steklenicah, ker domačega od pivovarne »Union« ne dobimo. Uvoženo pivo je predrago in ga zato ne pijte skoraj nihče.

»Union«: Pivovarna je podražila pivo za 8 do 10 dinarjev pri litru. Cene smo povečali samo zaradi tega in seveda toliko, da pokrijemo vse davjate. Nove cene so torej večje za 5 dinarjev pri steklenicah in vrčkih (malo sedaj 45 din, veliko 65).

»Koldovska restavracija«: »Se vedno imamo stare cene, čeprav pivovarna zahteva 5 dinarjev več od steklenice in 7 dinarjev od litra odprtega piva. Cene bomo ukladili še ta teden. Tudi mi smo dobili od steklenice neprimerne vrčke.

»Rilo«: Cene smo zvišali samo toliko, da smo se prilagodili pivovarni, ki zahteva 5 dinarjev več pri steklenici in 10 din pri litru odprtega piva. Malo pivo (od 35 na 40 din), veliko pivo (55-60) in steklenice smo podražili za 5 dinarjev.

»Sion«: Pri nas prodajamo pivo samo v steklenicah. Ker jih je

VČERAJ DANES JUTRI v Ljubljani

Brigade za Študentovsko naselje

Na sestanku organizacije ZK v Študentovskem naselju za telesno športom so razpravljali o pripravi za ustanovitev mladinskih delovnih brigad, ki bodo julija in avgusta urejevale naselje. Predvidoma naj bi se izmenjali dve brigadi študentov, ki bi šteli po 50 študentov. Na sestanku so izvolili pripravljalni odbor, da se bodo dela začela ob predvidenem času. (A. B.)

Vprašanja hišnih svetov

V ponedeljek so se sestali predsedniki in blagajniki hišnih svetov stanovanjske skupnosti »Koldov« in »Rilo«. Zastopnica Komunalne banke 705 je razlagala tehnični postopek pri razdelitvi in odvodih stanarine in najemnine na posamezne račune in sklade. Po poljskih so vprašanja kar zadevala predvsem o stvarih, za katere predpisi ne dajejo točnega odgovora, ker jih sestavljajo predpisi niso upoštevali ali pa poznali. Vsekakor pa bo treba temeljito popraviti predpise o delitvi najemnin in stanarin, ker sicer hišni sveti ne bodo mogli urediti niti tekočih pogodbениh obveznosti in skrbeti za vzdrževanje starih hiš. (C. K.)

Rojstva

V tork so se v obeh ljubljanskih porodnišnicah rodilo šest deklic in deset dečkov. (B. S.)

Končan je festival telesne kulture v Sentvidu

V okviru praznovanja dneva mladosti v Sentvidu organizirala festival telesne kulture. Od 20. do 25. maja so mladina in odrasli tekmovali na vseh igriščih v občini. V nedeljo je bila slovesna otvorila mladosti, nato pa nastop na igrišču TVD Partizan, kjer se je zbralo veliko ljudi. Festival so končali v tork s pionsko Titovo štafeto, v kateri so zabeležili vsi pionirski odredi in nato poslali čestitke marsilu Titu. (V. K.)

Zaključna proslava dneva mladosti za Bežigradom

V tork zvečer je bila v Festivalni dvorani zaključna proslava dneva mladosti bežigradske občine, ki jo je priredil Občinski komitej LMS. V kulturnem programu so nastopili učenci in dijaki bežigradske osnovne šole in gimnazij, člani DPD Svoboda, TVD Partizan in godalni orkester Glasbene šole Bežigrad. (B. S.)

V hotelih je vse polno

V preteklih dneh je bilo v ljubljanskih hotelih vse zasedeno. V »Sionu« je bilo največ Angležev in Francozov, v »Unionu« Italijanov in Avstrijcev, v »Turistu« Nemcev in Poljakov, v »Bellevueju« pa Avstrijcev. V vseh hotelih prenočuje tudi večina predstavnikov podjetij, ki razstavljajo na mednarodnem lesnem sejmu na GR. (B. S.)

Kotalkarji v skrbih

Kadar se pripravljajo gradnja nove šole ali drugega važnega objekta, nas po navadi to le veseli. So tudi izjemni Kotalkarji so, na primer, zaradi gradnje nove osnovne šole v Čufarjevi ulici nove osnovne šole. Ne zaradi šole, ampak kotalkarja. Šola bo namreč prav na mestu, kjer je bil »Bloudkov« kotalkarščica. Bodo poslej brez svojega priljubljenega zbirališča. (I. T.)

Drugo vprašanje, ki udari v oči ob tej priložnosti, je, kako je mogoče malo pivo (3 dcl) podražiti za 5 dinarjev, če je pivovarna podražila en liter le za 4 dinarje? In tretje vprašanje: Kako je mogoče, da imajo obrat družbeno prehrane (»Ljudska kuhinja«) na razpolago le drago uvoženo pivo, ki si ga zaradi izredno visoke cene privoščijo le malokateri njeni gostje? Ne bo odveč, če se ustavimo še pri naslednji ugotovitvi: Ko človek bere odgovore gostinskih podjetij, lahko ugotovi, da je postalo zelo priljubljeno zaokroževanje cen. »Vprašanje piva«, ki smo ga predstavili in začeli v današnjem prispevku, je le eno izmed številnih problemov v našem gošinstvu, ob katerem bi se bilo treba pošteno zamisliti in tudi ukrepati.

»Union«: Pivovarna je podražila pivo za 8 do 10 dinarjev pri litru. Cene smo povečali samo zaradi tega in seveda toliko, da pokrijemo vse davjate. Nove cene so torej večje za 5 dinarjev pri steklenicah in vrčkih (malo sedaj 45 din, veliko 65).

»Koldovska restavracija«: »Se vedno imamo stare cene, čeprav pivovarna zahteva 5 dinarjev več od steklenice in 7 dinarjev od litra odprtega piva. Cene bomo ukladili še ta teden. Tudi mi smo dobili od steklenice neprimerne vrčke.

»Rilo«: Cene smo zvišali samo toliko, da smo se prilagodili pivovarni, ki zahteva 5 dinarjev več pri steklenici in 10 din pri litru odprtega piva. Malo pivo (od 35 na 40 din), veliko pivo (55-60) in steklenice smo podražili za 5 dinarjev.

»Sion«: Pri nas prodajamo pivo samo v steklenicah. Ker jih je

je malo pivo dražje za 5 dinarjev, s tem da 2 dinarja pribijemo zaradi neprimerne vrčke.

»Ljudska kuhinja«: Odprtega piva ne točimo, ker je po njem prenamahno povpraševanje. Imamo samo uvoženo pivo v steklenicah, ker domačega od pivovarne »Union« ne dobimo. Uvoženo pivo je predrago in ga zato ne pijte skoraj nihče.

»Union«: Pivovarna je podražila pivo za 8 do 10 dinarjev pri litru. Cene smo povečali samo zaradi tega in seveda toliko, da pokrijemo vse davjate. Nove cene so torej večje za 5 dinarjev pri steklenicah in vrčkih (malo sedaj 45 din, veliko 65).

»Koldovska restavracija«: »Se vedno imamo stare cene, čeprav pivovarna zahteva 5 dinarjev več od steklenice in 7 dinarjev od litra odprtega piva. Cene bomo ukladili še ta teden. Tudi mi smo dobili od steklenice neprimerne vrčke.

»Rilo«: Cene smo zvišali samo toliko, da smo se prilagodili pivovarni, ki zahteva 5 dinarjev več pri steklenici in 10 din pri litru odprtega piva. Malo pivo (od 35 na 40 din), veliko pivo (55-60) in steklenice smo podražili za 5 dinarjev.

»Sion«: Pri nas prodajamo pivo samo v steklenicah. Ker jih je

Lovoriki Rudarju in Mladosti

Tekmovanje slovenskih telesnovzgojnih organizacij za »Nagrado dneva mladosti«

Ljubljana, 25. maja. V Klubu ljudskih poslancev LRS so danes slovesno razdelili priznanja in nagrade najboljšim slovenskim telesnokulturnim organizacijam, ki so se odzvale razpisu Sportne zveze Slovenije in tekmovali za »Nagrado dneva mladosti«. Za najboljšo telesnokulturno društvo so proglasili SD Rudar iz Trbovelj, nagrado za najboljšo šolsko športno društvo pa je prejelo Pionirsko športno društvo Mladost iz Murske Sobotne.

Slavnostne razdelitve priložnosti v nagrad so se udeležili naši najvidnejši telesnokulturni delavci s predsednikom komisijske za telesno kulturo pri IS LRS Mitjo Ribičičem na čelu.

Le-ti so zlasti toplo pozdravili predstavnike nagrajenih osnovnih enot. Lovorike je razdelil predsednik Sportne zveze Slovenije Leopold Kresc, ki je ob tej priložnosti nekaj besed

sedmi orisal tudi pomen tega odseja tradicionalnega tekmovanja. Povedal je, da so SZS ob razpisu »Nagrade dneva mladosti« vodila predvsem načela, sprejeta na I. jugoslovanskem kongresu za telesno kulturo v Beogradu. Merilo pri ocenjevanju društev torej niso zgolj tekmovni uspehi enot, marveč predvsem stalno vsepobno delovanje društev, njihova skrb za množičnost in raznovrstnost aktivnosti, podudarek na vzgoji članstva ter iznajdljivost pri iskanju novih oblik dela, kakor tudi sodelovanje društev z vsemi drugimi društvenimi organizacijami.

Odziv društev ob letošnjem prvem razpisu »Nagrade dneva mladosti« ni povsem izpolnil pričakovanj, pri čemer je presenetljivo zlasti majhno razumevanje nekaterih večjih telesnokulturnih kolektivov.

Vrstni red nagrajenih osnovnih enot pa je tak:

Telesnokulturna društva: 1. Športno društvo Rudar, Trbovlje, 2. TVD Partizan, Slovenj Gradec, 3. Športno društvo Triglav, Kranj, 4. TVD Partizan, Metlika, 5. Zeleničarsko športno društvo Ljubljana.

Solska športna društva: 1. Pionirsko športno društvo Mladost, Murska Sobotna, 2. Solsko športno društvo VARRAS, Ljubljana, 3. Solsko športno društvo Mejniki, Gornja Radgona, 4. Športni aktiv učiteljskega, Tolmin, 5. Športni aktiv Pomorske srednje šole - Piran.

V nadaljevanju objavljamo še izvešča o obrazložitvi vrstnega reda - za prvo priložnost društvu: SD RUDAR, Trbovlje: skrb predvsem za množičnost in vzgojo članstva v socialističnem duhu. Lani so zabeležili velik porast članstva (za 521) na skupno 1.788. V okviru društva deluje 10 sekcij, ki imajo 511 nastopov in tekmovanj. Člani društva so opravili 11.454 prostovoljnih delovnih ur pri gradnji športnih naprav. V društvu so ustanovili aktiv komunistov, ki je postal stalna oblika reševanja tak vzgojnih kakor tudi ostalih problemov v društvu.

PSD MLADOST, Murska Sobotna: vključuje 35 učencev v starosti 7 do 14 let. Ustanovili so 10 sekcij, opravili 4.658 prostovoljnih delovnih ur pri izgradnji športnega stadiona, priredili 83 propagandnih in tekmovnih nastopov, izdali posebne članske izkaznice, diplome, zastavice, značke itd.

PSD MLADOST, Murska Sobotna: vključuje 35 učencev v starosti 7 do 14 let. Ustanovili so 10 sekcij, opravili 4.658 prostovoljnih delovnih ur pri izgradnji športnega stadiona, priredili 83 propagandnih in tekmovnih nastopov, izdali posebne članske izkaznice, diplome, zastavice, značke itd.

D. B.

Nočna počastitev mladosti med strelci

Najboljša družina Skapin

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo opazili tudi predsednika »Partizana« Slovenije Mitjo Ribičiča, je najprej pozdravil predsednik OSO Ljubljana generalmajor Ivan Lokovšek - Jan.

Najprej so streljali - s svetlečo municijo na osvetljenih tarčah - častni gostje, tovariši Lokovšek, Švara, Hočvar, Kranjc, Podlogar, Pizulin, Ber-

Prav gotovo najbolj svojevrstno športno prireditve v počastitev Dneva mladosti je pripravil na večer pred tem lepim majskim praznikom okrajni strelski odbor v Ljubljani. Ljubljanski strelci so namreč že sedmič počastili rojstni dan predsednika Tita z množičnim nočnim strelskim tekmovanjem z vojaško puško.

Prednjočim se je na strelišču ob Dolenjski cesti zbralo kar 136 tričlanskih ekip, ki so se prijavile za to zanimivo tekmovanje. Vse strelce in goste, med katerimi smo

MALI OGLASI

VRATARJA - lahko je upokojenec - sprejme industrijsko podjetje v Ljubljani. Naslov v ogl. odd. 11623-1

IZGUBILA sem torbico dne 24. V. po Linhartovi, Titovi, Pražakovi, Moče Pijada do Radio-televizije Ljubljana, Tavčarjeva 17. Pošte-nega najditelja prosim, da torbico odda v recepciji RTV Ljubljana. Denar naj obdrži za nagrado. 11605-10

SPREJMEM žensko, najraje upoko-jenko, 8 ur dnevno za varstvo dveh otrok. Naslov v ogl. odd. 11612-1

NOV PORTABLE magnetofon, z močnim obojem, rezervnim trak-om, izredno praktičen, napro-daj. Naslov v ogl. odd. 11328-4

Gostovanje skupine »Fran-ce Marolt« v Grčiji

Drama velikega sestanka v Parizu

Spoznajmo Gvinejo (re-portaža F. Drenovca)

Novi film »Človek s severa«

Prerok v Delfih (no-vela zaht. Christie)

Roman Kaj več, humor, moda in strip

☆ Polje bogate vsebine

☆ Ne 36 ilustriranih stra-šnih o slovenskem gostin-

☆ stvu in turizmu v

☆ posebnem tribarnem

☆ ovniku

V PETKOVJI REVJI

»TOVARIŠ«

PRODAM DKW (Maisterklasse), do-bro ohranjen. - Pred Solo Vevce (Internat). 11532-1

KLAVIR, izvrsten, prodam. Ing. Pretner, Streliškeva 3, Rožna do-lina. 11631-4

ZIDAKOV, 20.000, novih v Ljubljani, prodam. Vprašajte: od 8. do 10. ure na Dolenjski 82. 11523-1

DKW Meisterklasse, limuzina, do-bro ohranjen, poceni prodam. Ljubljana. Novi trg 6. pri-1153-1

POSTELJO, posteljno omarico in omaro ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. 11627-4

REDKA PRILOŽNOST. Nujno prodam original Puch-rojler. Stre-škelj Zvonc. Osterčeva 3 (pri Re-miz). 11636-m

PRODAM avto, generalno obnov-ljen. Cena 180.000 din. Smerberje št. 46. 11535-4

NOVOPOROČENCA isčeta prazno sobo. Naslov v ogl. odd. 11537-9

DESTILACIJA jelke Vrhnika pro-da težkega konja (gozdarskega). Ponudbe sprejemamo najpozneje do 31. maja 1960. Prednost ima državni sektor. 11545-4

V SOBO dopolne je bila izgub-ljena dekliška jopica (rdeča). Prosim najditelja, da jo vrne proti nagradi na naslov v ogl. odd. 11594-10

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju srečk

10. KOLA,

ki je bilo 25. maja 1960 v Prištini

Srečke s so zadele dobiček

mončnicami dinarjev

10 400

20 800

60 1.000

70 400

80 600

90 400

930 4.000

05950 30.000

10640 100.000

11790 60.400

33920 100.800

55940 30.000

85090 60.400

83380 30.600

591 6.000

3651 20.000

35071 30.000

58141 80.000

72 400

882 10.000

40735 60.000

248035 400.000

678985 1.000.000

91 400

811 4.000

43441 30.000

80503 80.000

98223 50.000

03704 50.000

63994 30.000

73124 50.000

82334 80.000

85284 50.000

94234 30.000

92184 200.000

34324 300.000

40214 700.000

5 300

70915 50.300

72515 80.300

85705 50.300

90515 30.300

968765 200.300

698545 500.300

14366 60.000

71906 50.000

234106 200.000

67 400

797 6.000

7197 20.000

46677 30.000

48217 100.000

48947 60.000

98797 80.000

687577 100.000

728647 300.000

18 2.000

98 600

138 4.000

52388 50.000

237728 1.000.000

9 300

04769 30.300

50699 100.300

Po 100.000 v Mariboru na šte-vilko 750699, v Ljubljani na št. 310640, v Celju na števil-ko 3000.

KNJIGOVODKINJO z nekaj prak-se sprejemamo takoj v službo. - Prošnjo pošljite v oglasni oddel-ek »Dela« pod šifro »Marljiva« Vrhnika. 11546-1

DVE KOSILNICE prodam. Drenov-mej 23, p. Domžale. 11532-4

SOBO zamenjam za obrtni pro-stor. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj«. 11539-9

TAKOJ ZAPOSIMO večje število trgovskih pomočnikov in trgov-skega potnika, po možnosti z lastnim prevoznim sredstvom. - Ponudbe pošljite na Trgovsko grostistično podjetje »Preskrba«, Poljane. K 4736-1

KOMISIJA za sklepanje in odpo-vedovanje delovnih razmerij pri podjetju »Ljubljana transport« - Ljubljana, razpisuje naslednja delovna mesta: uslužbenke za go-spodarsko-računski sektor, po-goji: večletna praksa v finančni stroki ali popolna srednja šola; uslužbenke z večletno prakso v strojeopisu; šoferje D-E katego-rije za mestni potniški promet; ogel. fitirane ali visokovoltilne. - K 4872-1

KLAVIR IN MESARJA BLEJ razpisuje delovno mesto za dva mlajša mesarska pomočnika, lah-ko tudi priučena. Samsko stano-vanje prisključeno. K 4891-1

SAMOSTOJNO gospodinjstvo po-močnico, ki ima rada otroke, lahko tudi mlajša upokojenka, išče 4-člansko družino v Kam-niku, Fužine. K 4894-1

PROSIM šoferja kamiona, ki je 19. t. m. ob 7. uri jutraj prišel po cilindri v ulico Lole Ribarja, da ga vrne ali sporoči. Prejel bo vi-soko nagrado. Naslov: ZVONKO KOLIC, Zagreb, Tomašičeva 10. K 4864-10

OBRAVNAVA KLJUČAVNICARJA, kvalificirane in polkvalificirane strugarje, avtomobilarje, navadne delavce in delavke sprejme takoj Elektro strojno podjetje »TIKI«, Ljubljana, Trata 12. K 4715-1

OLAVŠKA hitro in uspešno od-stranjuje kurja očesa in debele kožo. »NA-MA« - Ljubljana. K 4409-11

ZEPNI tranzistor, nov, prodam. - Naslov v ogl. odd. 11622-4

VESPO, prenovljeno, ugodno pro-dam. Naslov v podružnici Dela, Celje. P 1056-m

KUPIMO nov ali zelo dobro ohran-jen sklopilni avtomobil. Ponud-be pošljite v ogl. odd. pod šifro »Nov«. P 1052-3

AKTIVKO izpuščeno v soboto po-poldne na avtobusni postaji pro-sim vrnite proti nagradi na na-slov: »Peko«, Ljubljana, Miklo-šičeva 14. 11621-10

CIKLOSTIL - nov, brezhiben, po-ceni prodam. Naslov v ogl. odd. 11624-4

MOPED Colibri, res dober, takoj kupim. Jančar, Pot na Rakovo jelo 32. 11625-m

MOPED »Pany«, ima prevoznih 350 km, prodam. Naslov v po-družnici Delo, Jesenice. P 1050-m

IZOBRAZENKA srednjih let, z do-bro službo in stanovanjem, želi spoznati življenjskega tovariša v starosti od 30 do 45 let. Pismene ponudbe pošljite na Delo, Mari-bor, pod »Značaj«. P 1053-11

NSU Primo III, s ščitnikom, 4800 km, prodam. Ogled vsak popol-ni. Rimska c. 23. 11629-m

ADMINISTRATIVNO moč s pozna-vanjem finančnega knjigovodstva sprejemamo takoj. - Ponudbe na Stanovanjsko skupnost »Stadi-on«, Ljubljana, Koroska 16, Be-žigrad. 11640-1

ŠTIRJE PRAKTIKANTI nujno išče-jo sobo s štirimi opremljenimi posteljami za daljšo dobo. Na-slov v ogl. odd. 11645-9

STANOVANJE in hrano nudim dekletu za pomoč v gospodar-stvu. Jerina, Korunova 16. 11640-9

POMOŽNO knjigovodsko moč za obračun poslovalnic sprejme trg. podjetje z živil »Grmada«, Ljubljana, Celovška 43. 11651-1

ZA PRIUČITEV prodajalke(-ca) za prodajo mesa sprejme takoj trg. podjetje z živil »Grmada«, Ljubljana, Celovška 43. 11651-1

NOCNEGA CUVAJA, honorarnega (upokojenec), za Potrošniški cen-ter v Šiški sprejme trg. podjetje z živil »Grmada«, Ljubljana, Celovška 43. 11652-1

SIVILJSKO pomočnico, honorarno ali za sezono, iščem takoj. Po-nudbe pod »Takoj« v ogl. odd. 11653-1

Nepričakovano nas je zapustila naša ljuba žena, ma-mica, hčerka, sestra in teta

MILKA GERŠAK

rojena BRACUN

Pogreb nepozabne bo v petek, dne 27. maja 1960, ob 17.30 izpred Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: mož Peter s sinom Dušanom, oče in mati, bratje in sestre, tast in tašča ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Koprivnica, Zagreb, dne 25. maja 1960.

POLDI GRIL

rojena HRIBAR

Pogreb bo v petek, dne 27. maja 1960, ob 17. uri izpred Jožefove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: mož Franel, hčerki Blagushka por. Šarki z družino in Erika por. Vičar z družino ter ostalo sorodstvo.

Dekani, Bjelovar, Ptuj, Ljubljana, Logatec, Celovec, dne 25. maja 1960.

TRGOV. PODJETJE »Bežigrad«, Ljubljana, Titova 41, sprejme dva nočna čuvaja za Potrošniški cen-ter Savsko naselje. 11655-1

KROJASKO pomočnico, tudi pri-ručno, takoj sprejme krojač Dre-melj, Gornji trg 13, Ljubljana. 11655-1

VELEBLAGOVNICA »MAGAZZINI FELICE«, Trst - nasproti pokri-te tržnice - razpolaga z veliko izbiro nežnih nylon plaštev in ameriškanskih hlač za moške, ženske in otroke. Razen tega nu-di srajce, jopice in nešteto dru-gih artiklov po najugodnejših tr-žaških cenah. Ne pozabite in obiš-čite veleblagovnico »Magazzini Felice«, Trst. K 4100-4

KLAVIRSKO harmoniko »Dallape«, 140 basov, 20 registrov, s kabino, prodam. Kunstelj Anton, Cesta na Klanec 29, Kranj. P 1048-4

OPREMLJENO sobo za 2 osebi v 8. odd. Poudbe pod »Mir in čistota« v ogl. odd. 11635-9

ENOSOBNO vsejivo stanovanje kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Gotovina«. 11634-9

RAZPISI

Fakultetni svet

PRAVNE FAKULTETE

v Ljubljani razpisuje na podlagi 127. člena zakona o Univerzi v Ljubljani (Ur. l. LRS, št. 23-100/57) naslednja delovna mesta:

1. dve mesti docentov, izrednih ali rednih profesorjev za predmet kazensko pravo,

2. mesto docenta, izrednega ali rednega profesorja za predmet kazenski postopek,

3. mesto docenta za predmet javna uprava z upravnim postop-kom,

4. mesto docenta za predmeta ustavno pravo FLRJ in Razvoj ljudske oblasti,

5. mesto honorarnega docenta za predmet ekonomska politika FLRJ,

6. mesto honorarnega predava-telja za predmet organizacija pravo-sodja,

7. mesto strokovnega sodelavca pri civilno pravni skupini,

8. mesto honorarnega predava-telja za predmet osnove računo-vodstva,

9. dve mesti rednih asistentov pri civilno pravni skupini,

10. mesto rednega asistenta za predmet politična ekonomija,

11. mesto rednega asistenta za predmet sociologija,

12. mesto rednega asistenta za predmet uvod v pravoznanstvo,

13. mesto rednega asistenta za predmet družbeno politična uredi-tev FLRJ,

14. mesto rednega asistenta za predmet javna uprava,

15. mesto rednega asistenta za predmet kazensko pravo,

16. mesto rednega asistenta za predmet kazenski postopek,

17. mesto rednega asistenta za predmet civilno procesno pravo.

● V jutrišnji številki

● novi železniški

● VOZNI RED

Predpisno kolikovane prošnje sprejema tajništvo fakultete, Ljubljana, Trg revolucije 11. 30 dni po objavi v uradnem listu LRS.

Da bi se pospešili postopek na-stavitve novih učnih in pomožnih učnih moči v zvezi z reorganizaci-jo univerzitetnega študija, se daje gornji razpis pred končno odobrit-vjo sistemizacije novih mest. Šte-vilo in vrsta razpisanih mest je zato vezana na odobritev sistemizacije, ki bo izvršena, čim bodo sprejeti novi učni načrti in v skla-du z njimi.

Komisija za sklepanje in odpo-vedovanje delovnih razmerij pri Zdravniški fakulteti, Ljubljana, Sekcije za LR Slovenijo v Ljubljani, Tomašičeva 2-II, razpisuje de-lovno mesto

SEKRETARJA SEKCIJE

Pogoji: pravnik ali ekonomist z Ekonomsko višjo šolo in nekaj let prakse.

Plača po uredbi.

Ponudbe pošljite najpozneje do 5. junija 1960, na gornji naslov, s kratkim življenjepisom in podatki o dosedanjem službovanju.

Klimatično zdravilišče in mladinsko okrevališče F. Rozman, Gozd Martuljek - razpisuje naslednji de-lovni mesti:

1. učiteljice za osnovno šolo - enorazrednico v mladinskem okre-vališču, dokončano učiteljice;

2. vzgojiteljice za otroški vrtec v mladinskem okrevališču, dokončana Srednja vzgojiteljska šola.

Hrana in stanovanje za samske osebe v zavodu.

Nastop službe s 1. septembrom 1960.

Ponudbe pošljite na upravo za-voda. R

Vsem, ki ste ga poznali, sporoča-mo, da je umrl

FRANC SARK

bivši trgovec

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 27. maja 1960, ob 16. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Za-lah.

Zalujoči: družina Planinšek Ljubljana, 25. maja 1960.

UMRLA JE

DR. MELANIJA GORUP

PROFESORICA

DOBRO VZGOJITELJICO IN SODELAVKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

SINDIKALNE PODRUŽNICE PROSVETNIH DELAVCEV PTUJ

PTUJ, DNE 23. MAJA 1960.

Po težki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša žena, mama, sestra in teta

MALČI GOLOB

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 27. maja 1960, ob 16.30 iz Petrove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: mož Franjo, hčerka Vikica, sestre, bratje in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, dne 25. maja 1960.

Vsem članom in poslovnim prijateljem naše Vodne skupnosti sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil

OBJAVE OBVESTILA OBJAVE

Ing. MARJANU ZUPAN za diplomu na agronomski fakulteti iskreno čestitajo domači.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNO

NOČNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA ZA NUJNE PRIMERE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20-2 URE ZAJTRAJ. OB NEDELJAH IN PRAZNIŠKIH VES DAN

Zdravstveni dom Moste:

Zdravstveni dom v Prvi-
majski 11, tel. 31-359. - V od-
sotnosti zdravnika kličite LM 30-300.

Zdravstveni dom v Center:

dr. Kolbe Milan, Miklošičeva 24,
tel. 39-151.

Zdravstveni dom v Vre:

dr. Grapar Stane, Kogejeva 5,
tel. 29-372.

Zdravstveni dom Rudnik:

dr. Maj Miran, Wolfova 5-1, tel.
22-883. - V odsotnosti zdravnika
kličite LM 20-500.

Zdravstveni dom Šiška:

dr. Lapajne Marija, Cernetova 31,
tel. 22-831. - V odsotnosti zdravnika
kličite LM 22-800.

Zdravstveni dom Bežigrad:

dr. Lapajna Zdenko, Lavričeva
5a, tel. 31-286.

Deželna lekarna:

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Lekarna »Ajdovščina«, Ljubljana,
Gospodarska 4, tel. 21-920.

Abonentom SNG sporočamo, da
je 14. junij zadnji termin za po-
ravnavo abonmajskega obroka za
to sezono. Po tem datumu bo za-
ostanek izterjavel inkasant, kar bo
povzročilo abonentom nepotrebne
stroške.

SENTJAKOBŠKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 23. maja, ob 20: O. Wil-
de. »Važno je imenovati se Er-
nest« (Bunbury) komedija. Red
A. Premiera Vstopnice so tudi v
prodaji.

Nedelja, 24. maja, ob 18: O. Wil-
de. »Važno je imenovati se Er-
nest« (Bunbury) komedija. Red
A. Premiera Vstopnice so tudi v
prodaji.

Ob 19:30: O. Wilde. »Važno je
imenovati se Ernest« (Bunbury)
komedija. Večerna predstava
izven.

Torek, 31. maja, ob 20: L. Tavcar:
»Otok in Struga«, romantična
igra. Gostovanje v Mengu. Pred-
prodaja vstopnic v trafiki v
Mengu.

V soboto, 23. maja bo ob 20. uri
premiere Vilfredo komedije »Važ-
no je imenovati se Ernest« (Bun-
bury). Nastopili bodo: Maherec,
Simoničeva, Ulenkova, Vukovič-
va, Burnik, Karus, Moser, Ulenik
in Zalaznik. Predprodaja vstopnic
pri gledališki blagajni. Rezervacije
po telefonu št. 32860.

MESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Gledališka ulica

Cetrtek, 26. maja ob 20: T. Wil-
lams. Tetovirana roža Abonma
red Cetrtek. Vstopnice so tudi v
prodaji.

Petek, 27. maja ob 20: T. Wil-
lams. Tetovirana roža. Abonma
red Petek. Vstopnice so tudi v
prodaji.

Ob 15: M. Zupančič. Rombino.
Zalostni klavir. Abonma Guma-
zaloza. Vstopnice v Kamniku
ob 20: M. Zupančič. Rombino.
Zalostni klavir. Abonma Večerni.

Sobota, 23. maja ob 20: M. Zupan-
čič. Rombino. Zalostni klavir.
Abonma. Kolektivni C.

Nedelja, 24. maja, ob 20: T. Wil-
lams. Tetovirana roža. Izven.

Cenjene obiskovalce obveščamo,
da je zaradi obolnosti v ansam-
blu napovedana premiera »Vdova
Rošinka« za soboto, 23. t. m. pre-
ložena na prihodnji teden. Na
spremembo repertoarja opozarja-
mo abonente Kolektivni C.

MESTNO LUTKOVNO

GLEDALIŠČE

Ljubljana, Levstikov trg št. 2.

Cetrtek, 26. maja, ob 18. in 20. uri:
Colodi-Butano. »Ostržek« (Go-
stovanje v Zagorju).

Sobota, 28. maja, ob 17. uri: N.
Kurec. »Obrazi maček«.

Nedelja, 29. maja, ob 11. in 15. uri:
O. Wilde. »Srečni princ«.

Predprodaja vstopnic na upravi
Rešjeva c. 38 od 10. do 12. ure in
pol ure pred začetkom predstave
pri gledališki blagajni. Rezervacije
po tel. 32-020 (od 10. do 12. ure).

ROČNE LUTKE

Rešjeva c. 36

Petek, 27. maja, ob 10. uri: N. Si-
mončič. »Ključkeve počitnice«
(Gostovanje v Zagorju).

Mestno lutkovno gledališče bo
dne 26. maja 1960 gostovalo v Za-
gorju z marionetno predstavo Co-
lodi-Butano. »Ostržek«. To gos-
tovanje je v sklopu kulturno zabav-
ne revije, ki jo je Zagorje pridobil
od otvoritvi svojega delavskega kul-
turnega doma.

Si predstavljate »Ostržek«, ki jo je
režijsko pripravil Jože Penkov,
scensko opremljval Vlado Rjavec,
lutke zanjo izdelala Mara Kraljeva,
kostume Andra Avčinova, scensko
glasbo skomponiral Marjan Vodo-
pivec. Je Mestno lutkovno gledališ-
če v mesecu marca sodelovalo na
III. mednarodnem lutkovnem festi-
valu v Bochumu. Predstavi bosta
ob 16. za mladino in ob 20. uri za
odrasle.

Zaradi začetka gradbenih del v
Drami imajo abonenti ab. Petek
popoldanski predstavo Izjemoma
v nedeljo, 29. maja popoldne.

OPERA

Cetrtek, 26. maja, ob 20: Prokofjev:
ZAROKA V SAMOSTANU. Abon-
ma U. (Vstopnice tudi v prodaji).

Petek, 27. maja. Zaprt.

Sobota, 28. maja, ob 20: Verdi:
TRUBADUR. Gostovanje Attila
Planinška. Abonma P. (V prodaji
stojšča).

Nedelja, 29. maja, ob 20: Doni-
zetti: LUCIA LAMMERMOOR-
SKA. Prvič v sezoni. Izven in za
podočelje. (Vstopnice so že v pro-
daji).

SRCE, OZI-
LJE (krvni
pritisk), skle-
rozo, ledvice (kamne),
mehur, jetra, protin, gol-
šo, bazedov, šilce, ženske
bolezni (neplodnost), sla-
bokrvnost uspešno zdravi

ZDRAVILIŠČE

SLATINA

RADENCI

Zahtevajte prospekte!

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE

CELJE

Cetrtek, 26. maja, ob 20.00 uri:
Begovci: Brez tretjega. gostova-
nje v Strmu.

Petek, 27. maja, ob 15.30 uri: John
Patrick. Cajnica na Okinawi. II
solisti abonma in izven.

Sobota, 28. maja, ob 20. uri: John
Patrick. Cajnica na Okinawi.
Izven. Vstopnice so v prodaji.

Nedelja, 29. maja, ob 10. uri: John
Patrick. Cajnica na Okinawi.
II. nedeljski dopoldanski abon-
ma in izven.

Ob 15.30: John Patrick. Cajnica
na Okinawi. Izven. Vstopnice so
v prodaji.

MAJI ODER

Slov. ljud. gledališča Celje

Sobota, 28. maja ob 18. uri: Syl-
vanus. Korežak in otroci. Go-
stovanje v Zalcu. Zaključna
predstava za sindikat prosvet-
nih delavcev.

Korja očesa in trdo kožo
ranesilno odstrani
LUPIN mazilo.
Lekarna Drogerije.

KONCERTI

KULturna ZABAVNA REVija

V ZAGORJU

od 25. maja do 1. junija 1960

Nastopajo kulturno-zabavne sku-
pine Svoboda in prosvetnih društev
Ljubljanskega okraja.

Cetrtek, 26. maja:

ob 10. in 16. in 20: Lutkovne igrice
v veliki in mali dvorani

Petek, 27. maja:

ob 10. uri: Lutkovni igrice v veliki
in mali dvorani

ob 16. uri: Lutkovna igrice v mali
dvorani

ob 16. uri: Zabavno popoldne za
naše najmlajše

Sobota, 28. maja:

ob 20: Večer družabnih plesov
Ljubljanskega okraja.

Nedelja, 29. maja:

ob 20. uri: Večer narodnih plesov
in domačih viš

Ponedeljek, 30. maja:

ob 20. uri: Balon, harmonikarski
orkestri, vokalni ansambli, god-
be na pihala

Torek, 31. maja:

Kulturno-zabavni filmi

Sreda, 1. junija:

ob 20. uri: Zaključni kulturno-
zabavni večer

Diplomski koncert absolutov
Kraut Alenke (klavir), Rancigaja
Ljuba (klavir) in Drugovica Nor-
berta (klavir) priredil Akademija
za glasbo drevi ob 20.15 v dvorani
biv. Kazine, Trg revolucije št. 1.
Vstopnina nizka. Vljudno vabljeni.

Moderni jazz kvarteti, najboljši
komorni koncertni ansambel te vr-
ste, bo koncertiral jutri, v petek,
ob 20.15 v Filharmoniji. Vstopni-
ce po 500 in 700 din so naprodaj
od 10. do 12.30 v Filharmoniji.

Kmetijski inštitut Slovenije in
Hidrometeorološki zavod LRS.

KINO

SPOROČILO PROTIPERONOSPORNE

SLUŽBE dne 25. 5. 1960.

V noči med 24. in 25. t. m. je
raho deževal na Stajerskem in na
Primorskem. Največ dežja je
padlo v Sempetru pri Gorici 10.9
mm. Srednje dnevne temperature
so kolebale med 14,7 in 21,4 stopi-
nj Celzija.

Napoved: Svetujemo vinogradni-
kom okolice Kapele, Ljutomerja, Je-
ruzalema, Mestnega vrha pri Ptuj-
u in Gornje Radgone, naj takoj
začnejo s prvim škropljenjem svojih
vinogradov.

Kmetijski inštitut Slovenije in
Hidrometeorološki zavod LRS.

KINO

SPOROČILO PROTIPERONOSPORNE

SLUŽBE dne 25. 5. 1960.

V noči med 24. in 25. t. m. je
raho deževal na Stajerskem in na
Primorskem. Največ dežja je
padlo v Sempetru pri Gorici 10.9
mm. Srednje dnevne temperature
so kolebale med 14,7 in 21,4 stopi-
nj Celzija.

Napoved: Svetujemo vinogradni-
kom okolice Kapele, Ljutomerja, Je-
ruzalema, Mestnega vrha pri Ptuj-
u in Gornje Radgone, naj takoj
začnejo s prvim škropljenjem svojih
vinogradov.

Kmetijski inštitut Slovenije in
Hidrometeorološki zavod LRS.

KINO

SPOROČILO PROTIPERONOSPORNE

SLUŽBE dne 25. 5. 1960.

V noči med 24. in 25. t. m. je
raho deževal na Stajerskem in na
Primorskem. Največ dežja je
padlo v Sempetru pri Gorici 10.9
mm. Srednje dnevne temperature
so kolebale med 14,7 in 21,4 stopi-
nj Celzija.

Napoved: Svetujemo vinogradni-
kom okolice Kapele, Ljutomerja, Je-
ruzalema, Mestnega vrha pri Ptuj-
u in Gornje Radgone, naj takoj
začnejo s prvim škropljenjem svojih
vinogradov.

Kmetijski inštitut Slovenije in
Hidrometeorološki zavod LRS.

KINO

SPOROČILO PROTIPERONOSPORNE

SLUŽBE dne 25. 5. 1960.

V noči med 24. in 25. t. m. je
raho deževal na Stajerskem in na
Primorskem. Največ dežja je
padlo v Sempetru pri Gorici 10.9
mm. Srednje dnevne temperature
so kolebale med 14,7 in 21,4 stopi-
nj Celzija.

Napoved: Svetujemo vinogradni-
kom okolice Kapele, Ljutomerja, Je-
ruzalema, Mestnega vrha pri Ptuj-
u in Gornje Radgone, naj takoj
začnejo s prvim škropljenjem svojih
vinogradov.

Kmetijski inštitut Slovenije in
Hidrometeorološki zavod LRS.

KINO

SPOROČILO PROTIPERONOSPORNE

SLUŽBE dne 25. 5. 1960.

V noči med 24. in 25. t. m. je
raho deževal na Stajerskem in na
Primorskem. Največ dežja je
padlo v Sempetru pri Gorici 10.9
mm. Srednje dnevne temperature
so kolebale med 14,7 in 21,4 stopi-
nj Celzija.

Napoved: Svetujemo vinogradni-
kom okolice Kapele, Ljutomerja, Je-
ruzalema, Mestnega vrha pri Ptuj-
u in Gornje Radgone, naj takoj
začnejo s prvim škropljenjem svojih
vinogradov.

Kmetijski inštitut Slovenije in
Hidrometeorološki zavod LRS.

KINO

SPOROČILO PROTIPERONOSPORNE

SLUŽBE dne 25. 5. 1960.

V noči med 24. in 25. t. m. je
raho deževal na Stajerskem in na
Primorskem. Največ dežja je
padlo v Sempetru pri Gorici 10.9
mm. Srednje dnevne temperature
so kolebale med 14,7 in 21,4 stopi-
nj Celzija.

Napoved: Svetujemo vinogradni-
kom okolice Kapele, Ljutomerja, Je-
ruzalema, Mestnega vrha pri Ptuj-
u in Gornje Radgone, naj takoj
začnejo s prvim škropljenjem svojih
vinogradov.

Kmetijski inštitut Slovenije in
Hidrometeorološki zavod LRS.

KINO

SPOROČILO PROTIPERONOSPORNE

Izvoz francoskih knjig

Francija sodi med največje izvoznice knjig. Za primerjavo dvojice števil: leta 1938 so izvozili iz Francije 15 milijonov, lani pa v razne dežele po svetu 25 milijonov knjig.

Tatvine v avstrijskih cerkvah

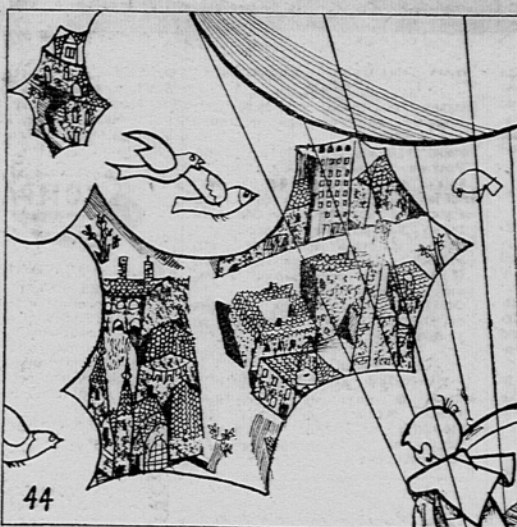
V minulih petih letih je ostalo v Avstriji nepojasnjenih okoli dve sto tatvin raznih umetniških del iz cerkva in kapel. Varnostni organi so ujeli nekaj tatov, ki so jim dokazali 16 tatvin v minulih dveh letih. Menijo, da so tatovi večino umetniških predmetov prehitopili v tujino, in sicer najprej v Švico, potem pa dalje.

»Stare« in »mlade« dežele

S 15,9 odstotka prebivalcev, starih nad 60 let, je Francija na vrhu seznama »najstarejših« dežel na svetu. Drugo in tretje mesto si delita Avstrija in Belgija s 15,6 odstotka nad 60 let starih ljudi, potem pa pride Švedska s 15 odstotki in za njo Nova Zelandija s 13 odstotki. V Pakistanu je le 5 odstotkov nad 60 let starih ljudi, v Guatemali 4,4, v Braziliji 4,3 in v Siamu, »najmlajši« deželi, le 4,2 odstotka.

43. Kadar je balon plul nad takim presledkom, se je Janku zdelo, da gleda skozi okna v pravilno deželo: tu je ugledal zeleno pokrajino, vsepovsod posuto z rumenimi, zlatimi, svetlozelenimi ali rjavimi lisami — kot mamina najlepša poletna obleka. Med njimi se je vil tenek srebrni pas, kot da bi se v njem pretakali sončni žarki.

44. Zdaj je mimo okna v oblakih odrzel nenavaden gozd. Nizek in temen je bil, ves kakor saja, iz njega pa so se dvigala še višje vitka drevesa kar brez krošenj, vej in listov. Gozd je bil z belimi črtami razdeljen v nekatere kvadrate, prav po sredi pa ga je sekala na dvoje srebrno modrikasta široka črta. In že so oblaki zagrnili podobo.

45. »To je bilo veliko mesto!« je zavpila iz svojega žepa skoraj vsevedna Lučka. Janko je moral zares občudovati njeno modrost, toda občudovanja le ni hotel pokazati. Tako je samo prikimal: »Nazaj grede si ga bova pobliže ogledala. Kar zabavno mora biti tam spodaj, vendar moram najprej k Eskimoru, kakor sva se namenila.« Lučka je prikimala.

Gangsterji z gesli

Skupina gangsterjev je nedavno vdrla v tiskarno enega največjih japonskih dnevnikov in razsula po tiskarskih strojih nekaj vreč peska. Potem so japonski listi sprožili kampanjo, v kateri zahtevajo od policije, naj prepreči naraščajočo dejavnost gangsterskih tolp.

Po podatkih japonske policije je v vsej deželi 4.874 gangsterskih organizacij, v katerih sodeluje nad 100 tisoč ljudi. Med temi pozna policija nekaj nad 15 tisoč poklicnih kvartopircov,

43 tisoč potepuhov, večinoma mladoletnih, in okoli 30 tisoč roparjev. Posamični gangsterji niso poseben problem, toda po ugotovitvah kriminologov se

zadnje čase združujejo v večje organizacije.

Japonska policija je zbrala podatke, po katerih so se gangsterske tolpe že v več primerih prijavile kot politične organizacije. Nasilneži, ki so uničili rotacijske stroje v tiskarni lista »Malmiči šimbun«, so bili člani take »politične skupine«. Gangsterji se organizirajo pod gesli »pacifizma«, »nasprotnikov japonskih poskusov« in »zagovornikov revizije ameriško-japonske pogodbe o varnosti« ter napadajo pristaje drugih političnih skupin, po uboju pa jih oropajo — na cesti ali doma. Razen tega se v Tokiu pogosto spopadajo člani nasprotujočih si tolp.

Problem zase so nastila dejanja pijanlih mladoletnikov. Po podatkih policije so lani prišli okoli 40 tisoč takih nasilnežev. Kriminalna in Japonskem velika »tradicija«, da uporabimo

ta izraz, najpomembnejše mesto pa zavzemajo med kršilci javnega miru in reda že od nekdanjih kvartopirci, med katerimi je precej takih, ki so se sicer v življenju močno uveljavili. Pred dvema letoma so na Japonskem z zakonom odpravili prostitucijo, po prepovedi pa so se v to vmešali razni gangsterji, ki nastopajo kot pokrovitelji in tako kujejo kapital.

V boju proti gangsterjem so težave tudi zato, ker so številni šefi tolpe povezani z vplivnimi osebnostmi. Po policijskih podatkih je na Japonskem precej politikov, ki pošiljajo vence na grobove ustreljenih gangsterskih šefov. Ugotovili so, da so si nekateri politiki zagotovili s pomočjo gangsterjev zmago na volitvah, zato bo o problemu razpravljali v bližnji prihodnosti tudi japonski parlament.

Kazalci so počasi merili minute in ure. Malo pred polnočjo je zavil taksi okoli visoke stavbe na vogalu, kjer se začne mirnejši dvored v Mayfairu. Mož srednjih let je pomagal mladi ženi iz voza. Gologlava je bila, z zlatimi nitmi vezeno ogrinjalo je imela in večerno obleko iz dobre modne hiše. Mož je pustil klozuk in plašč v avtomobilu. Nekaj trenutkov sta stala na pločniku pred širokimi vežnimi vrati. Izpustila je njegovo roko.

»Lepo od tebe, Ted, da si me pospremil. Žal mi je, da sem te iztrgala iz družbe.« Bleda je bila, vendar bledica ni mogla zakriti mladostne lepote.

»Nič posebnega, Eunice. Mar res misliš, da bi bil šel k Carterburjevni na tako imenovani glasbeni večer, če bi ne bil upal, da se bom srečal s teboj?« Ozrl se je. »Nevihata se obeta. Ali zares nisi bolna? Naj te pospremim do vrat?«

»Nikar si ne delaj skrbi! Zdaj je že kar dobro. Takoj bom legla, razen če bi rad pozdravil Johna.«

»Zdaj ga ne bom motil. Samo da se bolje počutiš! Jutri bova šla z Johnom na golf.«

Segla sta si v roko. Odrinil je vrata, ki niso bila zaklenjena, in jo po veži pospremil do dvigala.

»Ali je velika kupčija sklenjena?« ga je vprašala.

»Mislim, da je že v redu.«

»Si vesel?«

»Ne vem, kaj bi rekel, Eunice. Ali ti v dvigalu ne bo postalo slabo?«

»Ne, ne. Kuharica mi bo prinesla vse, kar potrebujem. Če boš pohitel nazaj h Carterburjevni, boš slišal Pattonija.«

Dvigalo je bilo avtomatično. Stopila je v kabino in pritisnila na četrti gumb.

»Lahko noč, Ted, in še enkrat hvala!«

»Lahko noč, Eunice!«

Kabina se je premaknila. Gledal je za njo, potem pa se je vrnil v avto in povedal soferju naslov. V bližnjem zvoniku je kladivo dvajstokrat udarilo na zvon.

7. POGLAVJE

»Johna Tatleya so našli mrtvega! — Nenadna smrt kralja železa! — Krik žalostne žene opolnoči!«

S takimi naslovi so listi naslednje jutro naznanili tragični dogodek tiste noči, ko je

Jim Flower za dobro uro nastopal v vlogi lorda Wantagea.

Le redkokdaj je Jim kupil jutranjo izdajo. Oglase »Službo dobe« si je po navadi prebral v kaki čitalnici, le redkokdaj je izbral iz plitvega žepa nekaj penijev za večernik.

Tisto jutro pa si je sprito lepega zaslužka prejšnji večer hotel privoščiti izdaten zajtrk z vsem, kar spada zraven, zato je kupil jutranjo izdajo »Timesa«. Pravzaprav je nameraval žrtvovati en sam peni za drug, cenejši list, pa je bil že razprodan, zato je primaknil še enega. V enem izmed priljubljenih gostišč blizu Piccadillyja je hotel še enkrat razmisliti o nenavadnem doživljaju, potem pa bi krojaču vrnil izposojenc obleko. Ko je bil prejšnji večer izpolnil nalogo, se je s taksijem odpeljal v boljši hotel in se zabaval do jutra.

Nemara je bil Jim Flower med zadnjimi prebivalci Londona, ki so izvedeli za umor sredi noči. Preletel je »svoj« del, se pravi oglase, ki so ponujali službo na kmetiji, potem pa je kakor po naključju pogledal še objave pod »Iščemo«. Bral je:

»Nekaj zanimivega bo izvedel James Garland - Green, edini sin Jamesa Williama Garland - Greena, ki je bil iz Dorseta in je menda umrl v Avstraliji, če bo sporočil svoj naslov odvetniški pisarni Eaton, Edwards in Beaton v Londonu, W. C., Lincolnova 241.«

Jim je strel v vrstice. Spoznal je, da bo imel tisto dopolne manj prostega časa, kot si je bil mislil. Večino svojega premoženja je imel v kovčku, ki ga je bil prinesel s seboj v hotel, ker se ni več nameraval vrniti v Lambeth. Hotelsko sobo je imel plačano še do poldneva. Morda bo ta čas izvedel tisto zanimivo reč, ki jo advokatska pisarna ponuja Jamesu Garlandu, seveda če je v soboto dopolne mogoče govoriti z njim. Pohitel je z zajtrkom, zato ni bilo več časa, da bi si ogledal še druge strani v jutranji izdaji »Timesa«.

Kakalnica pred odvetnikovo pisarno je lahko soba strahu, upanja, skrbi ali tudi nestrpnosti, Jim Flower pa je bil v glavnem radoveden, vendar niti to ne preveč.

»Basil Eaton je zdaj prost,« je rekla uradnica in ga z zanimanjem pogledala. »Kar za menoj, prosim!«

Z izjazo »Tim« sa« v roki je stopil v lepo opremljeno pisarno, kjer je sedel za široko mizo en sam človek, komaj nekaj let starejši od njega.

MOSKOVSKI PLANETARIJ

Odkar so sovjetski znanstveniki začeli s sateliti prodirati v vesolje, se ljudje zelo zanimajo za moskovski planetarij. Prebivalci Moskve hodijo v planetarij na znanstvena predavanja ter si ogledujejo zanimive aparate in makete. Pod kupolo tega planetarija lahko opazujejo slike polarne svetlobe, sončnega sistema, fotografске posnetke do nedavne neznane strani meseca, slike raket v trenutku izstrelitve, komete itd.

Razen tega so v veži pred planetarijem televizijski sprejemniki, povezani z observatorijskim teleskopom, tako da lahko obiskovalci opazujejo

na televizijskem zaslonu površino meseca in lumine mene. Obiskovalci se lahko seznanijo z načeli, na katerih so izdelane rakete. V ta namen imajo v planetariju miniaturne modele, ki jih izstreljujejo v dvorani. Moskovski planetarij je nedavno praznoval 30-letnico obstoja.

● 3. maja - Kall Ganga

Danes počivamo. Po štirih dneh naporne hoje se počitek neverjetno prileže. Spim do osmih, potem se lotimo pošte, ker odhaja tekač v dolino. Hkrati deli Andrej nosačem tovore za bazno taborišče. Ko je vse to opravljeno, se lotimo naših radijskih oddajnikov, ki zadnje časa stavkajo. Pregled pokaže, da so popustila spajkanska mesta. Ko pa spravimo to v red in zamenjamo baterije, sta obe kljub vsemu tihi. Venod se smeji: »Zdaj ni več walkie-talkie!« Ker pa nima smisla, da bi se oddajniki le sprehajali z nami, premišljamo, da bi jih zakopali v zemljo — seveda dostojno odlično — v polinivil — in jih ob vrnitvi izkopali.

Pripravlja se na nevihto. Ante, ki ga je Alešev jutranji neuspeh na lovu napotil na misel, da se mora pripraviti, če hoče kaj zadeti, si je narisal veliko tarčo in jo postavil ob breg. S približno 100 m oddaljenosti je krepko zadel v zemljo in me zmotil iz pisarje. »Dajte se meni razen, poprosim in dobim naboje. Razen mene pa je Antejev strel dvignil še velikega himalajskega fazana monala ali manala, kot mu pravijo. Elegantno je preletel strelišče in sedel v goščavo na približno 150 m oddaljeni skali. Takšen strel se mi najbrž ne bo posrečil nikoli več.

Ante mi je prinesel fazana šele čez četrte ure, ker je obležal na težko dostopni skali. Zadel sem ga v glavo. Čudovit pišč! Večidel je kovinsko spreminjajoče se barve, po hrbtu je bel, rep pa ima rjavkast. Nekoliko večji je od našega ruševca in najbrž najlepša trofej, kar si jih lahko predstavljamo. Slikamo ga z vseh kotov, zdaj se mi, da sem silno važna osebnost — tako streljajo le še v kavalkah — in prepračen sem, da bi na kakšni gasilski veselici dobil za tak strel prvo nagrado.

Po kosilu sname Venod, ki je mojster v odiranju, kožo s fazanove glave s slovito čopko vrad, Marjan si izpuli krivce,

pa še enega za Čopovega Jožeta, ki ima menda silno rad take reči, potem pa dobi brezglavo truplo v roke Ang Nima, ki ga namerava skuhati in speči na indijski način. Čez tri ure je fazan še strahotno trd, Ang Nima pa ves nesrečen. Dopoveduje mi, da bi potreboval »piši kuka« in dolgo traja, da uganem, kaj misli. »Pressure cooker« je posvojil v piši kuka, žal pa je naš lovec »Ekonom« že v bazi. Sicer pa fazan v trenutku ni več važen, ker sta pred dobro uro odšla na lov Ante in Marjan.

Pozabili smo že na njiju, se zabavali s čredo langurjev v gošči na sosednjem bregu in jih z raketo spravili v divji beg. Med splošnim smehom je počil v daljavi strel. Dolgo ni bilo ničesar videti, zdaj pa je Marjan ves utrujen pred nami in bolj z rokami kot z besedami pove, da je ustrelil velikega barala (nekakšnega muflo, na divjo ovco), da ga z Antejem ne moreta zvleči v taborišče, zato naj gredo ponj nosači.

Zdi se mi potrebna opazka, da nismo odprave lovske, temveč planinske zveze. Ne vem, kaj si misli o nas kapetan Venod, vendar smo mi že sumljivi. Takole pol tabora se požene po plen, ki ga Ante straži v gošči, jaz pa se lotim pranja malce užaljen, ker mi je Marjan iztrgal današnjo lovoriko. Itožaji me le to, da je Marjan zadel žival na dvajset metrov, jaz pa fazana na 150 metrov. Ne bom več streljal, da ne izgubim današnjega slovesa.

V trdem mraku se vrnejo nosači brez plena. Tar (ni bil baral) je bil tako težak, da ga niso mogli prenesti po strmi poti. Odsekali so mu glavo in zdaj počiva pred Marjanovim sotorom. Tako velikega tara ni videl še nihče izmed naših nosačev, tudi Venod nejeverno maje z glavo. Zvečer mi pove, da so nas zadnjič trije nosači zapustili pred rokom, ker jih je prestrašil padec tiste skale. Možje iz Balana pa ga resno svarijo, naj ne lazi z nami na sveto goro, ker se bodo bogovi ujezili. »Pomisli, bel ljud-

je jedo govedino, to se ne more dobro končati!« Ni jim zaupal, da tudi on z nami vred je govedino. Vsebinsko konserv so spoznali po narisanih krvavih glavah.

● 4. maja - Kall Ganga

Nosači iz Balana so ob svitu odšli v dolino. Dovolj jim je vsega, doktor jih mora za slovo še zdraviti. Kapetan tolmači: »Materi teh dveh fantov vsak teden enkrat bruhata.« Andrej seže v torbo. »Tega pa vsak mesec zbada v pljučih.« Andrej seže v torbo. »Ta dva fanta pa boli glava.« Andrej seže v torbo in da tudi njima zdravila. »Ovce tega bradača pa muči nekakšen mrčes.« Andrej seže spet v torbo, pa se nenadoma spomni in ves užaljen ne da prosilcu ničesar. Mi se čudovito zabavamo. Za Balanci nas pustijo ta dan na cedilu še Dotijci, nameravani pohod do baznega taborišča ne prihaja v poštev. Trdijo, da so po toliko dneh nošnje utrujeni. Kaj moremo — počivamo se mi.

IZ ALBUMA HIMALAJSKE ODPRAVE: Bujno drevje in grmovje med skalami ob gornji poti (Foto: Z. Jerina)

Le še 400 gorskih goril

Vatusi, znan črnski rod iz Srednje Afrike, so z velikimi čredami goved župustili dose-danje bivaljske v Ruandi od jezera Tanganjika in se preselili proti severu v bližino ognjenika Virunga. V iskanju novih pašnikov so ti živinorejci spravili v nevarnost življenje zadnjih gorskih goril, ki se bistveno razlikujejo od svojih zahodnoafriških vrstnikov. Zoologi predlagajo posebne zaščitne ukrepe za te redke živali, ki jih je le še nekaj 400, ker se bojijo, da jih bodo priseljeni živinorejci uničili.

Za dobro valjo

CISTI PARIZAN

De Cuevas, ustanovitelj znane mednarodne baletne skupine, je takole povedal o sebi:

»Rodil sem se v Čilu, mati je iz Danskega, oče pa je Spanec. Poročil sem se z Američanko, živim pa včasih v Franciji in imam torej dovolj razloga, da se upravičeno štejem med Parizane.«

OBRAČUN

Ob 62. rojstnem dnevu je Ernest Hemingway napravil naslednji obračun:

»Pisanje me je napravilo za milijarderja. Premorem 16 psov in 52 mačk, v spomin na vojna leta pa nosim v sebi 230 železnih drobec, tman srebrno ploščico na kolenu in aluminijasto ploščico na lo-banji.«

1	2	3	4	5	6	7
8						
9				10		
13	14					
15				16	17	18
19				20		
21						

VODORAVNO: 1. prigrizek, 8. besedna uganka, 9. zgodnja, 10. moško ime, 11. plačilno sredstvo, 13. vrsta lahke, lesketajoče se tkanine, 15. italijanski veletok, 17. koloidna snov, 19. puščava v Južni Ameriki, 21. palača v Rimu z znamenitim muzejem.

NAVPIČNO: 1. kratka azijsko-afriška država, 2. žensko ime, 3. kdor se poteguje za kako mesto ali službo, 4. samoglasnik in soglasnik, 5. glavno mesto Kasmira v Indiji, 6. krepljena plača 7. rimski bog ljubezni, 12. ime črke, 13. italijansko nogometno moštvo, 14. tekmuje v prvi ligi, 14. sanitetni material, 17. žensko ime, 18. belstina rastlina, 20. glasbena nota.

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. Alma Ata, 8. narezek, 9. uvarina, 10. ako, 11. daga, 14. Nalrobi, 18. ortogon, 19. Val mala.

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

•DELO• IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI LJUDSTVA SKE PRAVICE, KI JO JE 3. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMUNISTIČNA PARTIJA SLOVENIJE, IN •SLOVENSKEGA POROČEVALCA, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK
RUDI JANHUBAODGOVORNI UREDNIK
IVAN SINKOVČO

Včeraj dopoldne v Belem dvoru v Beogradu, ko so predsedniku republike voščili ob njegovem rojstnem dnevu predstavniki ljudske oblasti in družbenih organizacij

Čestitke predsedniku Titu

Včeraj dopoldne je predsednik republike sprejel predstavnike ljudske oblasti in vodilnih organov družbenih organizacij

BEOGRAD, 25. maja. (Tanjug). Danes dopoldne so v Belem dvoru predsedniku republike Josipu Brozu Titu čestitali k rojstnemu dnevu predstavniki družbenih organizacij, ljudske oblasti in JLA. Tovariša Tita so najprej obiskali in mu čestitali člani Izvršnega komiteja Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

Ob desetih dopoldne so bili pri njem predstavniki Zvezne ljudske skupščine, predstavniki republikanskih ljudskih skupščin, člani ZIS, predsednik zveznega vrhovnega sodišča, zvezni javni tožilec in direktor Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje. Potem je sprejel predsednik republike čestitke državnih podsekretarjev.

Potlej so prišli v Beli dvor predstavniki Ljudske skupščine Srbije, člani Izvršnega sveta in predstavniki ljudske oblasti Srbije. Čestitke pripadnikov JLA so sporočili vrhovnemu komandantu predstavniki državnega sekretariata za narodno obrambo.

Vrhovni komandant oboroženih sil maršal Jugoslavije Tito je sprejel danes tudi predstavnike odreda JLA v sestavi šil Zdrženih narodov na Bliz-

Ivo Vejvoda pri Selwynu Lloyd

London, 25. maja. (Tanjug). - Jugoslovanski veleposlanik v Londonu Ivo Vejvoda je danes obiskal britanskega zunanjega ministra Selwyna Lloyda. Razgovorjala sta se o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

Mladina je proslavila

rojstni dan predsednika Tita in svoj praznik po vsej državi s številnimi kulturnimi in športnimi prireditvami

BEOGRAD, 25. maja. Rojstni dan predsednika Tita in Dan mladosti so po vseh republikah proslavili s številnimi akademijami ter drugimi prireditvami in športnimi tekmovanji. Po občinskih središčih so bila tudi zaključna kulturna in športna tekmovanja, ki so se začela že pred tedni ter sprejeli mladi delavci, šolske mladine in športnikov.

V Narodnem gledališču v Zajčaru je bil včeraj večer, posvečen rojstnemu dnevu predsednika Tita in Dnevu mladosti. Danes se je proslava nadaljevala z mimohodom mladine in zletom, na katerem je sodelovalo kakih 1500 članov športnih društev iz Zajčara in okolice.

Tudi v Leskovcu, Negotinu, Vranju, Prokuplju, Kuršumlji, Aleksincu in drugih mestih jugovzhodne Srbije so priredili slovesnosti ob rojstnem dnevu predsednika republike in Dnevu mladosti.

V Skopju so priredili četrti tradicionalni mladinski športni festival »Bratstvo in enotnost«, na katerem so sodelovale mladinske ekipe Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva in Skopja. Po štiridnevem tekmovanju je zmagala na letošnjem festivalu ekipa Ljubljane.

V vseh 450 večjih krajih Vojvodine so proslavili Dan mladosti lepše in bolj veselo, kakor v katerem koli letu po voj-

validov, Ljudske mladine in Zveze ženskih društev.

S svojimi gosti se je predsednik Tito precej dolgo prisrčno pogovarjal.

Snoči je bila ob Dnevu mladosti na Tašmajdanu v Beogradu posebna revija mladosti. Na revijo sta prišla tudi predsednik republike Tito in njegova soproga. Mladina, ki je do kraja napolnila dvorano, ji je priredila dvorane prisrčne ovacije.

Voščila tujih državnikov

BEOGRAD, 25. maja. (Tanjug). Kakor je prejel predstavniki republike Josip Broz Tito za svoj rojstni dan številne čestitke iz države, mu pošiljajo čestitke tudi državniiki iz vsega sveta. Za rojstni dan so predsedniku republike čestitali:

DŽAVAHARLAL NEHRU
Predsednik indijske vlade Džavaharlal Nehru je poslal predsedniku Josipu Brozu Titu tole brzojavko:

»Ob Vašem rojstnem dnevu mi je v zadovoljstvo, da Vam, gospod predsednik, izrazim najtoplejšje čestitke mojih tovaršev v indijski vladi kot tudi moje osebne čestitke skupaj z najlepšimi željami, da bi ta radostni dan še mnogokrat proslavili.

Uporabljam to priložnost, da izrazim upanje, da se bodo zelo prisrčni odnosi med nara-

di naših dveh dežel še nadalje krepili v prihodnjih letih.

NIKITA HRUŠČEV

Predsednik ministrskega sveta Sovjetske zveze Nikita Hruščev in predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR L. Brežnev sta poslala predsedniku republike Josipu Brozu Titu tole brzojavko:

»Sprejmite naše iskrene čestitke ob Vašem rojstnem dnevu kot tudi želje za uspeh in blaginjo bratskih jugoslovanskih narodov.

GAMAL ABDEL NASER

Od predsednika Združene arabske republike Gamala Abdela Naserja je prejel predsednik republike Josip Broz Tito naslednjo brzojavko:

»V največje zadovoljstvo mi je, da lahko Vaši ekscelenci ob rojstnem dnevu izrazim najpriskrenejše čestitke in najiskrenejše želje za dolgo življenje, zdravje, srečo in blaginjo. Prav tako izražam najlepše želje za slavo, veličino in napredek prijateljskega jugoslovanskega ljudstva.

FIDEL CASTRO

Predsednik vlade Republike Kube polkovnik dr. Fidel Castro je čestital predsedniku Josipu Brozu Titu z naslednjo brzojavko:

»Ob obletnici Vašega rojstva sprejmite izraze mojih iskrenih simpatij in najboljših želja za Vašo blaginjo in osebno srečo.

SISOWATH MONIRETH

Predsedniku Titu je čestital tudi predsednik regentskega sveta Kambodže Sisowath Monireth in mu izrazil prisrčne želje za napredek jugoslovanskega ljudstva.

Ob prisrčni čestitki predsednika Ljudske skupščine Slovenije predsedniku Titu

BEOGRAD, 25. maja. - Naše glavno mesto nemara že dolgo ni bilo tako pestro in pisano okraшено, tako mladostno razpoloženo kakor danes. Tisoči pionirjev so preslikali beograjske hodnike s podobami, z napismi, na poslopljih ob trgih in ulicah je zaplapolalo na tisoče velikih in majhnih rdečih zastav, po dvoriščih novih blokov so se razvrstile leste razstave detjih del, čez strehe je vzletelo nebroj pisanih balonov. Ulice je preplavila mladina in že v zgodnjih popoldanskih urah so se zgrinjale množice proti stadionu JLA, kjer so narodi vse Jugoslavije nočjo prek svoje mladine sporočili predsedniku republike svoje pozdrave in svoja voščila.

Stadion je bil nabito poln že davno pred 19. uro. Nad 50.000 ljudi se je zbralo na njem in na zelenem polju še nekaj tisoč mladincev iz beograjskih garnizij, šol, tovarn, med njimi tudi 400 brigadirjev z avtomobilske ceste. Prišlo je tudi 32 udnikov petkrat udarne MDB »Franca Rozmana«.

Medtem je štafeta mladosti kmalu po 17. uri pritekla čez pančevski most in odondod po ulici 29. novembra, po Bulevarju revolucije, po ulici Moše Pijada preko Terazij, po ulicah Maršala Tita, Miloša Velikega, po Topčiderskemu vencu proti stadionu. Spremljalo jo je več kot 150 fantov in deklet in tudi vojakov. Spotoma jo je pozdravljalo na 10 tisoč ljudi.

Nekaj minut po sedmi uri sta prispela na stadion predsednik Tito in njegova soproga. Sprejel ju je Mika Tripalo in drugi predstavniki LMJ.

Povzpela sta se po mostu na centralno tribuno, kjer so bili že zbrani tovariši Edvard Kar-

delj, Aleksandar Ranković, Rogoljub Colaković, Mijalko Todorović, P. Stambolić, Jovan Veselinov, Vladimir Bakarić, Miha Marinko, Blažo Jovanović, Djuro Pucar, Lazar Kolisevski, Svetozar Vukmanović, Franc Leskošek, Koča Popović in drugi. Ko se je predsednik republike pojavil v centralni loži, se je utrgal po stadionu mogočen aplavz, ki je trajal nekaj minut. Natanko ob 19.15 se je na vohodu v stadion pojavila štafeta in stekla skozi špalir mladincev in gojencev Vojaške akademije proti centralni tribuni. Palico so si v zadnjih odsekih po 50 metrov izmenjali naši športni prvaki Vlada Marjanović, Drago Stritof, Ljubica Veljković in nazadnje še Božo Miletić, ki jo je pred mostom izročil makedonskemu mladincu Mileti Gavritovu.

S palico se je med novim valom aplavzov povzpela po mostu na tribuno. Nagovoril je predsednika republike v makedonščini, mu čestital k rojstnemu dnevu, mu v imenu mladine in vseh naših narodov želel srečno in dolgo življenje in da bi vodil naše narode v bratstvo in enotnost po poti socializma, mednarodnega miru in enakopravnega sodelovanja med narodi vsega sveta.

Ko je predsednik republike sprejel štafeto palico, je dejal:

Ko prevzamam to štafeto, predvsem čestitam k prazniku mladosti vsej naši mladi generaciji. Zahvaljujem se vsem udeležencem štafete in preko vas želim sporočiti mojo srčno zahvalo za čestitke, ki so mi jih po mladini, po naši mladi generaciji sporočili naši narodi in ki iz njih odseva trdna odločnost, da tudi v bodoče vsestransko podpro naš razvoj, pa

tudi našo borbo na mednarodnem terenu. Mnogo sreče želim naši mladini v njenem nadaljnjem delu na ta dan mladosti, na dan njene radosti in njene odločnosti, da nadaljuje pot, ki so nam jo odprli naši očeti in naši predniki. Naj živi naša socialistična domovina, Federativna ljudska republika Jugoslavija!

Ovacije so malone preglasile godbo, ki je zaigrala korajčno po teh Titovih besedah.

Na stadionu se je nato zvrstil bogat program »prireditve mladosti«, v kateri je sodelovalo nad 4500 telovadcev, atletov in tekmovalcev raznih športnih panog. Zlasti burno so gledalci pozdravili 390 mladincev in mladink graditeljev avtomobilske ceste iz najboljših štirih delovnih brigad, in sicer pančevsko-svetozarske »Stevan Filipović«, slovenske »Franc Rozman-Stane«, ogulinske »Dušan Musollin« in druge sarajevske brigade. Brigadirji so izvedli vaje z lopatami in s tem manifestirali svojo pripravljenost za nove delovne zmag.

Predsednik Tito je toplo pozdravil mlade brigadirje.

Gojenci Vojaške akademije so s svojimi vajami zaključili spored. Njihov odhod s stadiona je spremljal velik ognjemeta. Predsednik Tito s soprogo Jovanko je odšel s stadiona nekaj pred 21. uro. Desetisoče rok je tedaj še enkrat zaploskalo v pozdrav svojemu ljubljenuemu voditelju.

Nočjo je Zvezni izvršni svet v prostorih Ljudske skupščine LR Srbije priredil svečan sprejem na čast rojstnega dne predsednika republike Josipa Broza Tita. Točno ob 22. uri sta predsednika Tita in soprogo sprejela podpredsednik ZIS Rodoljub Colaković in sekretar ZIS Veljko Zeković. Na sprejemu so bili predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksandar Ranković, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović, predsedniki republikanskih skupščin Jovan Veselinov, Miha Marinko, Djuro Pucar, Blažo Jovanović in Lazar Kolisevski, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek in Vladimir

Simić, člani Zveznega izvršnega sveta Ivan Gošnjak, Krsto Popivoda, Hasan Brkić, Vladimir Popović, Svetislav Stefanović, Milentije Popović, Veljko Stojnić, Marijan Breclj, Slavko Komar in dr. Josip Hrnčević, predsednik Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine Pasko Romac, predsednik ljudskega odbora Beograda Djurica Jokić, predsednik Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije Mika Tripalo, nadalje zvezni in republikanski ljudski poslanci, člani centralnih komitejev Zveze komunistov, člani Izvršnega sveta Srbije, generali Jugoslovanske ljudske armade, nosilci štafete mladosti, kulturni in javni delavci ter drugi.

Na sprejemu so bili tudi poglavarji in predstavniki verskih skupnosti v Jugoslaviji - patriarh German, reis ul ulema Sulejman Kemura, nadškof dr. Josip Ujčić in dr. Albert Weiss.

Zasedanje GATT

Zeneva, 24. maja. (Tanjug)

Na ženevskem zasedanju GATT je bila ponovljena zahteva z lanskega sestanka v Tokiu, da bi odpravili ovire za izvoz iz nezadostno razvitih dežel. Vladam austrisjskih dežel je bilo priporočeno, naj pri določanju svoje ekonomske politike vodijo računa o potrebah nerazvitih dežel. Jugoslovanski predstavnik Vujica Gajinović je pozdravil dosedanje uspehe v odstranjevanju ovir pri izvozu iz nerazvitih dežel in hkrati podprl njihove zahteve, naj GATT odločneje rešuje ta problem.

Turški parlament razpuščen

Ankara, 25. maja. (AP) -

S sklepom večine poslancev vladne demokratske stranke je bil danes turški parlament razpuščen do 2. junija. O tem so glasovali po izredno burni seji, na kateri je prišlo do pretepa med vladnimi in opozicijskimi poslanci.

SPOROČILO O OBISKU BELGIJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA WIGNYJA

Ugoden razvoj odnosov

BEOGRAD, 25. maja. (Tanjug). V Beogradu je bilo danes objavljeno skupno sporočilo o obisku belgijskega zunanjega ministra Pierra Wignyja v Jugoslaviji in o razgovorih, ki jih je imel z državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem.

Sporočilo pravi, da je bil belgijski zunanji minister Pierre Wigny v Jugoslaviji od 23. do 26. maja, da ga je sprejel predsednik republike Josip Broz Tito in da se je razgovarjal z najvišjimi državnimi funkcionarji, predvsem z državnim sekretarjem Kočo Popovićem, s katerim sta 23. in 24. maja v državnem sekretariatu za zunanje zadeve izmenjala mnenja o splošno važnih vprašanjih in o vprašanjih s področja medsebojnih odnosov, nato pa nadaljuje:

»Ne glede na razlike med njunima deželama v družbenopolitičnem sistemu in v njunem odnosu do nekaterih širših meddržavnih organizacij sta oba ministra lahko tudi tokrat ugotovila, da njuni vladi enako presojata nujnost, da bi okrepili mir, vztrajno delovali v tej smeri, podprli prizadevanja za ublažitev mednarodne napetosti, poglabljali zaupanje in sodelovanje v mednarodnih odnosih sploh, lasti pa v Evropi. Poudarila sta, da je lahko konstruktivna dejavnost v tej smeri zlasti važna in koristna: danes, ko so zastale nove težave v mednarodnih odnosih. Obe strani upata, da bodo te težave v doglednem času premagane.

Ministra obeh držav sta se strinjala, da je ne glede na prehodne neuspehe, ki lahko ovirajo uresničitev teh ciljev, treba iskati nove poti in osnove za širše in temeljitejše mednarodno sporazumevanje, za krepitev mednarodnega sodelovanja in trajno utrditev miru, ker to ustreza težnjam vsega človeštva po miru in miroljubnem mednarodnem sodelovanju.

Glede na to, da je usoda vseh držav, velikih in majhnih, odvisna od miroljubne ureditve teh vprašanj, sodita zunanja ministra obeh vlad, da je vsem narodom in deželam do tega, da bi ta vprašanja uredili, in da bi zato, najsi je razvoj dogodkov v sedanjih razmerah še tako odvisen od politike veselih, morali sodelovati v prizadevanjih, da bi našli novo ureditev. V tem pogledu je bil obisk belgijskega zunanjega ministra zelo koristen in ploden, prispeval je k boljše medsebojnemu seznanjanju in razumevanju, hkrati pa je prispeval h krepitvi miru na svei.

Z zadovoljstvom je bilo ugotovljeno, da se odnosi med Belgijo in Jugoslavijo ugodno razvijajo. Oba ministra sta izrazila željo, da bi se ti odnosi

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Str. 3 - Priprave za reformo ustave
- Skrivnost uspehov
- Str. 4 - Kriza v Tokiu
- Str. 5 - Finansiranje afriškega razvoja
- Str. 6 - Inicijativa in požrtvovalnost
- Str. 7 - Najdihojca

V jutrišnji številki

VOZNI RED

VRME

Stanje 23. maja: Področje zračnega pritiska z jedrom nad Francijo se hitro razrašča proti vzhodu. V nižjih zračnih plasteh doteka od severozhoda nad naše kraje nekoliko hladnejši zrak. Napoved za četrtek: Sprva pretežno jasno, čez dan prehodno povečana oblačnost, možne so kratkotrajne krajevne plohe v popoldanskem času. Temperature povišane med 3 in 7. v Primorju 14, najvišje dnevne okoli 20 stopinj Celzija.

Prirreditve in tekmovanja

ob rojstnem dnevu predsednika Tita in Dnevu mladosti

Ljubljana, 25. maja. Danes so po vsej Sloveniji lepo proslavili rojstni dan predsednika Tita in Dan mladosti. V Tolmini, Kobaridu in Dobrovem v Brdih so hkrati slavili tudi občinske praznike v znamenju pomembnih gospodarskih in drugih uspehov. V mariborski garniziji so izročili nekaterim pripadnikom JLA odlikovanja, zmagovalni ekipi, ki je bila najboljša v dvomesečnem tekmovanju v počastitev Dneva mladosti pa so izročili pokal. V Mariboru so bila tudi zaključna tekmovanja srednjih strokovnih šol mariborskega okraja v lahki atletiki in drugih športnih igrah. V nekaterih občinah so sprejeli nove člane v mladinsko organizacijo in Zvezo komunistov. Ponekod so ustanovili tudi nove mladinske aktivne. V Bohinjski Bistrici se je začel promet po novem mostu čez Savo Bohinjko na cesti med Bledom in Bohinjem.

Tudi pripadniki vojaških enot JLA ljubljanske garnizije so slovesno praznovali Dan mladosti. Do 24. maja so zaključili medsebojna tekmovanja, obiske, športne prirreditve in proslave v okviru enot. Včeraj je bila na vrtu doma JLA skupna kulturno-prosvetna prirreditev za vojaške in starešine, katero so izvedle najboljše kulturno-umetniške ekipe enot. Danes pa je bil na stadionu "Ljubljana" v Šiški v prisotnosti vojaških starešin garnizije Ljubljana zaključni kulturno-umetniški in športni program. V posebnem delu programa je pel Centralni vojaški pevski zbor z okrog 300 vojakov oziroma goščen. V športnem delu so prikazali goščen karsne maršala Tita z letne vaje s puškami in zastavami. Posebna točka so bile judo vaje pripadnikov šole Državnega sekretariata za notranje zadeve v Ljubljani. Ob koncu so podelili pokale in diplome najboljše vojaški ekipam, ki so tekmovala za Dan mladosti.

Nogometna tekma med garnizijo Zagreb in garnizijo Ljubljana, ki je bila ob zaključku prirreditve, se je končala z rezultatom 3:1 za domače.

Svet Svobode v Občini Ljubljana-Center je nocuj v dvorani Doma sindikatov pripravil prirreditev v proslavo Dneva

mladosti. V dvurnem kulturno umetniškem programu, ki so ga izpopolnili člani mladinskih društev, so se zvrstili recitatorji, tamburaši, pevci in godbeniki. Pred prirreditvijo so razdelili najboljše mladinski aktivom nagrade in priznanja. Mladina je do zadnjega kotička napolnila dvorano.

Tudi drugod po Goriskem, zlasti po šolah, so prirredno proslavili Dan mladosti.

Danes popoldne je priredila proslavo tudi mladina ljubljanskega železniškega vozlišča. V pestrem sporedu so nastopili pevci, recitatorji, harmonikarski zbor, pevski zbor, plesalci narodnih plesov in drugi. Po zabavnem delu programa so zmagovalci zadnjih športnih in šahovskih tekmovanj prejeli priznanja.

Z današnje slavnosti so mladinci in mladinke ljubljanskega železniškega vozlišča, ki so tokrat prvič nastopili pod skupnim imenom, poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko.

Trboveljska mladina je v planem spredu skozi mesto pokazala svojo vsestransko dejavnost v šolah, krožkih, podjetjih in društvih. Zborovanja na Trgu revolucije se je udeležilo šest tisoč Trboveljčanov. Z zborovanja so poslali pozdravno pismo predsedniku Titu.

Tudi zagorska mladina je priredila danes veliko povorko in zborovanje. V Hrastniku pa bodo imeli glavno slovesnost v nedeljo.

V Velenju so odprli novo osnovno šolo. Ime so ji dali po španskem borcu Mihi Pintarju-Toledu. Zborovanja ob otvoritvi se je udeležil tudi okrajni sekretar ZKS Celja Franc Simonič.

Precejšen delež pri dograditvi šole je prispevala velenjska mladina, ki je opravila več tisoč prostovoljnih delovnih ur pri zunanji ureditvi šole. Nova šola ima 16 učilnic, dvorano za prirreditve, telovadnico, prostor za tehnični pouk in več manjših prostorov. Nedvomno imajo za pravočasno dograditev šole precej zaslug termoelektrarni Soštanj in Velenje ter velenjski rudnik.

Praznovanja v koprskem okraju so se začela že pred dnevi z raznimi športnimi nastopi in krajsimi kulturno-prosvetnimi prirreditvami. Piranski pionirji

so sinoči zakurili številne kresove po gričih in obali, tako pa je bilo tudi v Kopru in Izoli. Za najmlajši naraščaj je bil velik dogodek sprejem v pionirsko organizacijo. V Kopru jih je bilo sprejetih 129 v koprskem gledališču.

Med športnimi prirreditvami naj omenimo šahovski turnir med mladinskimi podružnicami v Kopru in okrajni namiznoteniški turnir, na katerem so sodelovala telesno-vzgojna društva Partizan in moštva raznih podjetij. V herpeljski občini so mladinci obiskali nekatere brkinske vasi in obdarili zaslužne bore.

V dvorani Zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani je bil včeraj opoldne slovesen sprejem pionirjev in pionirk z osnovne šole Angele Ocepke v mladinsko organizacijo. Sprejemu so prisostvovali tudi predstavniki množičnih in političnih organizacij. — K slovesnosti se je zbralo mnogo pionirjev in pionirk, tako da jih je bila polna vsa dvorana. — (Foto: M. Svabič)

Krediti za noveladje

Reka, 25. maja. Poročila za osnovna sredstva, ki jih je odobrila Jugoslovanska investicijska banka Linjski plovnitvi na Reki v znesku nekaj nad 3 milijarde din, bo ta porabila za gradnjo sedežnih motornih linjskih ladij s tonazlo 42.000 ton. Prva ladija "Trebinje" z 10.500 tonami nosilnosti bo zgrajena že v najkrajšem času. Atlantiska plovnitva v Dubrovniku bo porabila svoje posojilo v znesku nad 1 milijardo din za gradnjo 10.500-tonske motorne ladje. Oceanska plovnitva v Ko-

pru bo porabila posojilo nad 1 milijardo din za gradnjo 10.000-tonskega tramperja. Splošna plovnitva v Piranu pa 900 milijonov din za gradnjo 13.700-tonske motorne ladje in za specialno ladjo za prevoz kosovnega blaga.

Jugoslovanska slobodna plovnitva v Pločah pa je v Grčiji kupila 10.700-tonsko prekoceansko ladjo.

Ladija je bila zgrajena 1944. leta in ima sodobno ladijsko opremo. Ladija dosega brzino 10,5 do 11 milj na uro. Jugoslovanska slobodna plovnitva bo v kratkem kupila še nekaj ladij.

Obisk francoske sindikalne delegacije

Beograd, 25. maja. (Tanjug) V Beogradu je danes prispela sindikalna delegacija francoskih kovinskih delavcev, ki jo vodi generalni sekretar sindikata francoskih kovinarjev Jean Breteau. V Jugoslaviji bo ostala sedem dni.

Delegacija ZVVI se je vrnila iz Poljske

Beograd, 25. maja. (Tanjug) Po dvotednem obisku v Poljski, kjer je bila gost Zvezice vojnih invalidov Poljske, se je v Beograd vrnila jugoslovanska delegacija s posredstvom centralnega odbora Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije Danom Olbinom na čelu.

PREDLOGI IN SKLEPI REPUBLIKESKEGA SVETA ZA ŠOLSTVO

Visoka šola za telesno vzgojo in še tri druge višje šole

Ljubljana, 25. maja. Republiški svet za šolstvo je danes pod vodstvom predsednika Vladka Majhna obravnaval osnutek zakona o visoki šoli za telesno vzgojo v Ljubljani. Studij na njej naj bi trajal štiri leta in naj bi bil razdeljen na dve stopnji. Svet je k osnuteku stavil svoje pripombe. Potem je razpravljal o predlogih za tri nove višje šole in jih sprejel ter jih bo posredoval Izvršnemu svetu. Gre za višjo pravno in višjo agronomsko šolo, ki naj bi bili obe v Mariboru, ter za višjo pomorsko šolo v Piranu. Vse tri šole naj bi bile dvoletne in naj bi vzgajale predvsem praktike.

V nadaljnjem je Svet še sprejel pravilnik o izrednem študiju na Višji pedagoški šoli v Ljubljani, potrdil predmetnik in učni načrt za industrijske kovinarske šole za odrasle in izdal odredbo o učnih predmetih na strokovnih šolah, ki se štejejo za predmete teoretičnega strokovnega študija. Studentje so načeli tudi problem študijskih prostorov, ki tako glede površin ne kakor tudi glede opreme že dolgo ne odgovarjajo vedno večjim potrebam, saj je na primer v edini čitalnici prostora le za 40 slušateljev. Za predsednika novega odbora ZSP je bil izvoljen Janez Roškar.

različni poti — ne samo v rednem šolanju, marveč tudi v večernih šolah različnih stopenj, v tečajih in seminarjih. Potrebe trgovine terjajo še posebej raznoliko izobraževanje za različna delovna mesta. Prodaja preprostega blaga ožja asortimenta, kakor so kruh, pecivo, mleko, mlečni izdelki, sadje in zelenjava, tobačni izdelki, je manj zahtevna kakor n. pr. prodaja tekstilnega blaga,

konfekcije in modnega blaga, elektrotehničnih predmetov, železnine in tehničnega blaga. Z vsem tem se že dolgo ukvarja odbor za kadre in šolstvo pri Trgovinski zbornici za Slovenijo v tesnem sodelovanju z okrajnimi trgovinskimi zbornicami in sindikatom trgovskih in gostinskih delavcev. Po teh predlogih naj bi se delavci in vajenci izobraževali predvsem za opravljanje poslov na konkretnih delovnih mestih in ne za pridobivanje formalnih kvalifikacij. Izobraževanje naj bi bilo usmerjeno za naslednja osnovna delovna mesta: blagovni manipulant, pomožni prodajalec (za blago preprostejšega asortimana), prodajalec, prodajalec specialist, poslovodja, aranžer in aranžer dekorater. Trgovinske organizacije imajo sicer še druga delovna mesta, kakor so skladiščnik, prevzemalec, komisionar itd., vendar je osnovna izobrazba za vsa ta delovna mesta že zajeta v navedenih kvalifikacijah.

Trgovske šole naj bi izobraževale blagovne manipulante in pomožne prodajalce v neobveznem 6- do 8-tedenskem večernem tečaju, prodajalce v rednim šolanjem in učno dobo ali pa s priučevanjem in dopolnilnim šolanjem v enoletnih večernih šolah, prodajalce specialiste za dopolnilnim šolanjem v ustreznih tečajih ter poslovodje (oddelkovodje) v enoletni večerni šoli. Praktično znanje naj bi si delavci pridobili v glavnem na delovnih mestih.

Dosedanje izobraževanje za pridobivanje formalne kvalifikacije nikakor ni v skladu z načelom nagrajevanja po delu in ne spodbuja delavca, da bi si pridobil dodatno znanje za boljše opravljanje poslov na delovnem mestu. Zgrešeno je tudi razporejanje delavcev po kvalifikaciji na mesto po znanju, ki je po-

trebno za konkretno delovno mesto.

Upravni odbor Trgovinske zbornice za Slovenijo je pred kratkim te predloge v celoti sprejel in sklenil, da se razen dosedanjega izobraževanja vajencev takoj uvede širši sistem izobraževanja, ki naj vključuje tudi delavce v drugih panogah gospodarstva, kakor so skladiščniki, delavci v drugih in v industriji, ki delajo v blagovnem prometu. Izobraževanje pa naj bo različno: s priučevanjem na delovnih mestih, z učno dobo in rednim šolanjem, v večernih šolah, tečajih in seminarjih, v centrih podjetij ali v občinskih centrih, z individualnim študijem ter s prekvalifikacijo. O tem, ali se delavci sprejemajo na priučevanje ali pa mladina v uk, naj samostojno odločajo delavski svetli podjetij. Priučevanje na delovnih mestih se lahko uvede v vseh strokah trgovine. Za učenca v trgovini se s 1. septembrom uvede za vse stroke dvoletna učna doba in šolanje dvakrat po 4 mesece. Vajenci, ki bodo v šolskem letu 1959-60 končali prvi letnik vajenske šole, bodo obiskovali samo še drugi letnik, toda po novem sistemu; vajenci, ki bodo letos končali drugi letnik šolanja, pa bodo morali končati še tretji letnik. Zbornica pa priporoča podjetjem, da tem vajencem zvišajo mesečno nagrado.

Upravni odbor je potrdil načelo, da je povsem stvar delavskih svetov, koga podjetje zaposluje na delovnem mestu. Šole, zbornice in drugi družbeni organi pa so dolžni omogočiti izobrazbo vsem interesentom na različne načine, pri čemer se je treba ravnati le po načelu, da je izobraževanje enotno v okviru učne snovi, tako da bo usposobljenost enaka ne glede na način, kako si jo delavec pridobi. Za delavce naj velja, da se lahko vključijo v tečaj ali šolo, kjer menijo, da bodo lahko sledili pouku, delavski sveti pa sami odločajo, koga pošljejo v nadaljnje izobraževanje, v katero šolo ali tečaj.

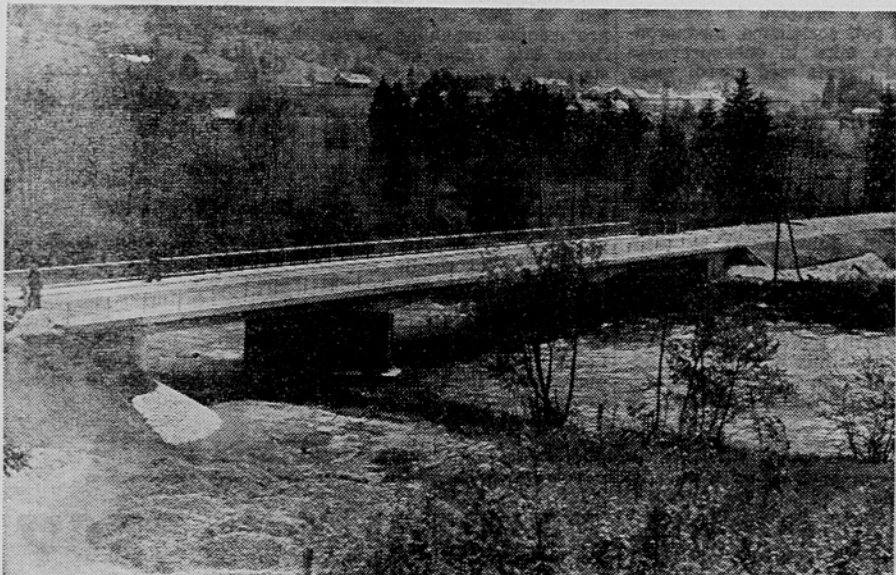
Pristojnim državnim organom bo zbornica predlagala, da s pravnimi predpisi spreminijo sedanje vajenske šole v trgovske šole, ki naj delujejo kot izobraževalni centri za ves blagovni promet. Prilagoditi pa se morajo potrebam podjetij. Predsedstvo zbornice bo imenovalo komisijo, ki naj čimprej uredi podrobno učno snov. Upravni odbor zbornice je opozoril, da je treba pospešiti akcijo za dograditev šolskih prostorov in zmogljivosti v okviru programa za gradnjo šol in internatov.

fs

Smrtni nesreči

Ljubljana, 25. maja. Danes ob 14.30 se je v bližini vasi Marno pri Hrastniku pripetila smrtna nesreča. Na tovornjaku S 3481, ki ga je vozil Ivan Planko je bil 45-letni ko nesrečno padel s tovornjaka, Maks Alič. Le-ta je nenadoma taga da je zadnje kolo povelilo. Poskodbam je na mestu podlegel.

Novo mesto, 25. maja. V torek zvečer, nekaj minut po 22. uri, je na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb v vasi Medvedjek iz neznanega vzroka zapeljal s ceste vojaški avtomobil in se prevrnil. Študo poškodovani so bili 22-letni Franc Polanec, doma iz Benedikta, Budimir Marković, Simso Jasadić in Sava Ivković. Franc Polanec pa je v bolnišnici zaradi hudih poškodb umrl.

V okviru praznovanja rojstnega dne predsednika Tita in Dneva mladosti se je včeraj slovesno začel promet po novem mostu čez Savo Bohinjko v bližini Bohinjske Bistrice

Od včeraj nove potne dnevne

BEOGRAD, 25. maja. (Tanjug). Zvezni državni sekretariat za finance je izdal naredba, po kateri se dnevne in stroški za službena potovanja in selitve doma in v tujini, plačilo za delo na terenu in za ločeno življenje pripoznajo gospodarskim organizacijam kot materialni stroški do zneskov določenih s tarifnimi pravilniki, toda največ do zneskov, ki jih navaja ta naredba.

Dnevne (stroški za hrano in stanovanje) so določene z Pravilnikom pa tudi za delovna mesta, za katera je potrebna naredba za vodilna delovna mesta, za katera je potrebna

visoka ali višja strokovna izobrazba in sicer, če ima uslužbenec nad 12 let službenega staža. Do 1500 din znašajo dnevne drugih uslužbencev z visoko ali višjo strokovno izobrazbo ali visoko kvalificiranih delavcev. Enake dnevne smejo gospodarske organizacije šteti za materialne stroške, če so namenjene uslužbencem s srednjo izobrazbo ali kvalificiranim delavcem, ki imajo nad 12 let službenega staža. Za druga delovna mesta velja to za dnevne do 1300 din, za učence v gospodarstvu pa do 900 din. Naredba določa tudi izdatke, ki se štejejo za materialne stroške podjetja v sestavi skupnosti gospodarskih podjetij jugoslovanskih pošt, brzojava in telefona in ki se nanašajo na osebe potujočih pošt.

Določeni so tudi stroški prevoza in sicer po višini dnevnice. Pri tem se za materialne stroške pripoznajo izdatki za najkrajšo pot, to se pravi za pot, ki je najbolj racionalna, da uslužbenec opravi službene posle. Določeni so tudi izdatki za selitve, za delo na terenu in prispevek za ločeno družinsko življenje.

Učenci iz Izole v Beogradu

Beograd, 25. maja. — V Beogradu je dopotovala skupina učencev prve osnovne šole iz Izole v goste k beograjskim "kolegom". Z njimi so se pomerili v matematični igri "Kdo bo prejel". Tekmovanje se je končalo z zmago izolčanov, ki so v skupnem plasmanu premagali ekipo dvajsetih beograjskih osnovnih šol. Povprečno v treh in pol minutah so izračunali 120 nalog seštevanja in odštevanja. Najboljša sta bila Zlatica Ceglar in Ferdo Jordan.

Skupščina študentov pravne fakultete

Ljubljana, 25. maja. Danes dopoldne je bila v zbornici dvorani pravne fakultete letna skupščina Zveze študentov prava. Prodekan dr. Stojan Pretnar je govoril o proble-

Festival bolgarske manjšine

Dimitrovgrad, 25. maja. (Tanjug) V Dimitrovgradu je bil danes osmi festival bolgarske narodne manjšine v Jugoslaviji. Proslava se je začela sinoči, ko je kakih 3000 prebivalcev korakalo po ulicah z baklami. Potem je bila v Domu kulture svečana akademija, na kateri so nastopili dijaki gimnazije "Josip Broz Tito".

Davi je bil v Dimitrovgradu mimohod delavske in srednješolske mladine, ki se je zaključil z zborom sredi mesta. Z zbora so poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko.

Učenci iz Izole v Beogradu

Beograd, 25. maja. — V Beogradu je dopotovala skupina učencev prve osnovne šole iz Izole v goste k beograjskim "kolegom". Z njimi so se pomerili v matematični igri "Kdo bo prejel". Tekmovanje se je končalo z zmago izolčanov, ki so v skupnem plasmanu premagali ekipo dvajsetih beograjskih osnovnih šol. Povprečno v treh in pol minutah so izračunali 120 nalog seštevanja in odštevanja. Najboljša sta bila Zlatica Ceglar in Ferdo Jordan.

Skupščina študentov pravne fakultete

Ljubljana, 25. maja. Danes dopoldne je bila v zbornici dvorani pravne fakultete letna skupščina Zveze študentov prava. Prodekan dr. Stojan Pretnar je govoril o proble-

Festival bolgarske manjšine

Dimitrovgrad, 25. maja. (Tanjug) V Dimitrovgradu je bil danes osmi festival bolgarske narodne manjšine v Jugoslaviji. Proslava se je začela sinoči, ko je kakih 3000 prebivalcev korakalo po ulicah z baklami. Potem je bila v Domu kulture svečana akademija, na kateri so nastopili dijaki gimnazije "Josip Broz Tito".

Davi je bil v Dimitrovgradu mimohod delavske in srednješolske mladine, ki se je zaključil z zborom sredi mesta. Z zbora so poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko.

Učenci iz Izole v Beogradu

Beograd, 25. maja. — V Beogradu je dopotovala skupina učencev prve osnovne šole iz Izole v goste k beograjskim "kolegom". Z njimi so se pomerili v matematični igri "Kdo bo prejel". Tekmovanje se je končalo z zmago izolčanov, ki so v skupnem plasmanu premagali ekipo dvajsetih beograjskih osnovnih šol. Povprečno v treh in pol minutah so izračunali 120 nalog seštevanja in odštevanja. Najboljša sta bila Zlatica Ceglar in Ferdo Jordan.

Skupščina študentov pravne fakultete

Ljubljana, 25. maja. Danes dopoldne je bila v zbornici dvorani pravne fakultete letna skupščina Zveze študentov prava. Prodekan dr. Stojan Pretnar je govoril o proble-

PRED SKUPŠČINO ZDRUŽENJA REPRODUKTIVNE KINEMATOGRAFIJE

Politika v izboru tujih filmov

Kinematografi so postali ustanove, v katerih se najbolj množično uveljavlja kulturno-vzgojni vpliv

Split, 25. maja. (Tanjug) V Jugoslaviji si je lani ogledalo nad 125 milijonov ljudi predstave, na katerih so predvajali 835 filmov. Na ta način so kinematografi postali ne samo najbolj popularne zabavne ustanove, temveč tudi ustanove, v katerih se najbolj množično uveljavlja kulturno-vzgojni vpliv. To poudarjajo v letnem poročilu Združenja reproductivne kinematografije Jugoslavije, ki bo imelo 27. maja v Splitu svojo tretjo letno skupščino.

K povečanemu vplivu kinematografije je pripomogla tudi stalna kinofikacija naše dežele. Samo lani se je številno sedežev v kinematografih povečalo za 10.000, tako da dela danes v Jugoslaviji 1544 kinematografov z več kot pol milijona sedeži. V primerjavi s predvojnimi stanjem se je število kinematografov povečalo do lanskega leta za 3,7 krat.

Upravni odbor Združenja za reproductivno kinematografijo je ugodno ocenil lani-

Letošnje dubrovniške igre

bodo trajale domala vso glavno turistično sezono

Dubrovnik, 25. maja. — Svet dubrovniških poletnih iger je te dni sprejel končni program festivala drame in glasbe, ki bo tudi v letošnji sezoni pod pokroviteljstvom predsednika Tita. Enajste dubrovniške poletne igre se bodo začele s tradicionalnim ceremonijem 10. junija, zadnja predstava pa bo 24. avgusta. Prireditelji računajo, da bo v 45 festivalskih dneh na odprti odrih uprizorjenih 74 predstav drame, glasbe in folklorne ob sodelovanju kakih 1200 članov naših in tujih najbolj znanih umetniških ansamblov. V zadnjem tednu festivala, od 7. do 24. avgusta, bo tudi sestanek skladateljev in glasbenih kritikov, na katerem bo sodelovalo kakih 50 tujih skladateljev in glasbenih kritikov iz 20 dežel in kakih 60 naših glasbenih delavcev.

Glasbeni del programa bo začela tudi letos ljubljanska Opera z uprizoritvijo Dvořakove "Rusalka". Ljubljanski umetniki bodo med gostovanjem v Dubrovniku uprizorili štiri opere z osmimi predstavami. Na igrah bo nastopil tudi slovenski vokalni oktet.

DELO

IZHAJA VSAK DAN
UREJUJE GA UREDNIŠKI ODBOR
Miran Zakrajšek, Aleksander Javornik, Pavle Zrimšek, Radi Vogrli (notranjepolitično in gospodarsko področje) — Milan Seta, Gene Kranjc (kultura, prosveta) — France Drenovec (zunanja politika) — Bojtan Zagar (dnevna redakcija) — Milan Starin (dopisništvo) — Milan Ajdič (ljudska pravica) — Dušan Kuret (telegrafsko) — Ivan Kranjc (znanstvenost) — Dušan Vrtovec (tehnično) urednik

AKTUALNI

PORTRET

Sir CLAUDE CORREA, predstavnik Cejlona, predsednik Varnostnega sveta v maju.

MEDNARODNO
GOSPODARSTVOFinansiranje
afriškega razvoja

Prejšnji teden se je zvedelo za sovjetsko ponudbo Gani, da bi financirala veliki projekt za proizvodnjo električne energije in aluminija na reki Volta. Posojilo bi imelo običajne ugodne sovjetske pogoje — 2,5 odstotne obresti in odplačevanje v 12 letih obrokih. Prejšnji teden pa je angleška kraljica prisostvovala začetku obratovanja nove hidrocentrale Kariba na reki Zambezi v Rodeziji. S proizvodnjo 1.300 milijonov kWh letno bo to največja centrala na afriški celini. Izgradi-

te centrala so financirali angleški javni in zasebni kapital ter Mednarodna banka. To sta dva primera povečanega interesa, ki ga imajo industrijske države na afriškem kontinentu, odkar se je pokazalo, da se bo že letos politično osamosvojlja večina afriških dežel. Afriška celina postaja s tem nov, aktivnejši čimtelj v svetovni politiki in v svetovnem gospodarstvu.

Nezadržna zahteva po politični samostojnosti je namreč samo ena plat procesa prebujenja afriških narodov; druga plat tega procesa pa je v prav tako nezadržni zahtevi po hitrejšem gospodarskem razvoju. Afriški kontinent sodi na splošno med najbolj zaostala območja na svetu. Družbeni bruto proizvod znaša od 30 dolarjev na prebivalca v Etiopiji in od 48 dolarjev v Tanganjiki do 194 dolarjev v Gani. Glede narodnega dohodka je torej Afrika približno na ravni Azije (kar pomeni, da znaša narodni dohodek na prebivalca približno dvajsetino dohodka v Severni Ameriki). Toda po porabi energije zaostaja Afrika celo za Azijo; afriška celina z 220 milijoni prebivalcev je (računajoč brez Južnoafriške unije) proizvedla leta 1957 manj kot 10 milijard kWh električne energije (nekaj več, kot je lani proizvedla FLRJ).

Splošni podatki o gospodarski zaostalosti seveda kažejo povprečje, pri katerih ne pridejo do izraza različne in nasprotnje, ki so posledica kolonializma. Sredi primitivnega poljedelstva so nastali v vseh kolonijah nekakšni »otoki«, v katerih proizvajajo kapital iz metropole na moderen način surovine za potrebe svetovnega trga. Tako pridobivajo v afriških rudnikih 24 odstotkov svetovne proizvodnje bakra, 12 odstotkov svinca, 22 odstotkov mangana, 63 odstotkov zlata, večino urana in v zadnjem času odpirajo ležišča petroleja, železne rude in boksita.

Kontrasti so seveda predvsem v poljedelstvu, od katerega živi tri četrtine afriškega prebivalstva. To je preveč primitivno, čisto se plemensko poljedelstvo, ki proizvaja za glavno samo za potrebe poljedelcev samih. Po drugi strani pa obstajajo kolonialne plantaze, ki gojijo tropске in subtropske kulture za izvoz. Kontrasti med tema dvema vrstama poljedelstva so ostri v Alžiriji, Maroku in Tuniziji, še ostriji pa v tropški Afriki, kjer pripadajo plantaze skoraj brez izjeme belim naselencem, katerih posestva so na zemlji, ki je bila običajno nasilno odvzeta domaćinom. In seveda ti kontrasti med dvema vrstama poljedelstva niso statični. Proizvodnja za trg se uveljavlja tudi v poljedelstvu domorodcev in ta proces vključevanja domačega poljedelstva v kapitalistično tržišče poteka v dveh smereh — ponekod prevladuje razpadanje primitivnega poljedelstva, drugod se večina poljedelcev postopoma prilagaja tržnemu gospodarstvu.

Preobrazba poljedelstva, pospeševanje industrije in razvijanje energetike, transporta ter drugih služb od zdravstva do

ZADNJI DOGODKI
DOMA IN PO SVETU

VARNOSTNI SVET O INCIDENTU Z LETALOM »U-2«

Danes glasovanje

New York, 25. maja. (AFP) Nocoj je bila v New Yorku tretja seja Varnostnega sveta, posvečena incidentu z ameriškim obveščevalnim letalom »U-2«, ki je 1. maja kršilo sovjetski zračni prostor.

Sovjetski zunanji minister je izjavil, da bo govoril jutri in ne danes. Sodiijo da je Gromiko odložil zaključni govor v pričakovanju nocojsnje Eisenhowerjeve poslanice. Z odložitvijo govora Gromika je bilo tudi odloženo pričakovano glasovanje.

Prvi govornik na nocojsnji seji tunizijski delegat Mongi Slim se je zavzel za to, da bi se velike sile ne vrtnile na politiko hladne vojne. Potem ko je pojasnil, zakaj ne bo glasoval za sovjetski predlog, je pozdravil izjavo predsednika Eisenhowerja, da so bili poleti ameriških letal nad Sovjetsko zvezo ukinjeni. Ker Tunizija sodi, da bi ta incident lahko rešili po diplomatski poti, je Mongi Slim izrazil obžalovanje, ker je primer z letalom »U-2« povzročil dramatični preobrat na konferenci najvišjih predstavnikov Vzhoda in Zahoda.

Delegat Ekvadorja je izjavil, da razume vzemirjenost Sovjetske zveze zaradi letala »U-2«, da pa navzlic temu ne vidi opravičila, da bi to vzemirjenost dramatizirali.

Preden so zasedanje Varnostnega sveta prekinili do jutri popoldne, je govoril še cejlonski predstavnik in predsednik Varnostnega sveta v

Bela hiša
še ni obveščena

Washington, 25. maja. (AFP) Predstavnik Bele hiše je na tiskovni konferenci izjavil, da predsednik Eisenhower ni prejel nobene poslanice japonskega ministrskega predsednika Kišija, ki bi se nanašala na njegov obisk na Japonskem. V načrtu je bilo, da bo Eisenhower prišel na obisk prihodnji mesec. Predstavnik Bele hiše je to izjavil v zvezi z vestmi japonskega radija, da namerava japonska vlada predlagati, naj bi Eisenhowerjev obisk odložili.

Indijska gospodarska
delegacija v Beogradu

Beograd, 25. maja. Danes je prispela v Beograd indijska vladna delegacija, v kateri je šest predstavnikov gospodarskih ministrstev. Delegacija bo proučila možnosti za dobavo industrijske opreme v okviru sporazuma o kreditu v znesku 40 milijonov dolarjev, ki je bil nedavno sklenjen med Jugoslavijo in Indijo.

Volitve v ČSR bodo
12. junija

Praga, 25. maja. (Tanjug) — Z današnjo sejo je bilo zaključeno zasedanje češkoslovske ljudske skupščine sedanjega sklica. Volitve v novo skupščino in ljudske odbore bodo 12. junija.

Na poslednji seji je skupščina sprejela nov zakon o ljudskih odborih.

Poročilo
s Trisula

TRISUL, 18. maja. (Kablagram).

Po tridnevem zadrževanju zaradi sneženja in slabega vremena smo postavili dva šotora na južni strani v višini okrog 6000 m. Sedaj preskrbujemo taborišče in proučujemo smer vzpona h glavnemu vrhu.

Zoran Jerić

Čilska tragedija

SANTIAGO, 25. maja. (Tanjug). Čile preživlja eno najhujših tragedij v svoji zgodovini. Od sobote pa do danes je v zaporednih potresih, ki so se jim pridružili orjaška plima in vulkanski izbruh, našlo smrt ali je izgubilo okrog 3200 ljudi. To pa so seveda le nepopolni podatki.

Finančni minister Jerer je izjavil, da je južni del dežele, ki je s svojimi iglastimi gozdovi in jezeri ob vznožju snežnih ognjenikov v gorstvu Andov eden najlepših na svetu, zdaj na robu propada. Kmetijstvo je uničeno, v industriji je nastal zastoj, v številnih mestih in krajih ni več bolnišnic, šol in javnih poslopij. Skodo cenijo na stotine milijonov dolarjev.

Morje je včeraj prodrlo tri kilometre daleč na kopno, in to v dolžini 100 km vzdolž obale. V pokrajini Cautin so odrezana od sveta tri ribiška naselja; v enem izmed njih je utonilo najmanj 600 ljudi. Valovi so bili včasih visoki kot trinadstropne hiše in so drveli s hitrostjo 720 km na uro. V pokrajini Valdivia so izginili otoka Maesia in Mulino ter pristanišči Coral Bajo in Ajar-gos.

V mestu Ancud z 32.000 prebivalci na otoku Chiloe je polžoj katastrofalen. Bliznji hribi so zdrsnili v morje, tako da je reševalna akcija onemogočena. Iz mesta Maulin v pokrajini Llanquihue poročajo o strahotni tragediji. V morskih valovih je izginilo 500 izmed 800 prebivalcev kraja Caule. Tragedija se je pripetila, ko so nedomoma prigrmeli štirje velikanski valovi drug za drugim, tako da prebivalci sploh niso imeli časa zbežati v bližnje hribe.

Tragičen položaj je tudi v pokrajini Cautin. — Preživeli prebivalci so se zatekli v hribe in je moč do njih samo s helikopterji.

Neka 5000-tonska ladja se je potopila, neko drugo ladjo je posadka zapustila. Nič se še ne ve o usodi številnih ribiških ladij. Za zdaj samo upajo, da so se ribiči kako rešili.

Strahotno sliko dopolnjujejo uruhajoči ognjeniki. Znani vulkan Purayehue na jugu pokrajine Valdivia nenehno bljuva visoke stebre dima in lave. Na pobočjih nekega drugega vulkana čaka 600 ljudi, da bi jih rešili. Položaj je še težji, ker so prenehale obratovati električne centrale. Tri pokrajine so

Potresni sunki tudi
na Novi Zelandiji

Beograd, 25. maja. (Tanjug) Kakor poročajo svetovne agencije, so danes na Novi Zelandiji zabeležili nov močan potres. Tla so se majala 40 sekund. To je izzvalo novo bojazan v opustošenih področjih Pacifika, kjer še ni ugotovljeno število žrtev in materialna škoda zaradi potresnih sunkov v zadnjih dneh.

Po zadnjih podatkih je izgubilo življenje nad 500 ljudi, medtem ko je število pogrešanih skoraj dvakrat tolikšno. Oblavna pa podarjajo, da je nemogoče povedati pravo stanje. Boje se namreč, da je veliko pogrešanih izginilo v zemeljskih razpokah ali pa so jih zajeli veliki valovi plime.

Eisenhowerjeva poslanica

WASHINGTON, 25. maja. (Renter). Predsednik ZDA Eisenhower je danes v poslanici narodu izjavil, da morajo Združene države nadaljevati pogajanja s Sovjetsko zvezo o nerešenih svetovnih vprašanjih.

V govoru, ki so ga prenašale vse ameriške radijske in televizijske postaje, je Eisenhower govoril nocoj o nezaupanju med Vzhodom in Zahodom in opozoril na to, da je že pred petimi leti predlagal vzpostavitev sistema »odprtega neba«. Priporočil je, da so ZDA še vedno za ta predlog in da ga bodo v določenem času predložile Združenim narodom. Če bi bil predlog sprejet, bodo dale ZDA tudi potrebna letala in opremo ekipam OZN za letalsko inspekcijo.

Predsednik ZDA se je zlasti zadržal ob treh osnovnih vprašanjih — razlogih poleta obveščevalnega letala »U-2« nad Sovjetsko zvezo dne 1. maja, dogodkih okoli konferenc na vrhu v Parizu in načelih ZDA za prihodnost.

Kar se tiče prvega vprašanja, je predsednik Eisenhower izrazil začudenje nad tem, da sovjetska stran toliko vztraja na primeru letala »U-2«, ko je znano, da so ameriška letala že leta opravljala obveščevalne polete nad sovjetskim ozemljem. Ko je pojasnil primer z letalom »U-2«, je predsednik Eisenhower rekel, da je bilo prvo ameriško sporočilo o tem incidentu z demantiji, da gre za volutstvo, objavljeno z namenom, da bi zaščitili pilota, njegovo misljo in ameriške obveščevalne metode v trenutku, ko še ni bilo znano, ali sta pilot in letalo uničena, ali morda pilot skuša pobegniti ali pa na

mieru Macmillanu za sijajno zavezniško združanje.

Eisenhower je nato rekel, da je v Parizu osebno objavil odlok o prenehanju obveščevalnih poletov nad sovjetskim ozemljem in da bi v novem položaju taki poleti lahko samo komplicirali odnose nekaterih zaveznikov s Sovjetsko zvezo. Razen tega pa je bil došen tudi nov tehnični razvoj.

Na koncu svojega govora je predsednik Eisenhower rekel, da bo politika njegove dežele tudi v bodoče temeljila na potrebi nadaljevanja pogajanj s Sovjetsko zvezo o nerešenih svetovnih vprašanjih. Mi in vse svet uvidevamo, da je navzlic nedavnemu razočaranju napredek k boljšemu medsebojnemu razumevanju, zmanjšanju napetosti in k razorožitvi potreben kakor kdaj koli prej, je končal Eisenhower.

Demanti
svetovne banke

Washington, 25. maja. (AFP). Svetovna banka je danes demantirala vesti, po katerih so nekatere ameriške banke sklenile umakniti svoj delež v posojilu, ki so ga lani decembra odobrile Združeni arabski republik za modernizacijo Sueškega prekopa.

Posojilo Svetovne banke za modernizacijo Sueškega prekopa znaša 56,5 milijona dolarjev.

Poljski dokumenti
o Eichmannu

Varšava, 25. maja. (Tanjug). Kakor poroča poljska časopisna agencija, ima glavna komisija za preiskovanje nacionalističnih zločinov na Poljskem mnogo dokumentov o zločinih bivšega visokega oficirja SS Adolfa Eichmanna, ki so ga nedavno aretirale izraelske oblasti.

Kot poroča agencija, se je Eichmann kot voditelj gestapovskega biroja »za ureditev židovskega vprašanja« pogosto mudil na Poljskem, kjer je izdajal navodila za izstreljevanje Židov. Poljski dokumenti prič o njegovih dejavnostih med okupacijo pa so vsebovani v dokumentih poljskih oblasti.

Eichmannovo ime je bilo pogosto omenjeno na procesu v Nürnbergu, izjave številnih prič o njegovih dejavnostih med okupacijo pa so vsebovani v dokumentih poljskih oblasti.

Davčne utaje v ZDA

Washington, 25. maja. (Tanjug). — Kakor piše »New York Times«, je okrog 5 tisoč obveščevalcev lani obvestilo ameriške davčne oblasti o raznih nepravilnostih, s katerimi so si pomagali njihovi znanici, sorodniki ali delodajalci, da jim ne bi bilo treba plačati davka na dohodek. List piše, da je bilo 707 obveščevalcev nagrajenih z več kot 400 tisoč dolarji. Po njihovi zaslugi so davčne oblasti pobrale okrog 12,5 milijona dolarjev nepričakovanih dohodkov. Obveščevalci dobe 10 odstotkov od tako vplačanega davka.

Med obveščevalci so bili tudi

Israel: Aretacija vojnega
zločinca Eichmanna

Predsednik izraelske vlade David Ben Gurion je v ponedeljek sporočil izraelskemu parlamentu — Knesetu — da so varnostni organi pred kratkim aretirali Adolfa Eichmanna, nekdanjega SS-ovskega Obersturmbannführerja, ki je bil šef gestapovskega urada za Žide. Adolf Eichmann je eden tistih, ki so prvi na listi vojnih zločincev; odgovoren je za umor šestih milijonov Židov v drugi svetovni vojni.

Ben Gurion je povedal, da je Eichmann v izraelskem zaporniku in da mu bodo sodili po zakonu o vojnih zločincih iz leta 1950. Ta zakon predvideva smrtno kazen, ki je sicer v Izraelu ni, Premier Ben Gurion ni povedal, kje so Eichmanna aretirali, niti kako je prispel v Izrael.

Proti Eichmannu je bila vložena obtožnica pri mestnem sodišču v Jaffi. Sodišče je dalo obtoženemu dva tedna, da se pripravi za obrambo. Vesti iz Jaffe pravijo, da je obtoženec suh, toda popolnoma zdrav; obtožbo je poslušal mirno, naka je izjavil, da je nedolžen, kar da bo dokazal z dokumenti, ki jih ima pri sebi. Preiskovalni sodnik Jehuda Halevi je tudi povedal, da je Eichmann protestiral, ker so ga privedli v Izrael brez formalne proce-

ski Žid, eden redkih preživelih iz ghetu v Drobobici (Ukrajinska SSR), kateremu so pobili vso družino. Le-ta se je po vojni naselil na Dunaju, zbiral dokaze proti nacistom in zasledoval njihovo kretanje in njihovo početje. Pred enim letom je bil v Izraelu, pred kratkim pa je ponovno obiskal to državo. Smatrajo, da je on opozoril izraelsko varnostno službo na Eichmanna.

Aretacija Eichmanna je izzvala senzacijo v Izraelu in v vsem svetu. Izraelski listi izražajo veliko zadovoljstvo in poudarjajo vlogo, ki jo je imel pri aretaciji direktor zgodovinskega instituta v Hailfi Tuwija Friedmann. Institut ima v svojem arhivu dokumente, ki dokazujejo Eichmannovo krivdo; te dokumente bodo uporabili na procesu. V neki drugi zgodovinski ustanovi, v Jeruzalemu, pa imajo podrobno biografijo tega zločinca. Biografijo je napisal njegov sokrivec Ditter von Wisliceny.

Zahodnonemški minister za pravosodje Fritz Scheffer je v tork v bonnskem parla-

mentu izjavil, da bi želel, da bi Eichmanna prepeljali pred sodišče v Nemčijo, kjer pa, mimogrede povedano, ne bi mogel biti obsojen na smrt, ker ta kazen v Zahodni Nemčiji ne obstoja; mimo tega pa so 8. maja v Nemčiji »zastarali« tudi vsi nacistični zločini in njihovi avtorji niso pregonljivi. Predstavnik bonnskega zunanjega ministrstva je pa dejal, da zahodnonemška vlada ne bo zahtevala, naj Izrael izroči Eichmanna bonnskim oblastem.

Eichmann ima sedaj 53 let. V tretjem Reichu je bil odgovoren za »reševanje židovskega vprašanja«. V obsodbi mednarodnega sodišča v Nürnbergu proti gestapu in proti SD je rečeno:

»Stirindvajsetega januarja 1939 je bil določen šef varnostne policije in SD Haydrich, da poskrbi za izseljevanje Židov iz Nemčije, 31. julija pa je dobil nalogo, da dokončno reši židovski problem v Evropi, ki je bila pod nemško oblastjo. Ustanovljen je bil poseben oddelček gestapa, ki je bil odgovoren za židovsko vprašanje. Ta oddelček je vodil Adolf Eichmann.

Ta oddelček je v okupiranih področjih postavil svoje lastne agente zaradi proučevanja židovskega vprašanja. Lokalne postaje gestapa so najprej kontrolirale izseljevanje Židov, kasneje pa izvajale njihovo deportacijo na Vzhod.

Komandant koncentracijskega taborišča v Oswiecimu Rudolf Höss je leta 1947, preden so ga obesili, izjavil o svojem šefu Eichmannu: »Z blazno vztrajnostjo je zahteval popolno uničenje vseh Židov, do katerih je moč priti. Uničevati jih je treba kar najbolj hitro, brez milosti...«

Adolf Eichmann — (Telefoto)

Ditter von Wisliceny, o katerem je že bilo govora, pravi: »Eichmann je imel pooblastilo, da se mu ni treba ozirati na nikakršne pripombe. To pooblastilo je dobil direktno od Göringa. Njegovi sokrivci so slepo izvrševali njegove ukaze.«

Adolf Eichmann, eden od največjih vojnih zločincev, ki jih pozna zgodovina, je prijel in čaka na svojo usodo v deželi tistih, ki jih je kot na rod, vse, brez izjeme, obsodil na smrt.

A. Lebl